

Κωδικός 01-4170

Η ΒΥΤΙΝΑ

Τα θεμέλια μου στα βουνά και τα βουνά σηκώνουν οι λαοί στους ώμους τους
και πάνω τους η μνήμη καίει άκαυτη βάτος...
Οδυσσέας Ελύτης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 252 • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 37, 104 32 ΑΘΗΝΑ • ΤΑΧ.Δ/ΝΣΗ: Τ.Θ. 3456 • Τ.Κ. 10210 • www.vytina.info

ΒΥΤΙΝΙΩΤΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ 2021

Ευλαβικά, παραδοσιακά και κοσμοπολίτικα

Χριστούγεννα 2021. Διαφορετικά από αυτά του 2020 και περισσότερο διαφορετικά από αυτά του 2019. Τα περσινά με καραντίνα, τα προπέρσινα τελείως ελεύθερα, τα φετινά ελαστικότερα από τα περσινά αλλά όχι τόσο ελεύθερα όπως τα προπέρσινα. Φέτος ίσχυσαν, όπως σε όλη την Ελλάδα, περισσότεροι περιορισμοί για τους ανεμβολίαστους και λιγότεροι για τους εμβολιασμένους. Ό,τι όμως και αν ίσχυε η Βυτίνα και φέτος «βούλιαξε» από επισκέπτες, όπως εξάλλου προβλεπόταν από όλα τα ταξιδιωτικά περιοδικά και τις ιστοσελίδες. Όμως μέσα σε αυτή την κοσμοπλημμύρα ο τόπος μας δεν έχασε ούτε τη θρησκευτική του ευλάβεια, ούτε την παράδοση και την αναβίωση εθίμων.

Το καραβάνι των επισκεπτών άρχισε να φτάνει από την Παρασκευή το μεσημέρι και να καταλύει στα ξενοδοχεία και τα λοιπά καταλύματα, αν και κάποιοι σποραδικά είχαν φτάσει από τις προηγούμενες ημέρες. Η προβολή του τόπου μας φέτος ξεπέρασε κάθε άλλη φορά. Όλα τα ταξιδιωτικά περιοδικά περιέλαβαν τη Βυτίνα στους καλύτερους χειμερινούς προορισμούς και προέτρεπαν τους ταξιδιώτες και τους Χριστουγεννιάτικους επισκέπτες να περάσουν εδώ τις γιορτές. Χαρακτηριστική ήταν η ανάρτηση της πλέον αναγνώσιμης ιστοσελίδας της Αρκαδίας, του Kalimera Arkadia με τίτλο «Βυτίνα: κορυφαίος ορεινός προορισμός της Αρκαδίας». Όλα αυτά οδήγησαν στο 100% την πληρότητα των καταλυμάτων.

Οι παραδοσιακές ετοιμασίες για τη μεγάλη γιορτή άρχισαν λίγες μέρες πριν με τα γλυκά των οποίων η μυρωδιά πλημμύριζε στις γειτονιές και το χριστόφωμο που ζυμώθηκε σε κάποια σπίτια, του οποίου το έθιμο το θύμισαν κάποιες αναρτήσεις στο facebook ντόπιων. Οι καταστηματαρχές και οι ξενοδόχοι διακόσμησαν χριστουγεννιάτικα τις επιχειρήσεις τους. Το τοπικό συμβούλιο στόλισε τους δρόμους και τον χώρο μπροστά στο πρώον, ενώ ο «όμιλος κυριών» διατήρησε το έθιμο και διακόσμησε την πλατεία Οικονομίδης. Από την προπαραμονή

λειτούργησε και η 8η έκθεση «τέχνης και δημιουργίας» στην αίθουσα τελετών της Τριανταφυλλιδείου σχολής, την οποία οργανώνει «ο όμιλος» και διατηρήθηκε μέχρι τις 2 Ιανουαρίου. Την παραμονή ακούσαμε τα κάλαντα από μικρές παρέες παιδιών, που πέρασαν από τα καταστήματα και όσα σπίτια ήταν «ανοικτά» δίνοντας εορταστικό τόνο στην ημέρα και αναβιώνοντας το κορυφαίο έθιμο των Χριστουγέννων. Οι ετοιμασίες για το Χριστουγεννιάτικο τραπέζι πυρετώδεις. Η τοπική αγορά πλήρης αγαθών και ντόπιων προϊόντων όπου αυτό ήταν δυνατόν. Τις πρώτες μεταμεσημβρινές ώρες η πλατεία και οι γύρω καφετέριες γεμάτες όπως δείχνει και η χαρακτηριστική φωτογραφία. Μέχρι το βράδυ το χωριό ήταν γεμάτο, οι καφετέριες της πλατείας πλήρεις με τήρηση όλων των μέτρων προστασίας και η Βυτίνα είχε αλλάξει όψη μοιάζοντας με μια μεγάλη κωμόπολη εύρωστη πληθυσμιακά.

Ανήμερα της μεγάλης γιορτής η καμπάνα χτύπησε στις 05.00 το πρωί διατηρώντας το πατροπαράδοτο έθιμο, που θέλει τη Χριστουγεννιάτικη λειτουργία να αρχίζει «αχάραγα». Πανηγυρική η λειτουργία ιεουργούντων των ιερέων πατέρων Χρυσόστομου και Νικολάου. Στο ψαλτήρι ο Βαγγέλης ο Ντάβος. Η εκκλησία γέμιζε σιγά-σιγά με αποστάσεις μεταξύ των πιστών και μάσκες στο πρόσωπο. Ο καιρός αντίθετα με την παραμονή ήταν βροχερός από το πρωί κάτι που ήταν αποτρεπτικό για τους υπερήλικες να προσέλθουν στη λειτουργία. Παρών και ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου κ. Κατσούλιας, μόνος από επίσημα πρόσωπα.

Η Χριστουγεννιάτικη λειτουργία τελείωσε γύρω στις 08.30 και οι εκκλησιασθέντες, αφού αντάλλαξαν ευχές μεταξύ τους επέστρεψαν στα σπίτια τους για τις ευχές με τους οικείους τους. Ο βροχερός καιρός δεν επέτρεψε την κυκλοφορία των επισκεπτών, οι οποίοι περιορίστηκαν είτε στο εσωτερικό των καφετεριών, είτε στις ρεσεψιόν των ξενοδοχείων. Το Χριστουγεννιάτικο τραπέζι πλούσιο και παραδοσιακό σε όλα τα σπίτια.

Συνέχεια στη σελίδα 12

«ΕΚΟΙΜΗΘΗ» Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Την Τρίτη 14 Δεκεμβρίου απεδήμησε εις Κύριον ο μακαριστός ιεράρχης Ιερεμίας, μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως, ο πνευματικός ηγέτης της περιοχής μας, ο «δικός» μας δεσπότης, μετά από βραχυχρόνια ασθένεια. Η είδηση έπεσε ως «κεραυνός εν αιθρία» για τους απληροφόρητους αλλά και όσοι γνώριζαν αιφνιδιάστηκαν από τη ραγδαία επιδείνωση της υγείας του. Ο μητροπολίτης απεδήμησε συμπληρώνοντας 15 χρόνια αρχιερατείας στη μητρόπολη Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως, αφού χειροτονήθηκε μητροπολίτης στις 14-10-2006. Ο μακαριστός Ιερεμίας γεννήθηκε το 1941 στη Ναύπακτο, τελείωσε το 1964 τη θεολογική σχολή και το 2000 αναγορεύτηκε διδάκτωρ της ίδιας σχολής. Το 2003 εξελέγη επίκουρος καθηγητής και το 2006 τακτικός της έδρας της «Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη και Ερμηνείας εκ του κειμένου των Ο'». Μιλούσε αρκετές ξένες γλώσσες και θεωρείτο από τους σημαντικότερους «παλαιαδογολόγους» με αξιολογικές μελέτες στην ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης. Συνδέθηκε συναισθηματικά με τη μητρόπολη

του και ήθελε να τον αποκαλούν Γορτύνιο και όχι Ναυπάκτιο. Κατά τη διάρκεια της δεκαπενταετούς μητροπολιτικής θητείας του επιτέλεσε σημαντικό ποιμαντικό και κοινωνικό έργο, ενώ συχνές ήταν οι επισκέψεις του στα απομονωμένα χωριά, όπου τελούσε μόνος του λειτουργίες λόγω έλλειψης ιερέων. Ήταν μειλίχιος στον χαρακτήρα του και προκαλούσε τον σεβασμό με τον λόγο του και τη συμπεριφορά του. Υπόδειγμα ταπεινότητας και ευγενούς χαρακτήρα. Είχε ιδιαίτερη σχέση με τη Βυτίνα, την οποία επισκεπτόταν σε κάθε ευκαιρία, ενώ είχε πρωτοστατήσει στην επίσκεψη του αρχιεπισκόπου το 2018 μαζί με αυτήν του τότε προέδρου της Δημοκρατίας στην εορτή του Αγίου Τρύφωνα. Φρόντιζε πάντοτε στην εορτή του πολιούχου του τόπου μας να προσκαλεί και κάποιον ιεράρχη με αποτέλεσμα την τελευταία δεκαετία να έχουν επισκεφθεί τη Βυτίνα πολλοί μητροπολίτες. Έτρεφε ιδιαίτερη εκτίμηση στους δύο ιερωμένους της Βυτίνας πατέρες Χρυσόστομο και Νικόλαο, τους οποίους τιμούσε σε κάθε παρουσιαζόμενη ευκαιρία. Θα τον θυμόμαστε πάντα ως ένα σοφό, ταπεινό, και δραστήριο ιεράρχη, ο οποίος αγάπησε τη μητρόπολή του όπως κανένας άλλος. Η σωρός του εξετέθη σε λαϊκό προσκύνημα την Τετάρτη 16-12 στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου στη Μεγαλόπολη και η κηδεία του έγινε πάνδημη την επομένη. Τοποτηρητής της μητρόπολης μέχρι την εκλογή του νέου μητροπολίτη ορίστηκε ο μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευστάθιος παλαιός ιεροκήρυκας της μητροπόλεως Γόρτυνος.

Συνέχεια στη σελίδα 11

2022 έτος φόβου και περιορισμών ή ελπίδας και προσδοκιών;

Το νέο έτος που ανέτειλε και διανύουμε ήδη τον πρώτο μήνα είναι το τρίτο του κορωνοϊού, των μεγάλων περιορισμών και του φόβου που προκαλεί η πανδημία. Τα χιλιάδες κρούσματα, οι πολλές εκατοντάδες νοσηλευόμενοι στις ΜΕΘ και οι πέραν των είκοσι χιλιάδων θάνατοι έχουν δημιουργήσει νέες συνθήκες διαβίωσης δραματικότερες από το παρελθόν. Μάσκες, περιορισμοί κυκλοφορίας, τηλεργασία και τηλεκαπνίδευση, τρομερή εικόνα νοσηλευόμενων στα νοσοκομεία και πολλά άλλα συνθέτουν την εικόνα της νόσου, που ονομάστηκε «η κατάρα του εικοστού πρώτου αιώνα».

Και μετά όλα αυτά τι περιμένουμε από το νέο έτος; Όλοι ελπίζουμε. Και οι ελπίδες περιστρέφονται στην καταπολέμηση της πανδημίας, στην ανακάλυψη αποτελεσματικού φαρμάκου, στην απαλλαγή από τον φόβο και τα θανατηφόρα αποτελέσματά της. Την επάνοδο της καθημερινότητας στην κανονική της μορφή και την ενασχόληση του καθενός με τα καθημερινά προβλήματα. Και θα διερωτηθεί κανείς αν όλα αυτά είναι εφικτά. Πιθανόν να συμβούν αλλά πρώτα από όλα πρέπει ο πολίτης να υπακούει στις εντολές των επιστημόνων και να τηρεί τις υποδείξεις τους. Επιβάλλεται ο καθολικός εμβολιασμός, για να αντιμετωπισθεί η ασθένεια και η μελλοντική χρήση και άλλων θεραπευτικών μέσων, που θα προσφέρει η σύγχρονη ιατρική. Έτσι λοιπόν το 2022 ανατέλλει με ελπίδες και προσδοκίες, διότι και οι δυο τους είναι οι βιοφόρες δυνάμεις αντιμετώπισης του μέλλοντος.

Και για τη Βυτίνα, τον χαρισματικό αυτό τόπο, ποιες προοπτικές ανοίγονται για τον καινούριο χρόνο; Είναι αποδεδειγμένο ότι η πανδημία έληξε και τον τόπο μας από το 2020, όταν άρχισαν οι πρώτοι περιορισμοί. Μειώθηκε αφάνταστα η επισκεψιμότητα, η οποία είναι ο θεμέλιος λίθος της οικονομικής κίνησης των επαγγελματιών μας. Όμως παρόλα αυτά οι τοπικές επιχειρήσεις άντεξαν και αντιμετώπισαν επιτυχώς τις επιπτώσεις του κορωνοϊού, με αποτέλεσμα η Βυτίνα να διατηρήσει τις δυνατότητες πλήρους εξυπηρέτησης του επισκέπτη, που την κατατάσσουν στην κορυφή των χειμερινών τουριστικών θερέτρων. Μάλιστα η επισκεψιμότητα των φετινών Χριστουγέννων έδειξε ότι ο τόπος μας ξαναβρίσκει σιγά-σιγά τον βηματισμό του, ο οποίος ελπίζεται να είναι συνεχής και διαρκώς βελτιούμενος το 2022.

Η Βυτίνα επιπλέον ελπίζει ότι το έτος αυτό θα υλοποιηθούν και όλες οι υποσχέσεις που δόθηκαν κατά την τελευταία διετία από την κυβέρνηση, την περιφέρεια Πελοποννήσου και τη δημοτική αρχή. Και ποιες είναι αυτές. Κατ' αρχάς η υπόσχεση που δόθηκε το 2020 από τον τότε Υπουργό Γεωργίας κ. Βορίδη, κατά την επίσκεψή του εδώ, περί δημιουργίας μουσείου μελισσοκομίας και επανακαλλιέργειας του Τριανταφυλλιδείου κτήματος, η οποία μέχρι σήμερα έχει ξεχαστεί, όπως και τόσες άλλες του παρελθόντος, και δεν φαίνεται να υλοποιείται. Επίσης ανεκπλήρωτη μέχρις στιγμής είναι η υπόσχεση της νέας περιφερειακής αρχής του κ. Νίκα περί δημιουργίας αθλητικού

ΒΥΤΙΝΙΩΤΙΚΑ... και άλλα

1η Νοέμβρη. Ο προτελευταίος μήνας του χρόνου και ο τελευταίος του φθινοπώρου. Δευτέρα σήμερα. Είμαστε στον απόηχο της μεγάλης επισκεψιμότητας του Σαββατοκύριακου που πέρασε, που στην ουσία ήταν τετράημερο λόγω εθνικής γιορτής. Μεγάλο πλήθος επισκεπτόμενους στους δρόμους, στις καφετέριες, στα εστιατόρια και στα καταστήματα εμπορίας τοπικών προϊόντων. Είδαμε και πολλούς επισκέπτες στο «δρόμο της αγάπης». Στο σημείωμα αυτό δεν θα εκθέσουμε τα προτερήματα του τόπου μας αλλά θα «γκρινιάσουμε» για τα προβλήματα που δημιουργούν δυσάρεσκα στον επισκέπτη. Το πρώτο είναι το κυκλοφοριακό και του συνωστισμού του κεντρικού δρόμου. Είδαμε περιστατικά εκνευρισμού των επισκεπτών και διαπληκτισμού πολλών οδηγών. Πρέπει να καταλάβουν οι τελευταίοι αντιδρώντες, ο δήμος και όλοι οι αρμόδιοι ότι η μόνη λύση είναι η μονοδρόμηση του κέντρου της κωμόπολης, που ενώ είχε προχωρήσει επί της προηγούμενης δημοτικής αρχής, «πάγωσε» με τη σημερινή αδικαιολόγητα. Τα υπόλοιπα είναι η κακή κατάσταση του οδοστρώματος του «δρόμου της αγάπης», η οποία σχολιάστηκε δυσμενώς από τους περιπατητές, η ακαλαίσθητη εικόνα της πλατείας Οικονομίδης, η έλλειψη επαρκών θέσεων παρκαρίσματος και άλλα, τα οποία, εάν συνεχισθούν να υφίστανται, θα λειτουργήσουν αρνητικά για την επισκεψιμότητα της Βυτίνας. Πρέπει όλοι να κινητοποιηθούν όσο υπάρχει καιρός. Οι καιρικές συνθήκες καθάρτα φθινοπωρινές με μέτριες θερμοκρασίες, με βροχούλες, με συννεφιάς και όσα διαμορφώνουν εκείνη τη μοναδική φθινοπωρινή εικόνα του τόπου μας.

1ο Σαββατοκύριακο του Νοέμβρη. Γυρίσαμε πίσω σε σχεδόν καλοκαιρινές θερμοκρασίες. Το μεσημέρι του Σαββάτου η θερμοκρασία πέρασε του 20°C. Είμαστε στον απόηχο της τεράστιας κίνησης του τετραμήρου της εθνικής γιορτής, αλλά και αυτό το Σαββατοκύριακο είχαμε ικανοποιητική κίνηση. Ο τόπος μας πλέον είναι στους περιζήτητους χειμερινούς περιορισμούς, όμως χρειάζεται πιο οργανωμένη υποδοχή. Επαναλαμβάνουμε ότι το κυκλοφοριακό πρόβλημα του κέντρου της κωμόπολης προκάλεσε και πάλι δυσάρεσκα στους επισκέπτες, όπως και το ακατάλληλο οδόστρωμα του «δρόμου της αγάπης», του πλέον επισκεψιμου χώρου του τόπου μας. Όλα αυτά είναι εξαγγελίες της δημοτικής αρχής, η οποία δεν φαίνεται μέχρι σήμερα διατεθειμένη να τις πραγματοποιήσει. Στον πρόσφατο δειγματοληπτικό έλεγχο rapid test που διεξήχθη την περασμένη Παρασκευή 5-11 σε 110 δείγ-

ματα που ελήφθησαν στη Βυτίνα βρέθηκε ένα θετικό δείγμα όπως ανακοινώθηκε επίσημα. Πάλι καλά μετά από τόσο μεγάλη επισκεψιμότητα το περασμένο τετράημερο. Ελπίζουμε να μην έχουμε προβλήματα στο μέλλον.

Δευτέρα 8 Νοέμβρη. Δυστυχώς η Αρκαδία, όπως ανακοινώθηκε σήμερα, μπήκε στο «βαθύ κόκκινο» από απόψεως κρουσμάτων κορωνοϊού. Η πανδημία καλπάζει. Ο νομός παρουσιάζει μεγάλο ποσοστό ανεμβολίαστων αλλά και εδώ, από όσα ακούγονται, είναι αρκετοί ανεμβολίαστοι. Σήμερα τμήσαμε την εορτή των Ταξιαρχών με λειτουργία όχι στην εκκλησία της Παναγίας όπως ήταν το έθιμο αλλά στον Άγιο Τρύφωνα λόγω των περιορισμών. Ο νους μας πάντα τη σημερινή μέρα στρέφεται στην Κρήτη και στον ηρωικό θάνατο του «δικού» μας Ιωάννη Δημακόπουλου, του οποίου ο ανδριάντας ευρίσκεται δίπλα στο ηρώο των πεσόντων. Γι' αυτό τέτοια μέρα περνάμε και από εκεί αποδίδοντας φόρο τιμής στον ηρωικό συμπατριώτη μας, τον οποίο και φέτος οι Κρήτες τίμησαν με τις δέουσες τιμές. Αύριο εορτή του Αγίου Νεκταρίου εορτάζει το παρεκκλήσιο στο μοναστήρι της Κερνίτσας και άλλες εποχές πολλοί προσκυνητές μετέβαιναν εκεί αλλά τώρα ο φόβος της πανδημίας και η αυστηρή τήρηση των μέτρων προφύλαξης έχει κάνει αρκετούς επιφυλακτικούς στο να προσέλθουν. Η καθημερινότητα περνά μέσα στη γνωστή Βυτινιώτικη πρεμία, την οποία δημιουργεί η σχετική ολιγανθρωπία του χωριού μας. Όταν περνάει κανείς αυτή την εποχή από τις γειτονιές, βλέπει πολλά σπίτια κλειστά, τα οποία είτε δεν ανοίγουν ποτέ (αυτά είναι λίγα), είτε ανοίγουν μόνο το καλοκαίρι. Ευτυχώς που το Σαββατοκύριακο ο τόπος μας αλλάζει εικόνα λόγω της μεγάλης επισκεψιμότητας και έτσι οι δρόμοι γεμίζουν και ορισμένα σπίτια ανοίγουν από ντόπιους, που έρχονται για διήμερες επισκέψεις. Όμως παρόλα αυτά η όψη της φθινοπωρινής Βυτίνας είναι μοναδική και το φυσικό περιβάλλον απανάληπτο, για να μη γκρινιάζουμε συνεχώς.

2ο Σαββατοκύριακο του Νοέμβρη: Μέσισσε ο Νοέμβρης. Την Κυριακή άρχισε το «σαρταντάμερο» με τη γιορτή του Αϊ Φιλίππου και «ξεκίνησε» η νηστεία των Χριστουγέννων, η οποία από ελάχιστους τηρείται όπως επίσης και λίγοι θυμούνται τα έθιμα αυτής της περιόδου, τα οποία είναι πολλά και πλούσια σε περιεχόμενο. Ο καιρός καθαρά φθινοπωρινός με χειμωνιάτικη απόχρωση. Τη νύχτα η θερμοκρασία πλησιάζει τους 0°C και το πρωί ο παγετός είναι αρκετά έντονος. Την ημέρα ανεβαίνει σε διψήφια νούμερα και η ατμόσφαιρα μαλακώνει. Και η κίνηση αυτού του Σαββατοκύριακου ικανοποιητική. Όχι πολύ μεγάλη αλλά καλή σε σχέση με τα επιδημιολογικά δεδομένα, τους περιορισμούς και την οικονομική κατάσταση. Αυτό το διήμερο στην αίθουσα του Παναζοπουλείου πνευματικού κέντρου πραγματοποιήθηκε το μεγάλο οφθαλμολογικό συνέδριο με μεγάλο αριθμό συνέδρων (φωτό). Το συνέδριο είχε τίτλο «οφθαλμόγραμμα» 2021 και κύριο θέμα είχε τη βιβλιογραφία του περασμένου έτους. Οι σύνεδροι, οι οποίοι παρέμειναν για ένα διήμερο εδώ δήλωσαν εντυπωσιασμένοι από την ομορφιά της Βυτίνας και την εξυπηρέτηση της οποίας έτυχαν.

Δευτέρα 15 Νοεμβρίου: Μετά από κάθε Σαββατοκύριακο, αντικείμενο σχολι-

ασμού στα τοπικά μέσα ενημέρωσης και τις τοπικές ιστοσελίδες γίνεται η επισκεψιμότητα του τόπου μας, είτε ως σχόλιο των μέσων ενημέρωσης, είτε ως καταγραφή εντυπώσεων

των επισκεπτών. Ένα τοπικό μέσον ενημέρωσης, το οποίο διακρίνεται για εξαιρετικά φιλοβυτινιώτικα αισθήματα είναι το Arkadia portal και κάθε φορά σχολιάζει με τον δικό του τρόπο την Κυριακάτικη εικόνα της Βυτίνας. Έτσι σήμερα διαβάσαμε ένα άρθρο με τίτλο «Βουλιάζει η Βυτίνα τα Σαββατοκύριακα και αυτό έχει θετικές συνέπειες» στο οποίο έγραφε τα εξής: «Η Βυτίνα είναι δημοφιλής προορισμός, για όσους θέλουν να ξεφύγουν από την καθημερινότητα και θέλουν να αναζητήσουν νέες εικόνες ιδιαίτερα τους φθινοπωρινούς και χειμερινούς μήνες. Από τη μια η γραφικότητα, τα μαγαζάκια με τα λογής καλούδια και τα τοπικά προϊόντα και από την άλλη το Μαίναλον και το ελατόδοσος κερδίζουν τις εντυπώσεις των επισκεπτών». Στη συνέχεια σχολιάζει τα αξιοθέατα με πρώτο το δρόμο της αγάπης, ενώ εφιστά την προσοχή των επισκεπτών ως προς τον σεβασμό του περιβάλλοντος και αποφυγή της ρύπανσης. Τέλος διανθίζει το δημοσίευμα με μια Κυριακάτικη φωτογραφία της Βυτίνας την οποία και αναδημοσιεύουμε. Να ευχαριστήσουμε τη φιλόξενη ιστοσελίδα, η οποία τελευταία τίμησε τον τόπο μας με αναδημοσίευση δύο άρθρων της εφημερίδας «BYTINA» και να παρακαλέσουμε να συνεχίσει την προβολή του.

Τρίτο Σαββατοκύριακο του Νοέμβρη. Σιγά-σιγά τελειώνει ο Νοέμβρης και μαζί με αυτόν το φετινό φθινόπωρο. Πέρασε με σχετικά ήπιο καιρό χωρίς έντονες μεταβολές. Οι βροχές, που έπεσαν, βοήθησαν αρκετά να ξεπεραστεί το πρόβλημα λειψυδρίας, το οποίο είχε εμφανιστεί έντονα το φετινό καλοκαίρι. Όπως διαπίστωσε ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου κ. Κατσούλιας, στη μεγάλη δεξαμενή «Φαρμάκη» πέφτουν ημερησίως 71m³ νερού, αρκετά για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της κωμόπολης. Όμως το πρόβλημα θα αντιμετωπιστεί οριστικά για το προσεχές έτος, μόνο εάν σημειωθούν ικανοποιητικές χιονοπτώσεις τον χειμώνα, που έρχεται. «Αποχαιρέτησαμε» την περασμένη εβδομάδα τον Χρήστο τον Λιαρόπουλο, τον «φαρμακοποιό», όπως ήταν γνωστός, έναν ακόμα Βυτιναίο της «γενιάς του 30», η οποία σιγά-σιγά εξαφανίζεται και μαζί με αυτήν η παράδοση της Βυτίνας και οι αναμνήσεις του πολέμου και της κατοχής. Ένθερμος Βυτιναίος πέρναγε τα καλοκαίρια του εδώ, όπου διέθετε ιδιόκτητη κατοικία. Ας είναι καλοτάξιδος στο μακρινό του ταξίδι και εμείς θα τον θυμόμαστε με τις καλύτερες αναμνήσεις. Ικανοποιητική η επισκεψιμότητα και αυτού του Σαββατοκύριακου με εντονότερη την Κυριακή. Ευτυχώς όσα κρούσματα «κορωνοϊού» σημειώθηκαν εδώ το περασμένο διάστημα πέρασαν χωρίς δυσάρεστα αποτελέσματα, ενώ λίγα από αυτά χρειάστηκαν νοσοκομειακή περίθαλψη. Μας ανησυχεί το «βαθύ κόκκινο» της Αρκαδίας, όπως και ο αριθμός κρουσμάτων της πανδημίας, ο οποίος είναι αρκετά υψηλός, ενώ ο νομός παρουσιάζει χαμηλό ποσοστό εμβολιασμένων. Τοποθετείται προτελευταίος στην περιφέρεια Πελοποννήσου με ποσοστό 55%, όπως ανακοινώθηκε αρμοδίως. Πρέπει όλοι να καταλάβουμε και ιδιαίτερα εμείς οι ντόπιοι, οι οποίοι ερχόμαστε σε επαφή με τους πολλούς επισκέπτες του Σαββατοκύριακου ότι το μοναδικό μέσον προφύλαξης είναι το εμβόλιο. Μας χαροποίησε υπερβολικά η υπηρεσιακή εξέλιξη του συμπατριώτη μας εισαγγελέα εφετών κ. Π. Παναγιωτόπουλου, ο οποίος τοποθετήθηκε επιθεωρητής των δικαστικών υπηρεσιών και εισαγγελέων των υπηρετούντων στα δικαστήρια της πρώην σχολής ευελπίδων. Του ευχό-

μαστε διαρκή υπηρεσιακή εξέλιξη και άνοδο στις ανώτατες θέσεις της δικαστικής κλίμακας. Εξάλλου αυτό είναι ιδιαίτερα τιμητικό για τον τόπο μας, τον οποίο αγαπά ιδιαίτερα ο αγαπητός Τάκης, ο οποίος είναι και περιοδικός συνεργάτης της «BYTINAΣ». Την Κυριακή η εορτή της Παναγίας της «μεσοσπορίτισσας» (εισοδία της Θεοτόκου) τιμήθηκε με λειτουργία στην κεντρική εκκλησία και όχι στην Παναγία την «πισωμαχαλίτισσα» λόγω κορωνοϊού. Η γιορτή χαρακτηρίζεται από πολλά έθιμα και παραδόσεις, που εύρισκαν ανταπόκριση στην παλιότερη τοπική γεωργική κοινωνία και σήμερα αποτελούν ευχάριστες αναμνήσεις!

25 Νοέμβρη: Της Αγίας Αικατερίνης. Παλιά η ημέρα αυτή σηματοδοτούσε τις πρώτες χιονοπτώσεις, που έφταναν μέχρι μέσα στη Βυτίνα. Σήμερα το χιόνι είναι «είδος εν ανεπαρκεία» λόγω της κλιματικής αλλαγής με τις ανάλογες επιπτώσεις, όπως η διαφανόμενη λειψυδρία για το μέλλον. Μας ικανοποίησε η ανακοίνωση των υγειονομικών αρχών ότι τη Δευτέρα διεξήχθησαν εδώ 83 rapid test και δεν ανιχνεύθη κανένα κρούσμα. Ευτυχώς τα σημειωθέντα κρούσματα πέρασαν ανώδυνα και οι λίγοι προσβληθέντες θεραπεύτηκαν είτε στο σπίτι είτε κάποιοι λίγοι στο νοσοκομείο. Αντίθετα στη γειτονική Δημητσάνα μεσσήλικας ιερέας απεβίωσε αρνούμενος το εμβόλιο! Και εδώ όμως όπως πληροφορούμεθα παραμένουν κάποιοι ανεμβολίαστοι ακόμα και πρέπει να πειστούν να εμβολιαστούν. Οι προδιαγραφές για τα Χριστούγεννα είναι αρκετά ευοίωνες, ένα μήνα πριν, και όπως λένε οι ιδιοκτήτες των ξενοδοχείων και λοιπών καταλυμάτων οι κρατήσεις είναι αρκετές και ελπίζεται ότι θα αυξηθούν με την πάροδο των ημερών. Εν τω μεταξύ τα τουριστικά γραφεία και τα ταξιδιωτικά περιοδικά προτείνουν την ορεινή Αρκαδία με πρώτη τη Βυτίνα ως τον κατεξοχήν Χριστουγεννιάτικο προορισμό. Οι τελευταίες μέρες του Νοέμβρη περνούν με βροχές και αρκετά ψυχρό καιρό, αφού ο θερμοκρασίες μετά βίας φτάνουν σε διψήφιο νούμερο το μεσημέρι ενώ τη νύχτα πλησιάζουν τους 0°C.

Τελευταίο Σαββατοκύριακο Νοεμβρίου: Τελειώνει το φθινόπωρο και από την ερχόμενη εβδομάδα «μπαίνει» ο χειμώνας. Σαββατοκύριακο με βροχές και χαμηλή θερμοκρασία. Η κίνηση ικανοποιητική, παρόλο που σε λιγότερο από ένα μήνα έχουμε Χριστούγεννα. Μας λύπησε υπερβολικά ο θάνατος του καθηγητή της καρδιολογίας Παύλου Τούτουζα, τον οποίο θεωρούσαμε «δικό» μας άνθρωπο. Είχε παντρευτεί τη Βυτινιώτισσα Ελένη Παναζοπούλου από την οποία είχε αποκτήσει τρία παιδιά μεταξύ των οποίων και τον σημερινό καθηγητή της καρδιολογίας Κώστα Τούτουζα. Επισκεπτόταν συχνά τη Βυτίνα με την οποία είχε συνδεθεί πολύ στενά και μέχρι την τελευταία στιγμή την θυμόταν. Ας είναι καλοτάξιδος εκεί που πάει και εμείς θα τον θυμόμαστε ως ένα ένθερμο φιλοβυτινιώτη και ο τόπος μας έχασε ένα πιστό φίλο του! Η απογραφή του πληθυσμού και των κτιρίων προχωρεί κανονικά και οι απογραφείς παραδίδουν τους κωδικούς αριθμούς μέσω των οποίων θα γίνει η απογραφή του κάθε νοικοκυριού. Βέβαια όσοι είναι ευέλικτοι στη σύγχρονη τεχνολογία, θα απογραφούν ηλεκτρονικά. Οι άλλοι και ιδιαίτερα οι υπερήλικες, οι οποίοι δυσκολεύονται ή δεν διαθέτουν υπολογιστές θα περιμένουν την επίσκεψη του απογραφέα, για να απογραφούν. Πάντως η εποχή αυτή βρίσκει τη Βυτίνα με τους λιγότερους κατοίκους, διότι οι καλοκαιρινοί επισκέπτες έχουν αναχωρήσει και ορισμένοι υπερήλικες έχουν και αυτοί φύγει για τη χειμερινή διαβίωση στην πόλη.

30 Νοεμβρίου: Τελευταία ημέρα του Νοέμβρη και του φθινοπώρου. Του Αγίου Ανδρέα σήμερα και κατά τη λαϊκή παράδοση «αντρίεύει» ο καιρός. Τέτοια καιρική ένταση δοκιμάσαμε χτες το απόγευμα με μια πολύ δυνατή βροχόπτωση, θυελλώδεις ανέμους και χαλαζόπτωση κατά διαστήματα. Μεγαλύτερες καταστροφές σημειώθηκαν, όπως

Η BYTINA

Διμηνιαία Εφημερίδα
Ιδοκτησία του Συλλόγου Απανταχού
Βυτιναίων & Φίλων της Βυτίνας
«Ο ΑΓΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Χαλκοκονδύλη 37 - 39
104 32 Αθήνα
Ταχ Δ/ση: Τ.Θ. 3456, Τ.Κ. 10210
email: agiostryfon@vytina.info

**Υπεύθυνος Έκδοσης
σύμφωνα με τον νόμο**
Αγγελίδης Θεόδωρος
Τηλ.: 6978 078384
email: angelidis.theodoros@gmail.com

Συντονισμός ύλης:
Παπαδέλος Παναγιώτης

Υπεύθυνος διακίνησης:
Κάρκουλας Βασίλειος
Τηλ: 6976 992953

Ετήσια Συνδρομή 20€

Παραγωγή: ALKODI GROUP
Ιουλιανού 55, Πλ. Βικτωρίας, Αθήνα
www.alkodi.gr | print@alkodi.gr

DAIKIN

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ
ΕΠΙΣΚΕΥΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
τηλ: 6977518304

GREE

ΣΥΣΤΕΜΑΤΑ ΚΑΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΨΥΞΗΣ
ΗΜΙΚΕΝΤΡΙΚΩΝ - ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ
ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ

e-mail: theokapog@gmail.com

Βυτινιώτικα... και άλλα

σημειώνει η ειδοσιογραφία, στη νότια Γορτυνία. Η βροχόπτωση σε μικρότερη ένταση συνεχίζεται και σήμερα. Έχουμε καθαρή χειμερινή ατμόσφαιρα με τη θερμοκρασία σε μονοψήφια πλέον νούμερα και τη νύχτα να πέφτει κάτω από τους 0°C. Παρακολουθήσαμε χθες τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου σε live μετάδοση μέσα σε αντεγκλήσεις, προσωπικές επιθέσεις και απρεπείς χαρακτηρισμούς. Πρέπει αυτά να τελειώνουν κάποια στιγμή και να υπάρξει σύγκλιση απόψεων, εάν θέλουμε να διασωθεί, ό, τι πλέον διασώζεται, από την πολύπαθη Γορτυνία. Συζητήθηκαν και δύο θέματα της Βυτίνας κατ' εισήγηση του τοπικού δημοτικού συμβουλίου. Το ένα ήταν η επέκταση του δικτύου αποχέτευσης σε περιοχές που δεν καλύπτονται και το δεύτερο ήταν η διαμόρφωση και συντήρηση της πλατείας Οικονομίδης. Και για τα δύο θέματα σημειώθηκαν αντεγκλήσεις και μάλιστα από δημοτικούς συμβούλους, οι οποίοι εκλέγονται στην δημοτική ενότητα της Βυτίνας. Δυστυχώς η δημοτική παρέμβαση για τον τόπο μας είναι μικρή και στηριζόμαστε ακόμα στις ατομικές οικονομικές πρωτοβουλίες όπως οι πρόσφατες της οικογένειας Σταθοπούλου για τη συντήρηση του κτιρίου του ιατρείου και του Γιάννη του Μερκούρη για τη συντήρηση του κτιρίου και του περιβόλου της ιστορικής σχολής. Και να σημειώσουμε εδώ ότι οι πρωτοβουλίες του προέδρου του τοπικού συμβουλίου κ. Κατσούλια και των υπολοίπων συμβούλων λύνουν πολλά προβλήματα και έτσι αναπληρώνονται πολλές ελλείψεις. Επίσης η συμπεριφορά και η φροντίδα των τοπικών επαγγελματιών είναι αυτή που συμβάλλει, ώστε η Βυτίνα να έχει ευηρόδωτη παρουσία στους επισκέπτες. Δυστυχώς ο δήμος, τουλάχιστον για τον τόπο μας, αποδεικνύεται μέχρι τώρα κατώτερος των προσδοκιών.

1η Δεκέμβρη: Μπήκε ο Δεκέμβρης και μαζί του ο χειμώνας. Από σήμερα το πρωί νιώσαμε τη χειμερινή ατμόσφαιρα με χαμηλή θερμοκρασία, τσουχτερό κρύο και με το πρώτο χιόνι στο Μαίναλο. Ελαφρά ασπρισμένοι οι βράχοι της «Πατερίτσας» και του «Αϊ Λια». Όσοι ανέβηκαν στο Μαίναλον η «πασπάλα» του χιονιού

άρχιζε από του Ρούχους, ενώ το χιονοδρομικό είχε ασπρίσει κανονικά. Βέβαια μη φανταστεί κανείς σπουδαία πράγματα, αλλά ένα πρώτο άσπρισμα είχε γίνει. Χρόνια είχε να ρίξει χιόνι, ακόμα και στο βουνό, από το τέλος Νοέμβρη. Ας ευχηθούμε ότι φέτος θα πάμε καλύτερα από χιονοπτώσεις, ώστε να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα λειψυδρίας. Όπως γράφει η τοπική ιστοσελίδα «Μαίναλον explore» ο φετινός Νοέμβρης ήταν πλούσιος σε συλλογή μανιταριών και το βουνό είχε βγάλει αρκετά. Κάποτε τα μανιτάρια ήταν συνηθισμένο Βυτινιώτικο φαγητό φθινοπωρινό ή χειμερινό και αρκετοί ασχολούντο με τη συλλογή τους. Εξάλλου το έλατο ή η λεύκα (η κομμένη) βγάζουν τα καλύτερα μανιτάρια. Να ευχηθούμε σε όλους «καλό χειμώνα», αν και όταν φτάσει η εφημερίδα στα χέρια των αναγνωστών θα έχει «μεσιάσει»!

Πρώτο Σαββατοκύριακο του Δεκέμβρη: Τα «Νικολο-βάρβαρα» με τρεις συνεχόμενες γιορτές. Παλιά η ημερομηνία αυτή έδειχνε και την πρώτη μεγάλη περίοδο χειμώνα με τα χιόνια να καλύπτουν τη Βυτίνα από άκρη σε άκρη. Φέτος είχαμε αρκετή βροχόπτωση και τσουχτερό κρύο με αποτέλεσμα να είναι απαραίτητη η θέρμανση αλλά και αρκετά «τσουχτερή», αφού το πετρέλαιο το προμηθευόμαστε πλέον 1,15€, αρκετά ακριβότερο από πέρσι, με αποτέλεσμα πολλοί να έχουν επιστρέψει στα ξύλα. Αρκετά σπίτια και καταστήματα άρχισαν να παίρνουν Χριστουγεννιάτικο χρώμα με τον στολισμό τους. Μικρότερη κίνηση αυτό το Σαββατοκύριακο, αφού πλησιάζουν

οι γιορτές. Την Κυριακή περισσότεροι οι διερχόμενοι. Δυστυχώς και σήμερα στον τόπο μας υπάρχουν ακόμα ανεμβολίαστοι, παρόλο που κάποιοι συμπολίτες μας αρρώστησαν και κάποιοι επίσης νοσηλεύτηκαν στο Παναρκαδικό νοσοκομείο. Ελπίζουμε ότι ο αριθμός των ανεμβολίαστων θα μειωθεί με τα νέα μέτρα. Οι απογραφείς μοιράζουν τους κωδικούς απογραφής αλλά τα περισσότερα σπίτια είναι κλειστά πράγμα που δυσκολεύει πολύ το έργο τους. Δυστυχώς κατά τη διάρκεια του χειμώνα ο μόνιμος πληθυσμός μειώνεται δραματικά και οι γειτονιές ερημώνουν. Πέρασαμε από κάποιες γειτονιές της βόρειας πλευράς του χωριού και μετρήσαμε δύο έως τρία σπίτια «ανοικτά» και δεκαπέντε με είκοσι κλειστά. Αυτή η εικόνα και ακόμα χειρότερη επικρατεί σε όλη τη Γορτυνία και δυστυχώς η απογραφή αυτή θα δείξει την πληθυσμιακή εξαθλίωση της επαρχίας. Παρόλα αυτά όμως η καθημερινή χειμωνιάτικη εικόνα της Βυτίνας έχει ιδιαίτερη ομορφιά με την απόλυτη ηρεμία, τα πεσμένα φύλλα και το καφεκίτρινο χρώμα της φύσης, όπως δείχνει και η φωτογραφία των αρχών Δεκέμβρη, την οποία δανειστήκαμε από το facebook του ξενοδοχείου «Αίγλη».

Δεύτερο Σαββατοκύριακο του Δεκέμβρη: Χειμωνιάτικος καιρός. Βροχή, χαμηλή θερμοκρασία, αέρας και ψηλά στο Μαίναλο χιόνι. Η θερμοκρασία κυμαίνεται σε μονοψήφια νούμερα. Κίνηση αρκετή το διήμερο και σε αυτό βοηθά η χειμωνιάτικη ατμόσφαιρα. Η βοδοματιάτικη εικόνα του χωριού παρουσιάζει δύο όψεις εξαιρετικά αντίθετες. Τις πέντε πρώτες μέρες ήσυχη ατμόσφαιρα, αραή κίνηση στους δρόμους και λίγοι θαμώνες στις καφετέριες. Και ξαφνικά όλα αλλάζουν την Παρασκευή το βράδυ. Οι δρόμοι γεμίζουν και τα καταλύματα φωτίζονται. Το Σάββατο και ιδιαίτερα την Κυριακή πολυκοσμία και όλα γεμάτα με επισκέπτες του διημέρου. Όλα αυτά διακό-

πτουν τη μονοτονία και κάνει ενδιαφέρουσα τη διαμονή μας εδώ σε αντίθεση με άλλα μέρη της Γορτυνίας, στα οποία η χειμερινή σιγή είναι δραματική. Το τοπικό συμβούλιο ασχολήθηκε αυτή την εβδομάδα με τον Χριστουγεννιάτικο στολισμό με έλατα, γιρλάντες και διάφορα άλλα διακοσμητικά συνδυασμένα με τη γιορτινή εικόνα και το ορεινό περιβάλλον του τόπου μας. Την Κυριακή γιορτάσαμε ένα από τους τρεις Αγίους του τρισυπόστατου ναού μας, τον Άγιο Σπυρίδωνα με λειτουργία την οποία παρακολούθησαν οι φιλόεργοι Βυτιναίοι! Την Τρίτη το πρωί 14 του μήνα ζημερώσαμε με κάτασπρο το βουνό και μια μικρή πρωινή πασπάλα μέσα στη Βυτίνα, η οποία έπεσε κατά τη διάρκεια της νύκτας. Ο χειμώνας στο «φόρτε» του.

Τρίτο Σαββατοκύριακο του Δεκέμβρη: Μια εβδομάδα πριν από τη μεγάλη γιορτή των Χριστουγέννων. Η Βυτίνα πανέτοιμη να δεχτεί το μεγάλο κύμα των επισκεπτών. Δρόμοι και πλατείες με Χριστουγεννιάτικο διάκοσμο, στον οποίο υπερέχει το «σήμα κατατεθέν» του τόπου μας, το έλατο. Καταλύματα, ταβέρνες, καταστήματα εμπορίας τοπικών προϊόντων έτοιμα να εξυπηρετήσουν τη μεγάλη Χριστουγεννιάτικη πελατεία. Η πληρότητα πλησιάζει το 100%, όπως τόνισε και ο αντιδήμαρχος Σταύρος Δημάκος, οποίος εμφανίστηκε στον τηλεοπτικό σταθμό ΣΚΑΪ, καλεσμένος στην εκπομπή «αταίριαστοι» την Παρασκευή 17-12. Μεγάλη λύπη προκάλεσε στην τοπική κοινωνία η είδηση του θανάτου του επικώριου μητροπολίτη μακα-

ριστού Ιερεμία, του οποίου η κηδεία έγινε την περασμένη Πέμπτη στη Μεγαλόπολη. Ο Δεσπότης ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στους πιστούς και εκκλησιαζόμενους της τοπικής κοινωνίας και διακρίνεται για τον ασκητικό και φιλόανθρωπο χαρακτήρα του. Είχε δε να επιδείξει, κατά τη διάρκεια της δεκαπενταετούς θητείας του, σπουδαίο ποιμαντικό και κοινωνικό έργο στην ιδιαίτερα προβληματική και σταδιακά ερημούμενη επαρχία μας. Τον κατευοδώνουμε με αγάπη και σεβασμό. Ελπίζουμε ότι ο νέος ιεράρχης, ο οποίος θα επιλεγεί το επόμενο δίμηνο, θα αγαπήσει τον τόπο μας όπως και ο μακαριστός Ιερεμίας. Ο καιρός επιδεινώθηκε το Σαββατοκύριακο και από την Παρασκευή το βράδυ άρχισε να χιονίζει, ενώ το θερμόμετρο έδειχνε θερμοκρασίες κάτω από το 0° το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας. Τη νύχτα μάλιστα έδειξε -6°C, ενώ το χιόνι άσπρισε για καλά όλο το βουνό και μέσα τη Βυτίνα. Το Σάββατο το βράδυ στις 20.00 ο τηλεοπτικός σταθμός OPEN και ο δημοσιογράφος Τάσος Δούσης στην εκπομπή «εικόνες» πέρασε από τη Βυτίνα και έδειξε αρκετά από τα αξιοθέατα του τόπου μας και μάλιστα έδειξε ιδιαίτερα εντυπωσιασμένος από την καφετέρια MERCI, στην οποία απόλαυσε το ποτό του, αλλά και από την υπόλοιπη αγορά και ιδιαίτερα τα καταστήματα που βρίσκονται στον πεζόδρομο. Το τοπικό συμβούλιο και ιδιαίτερα ο πρόεδρος του κ. Κατσούλιας αποδύονται αυτές τις ημέρες σε ιδιαίτερη προσπάθεια, ώστε ο τόπος μας να έχει ευπαρουσίαστη εικόνα στους εορταστικούς επισκέπτες τόσο από απόψεως καθαριότητας όσο και από απόψεως καλαισθησίας. Στα αξιοθέατα της περιοχής και στους χώρους αναψυχής του επισκέπτη προστέθηκε από αυτή την Κυριακή και το Σαλέ του χιονοδρομικού, το οποίο άρχισε να λειτουργεί αυτό το Σαββατοκύριακο προσφέροντας τις υπηρεσίες του στον επισκέπτη.

Εβδομάδα πριν τα Χριστούγεννα: Όλα γιορτινά. Οι προετοιμασίες κάθε μέρα γίνονται όλο και περισσότερες. Ο «όμιλος κυριών» στόλισε αυτή την εβδομάδα την πλατεία Οικονομίδης. Όποια γειτονία και αν περάσεις η μυρωδιά από τα φρεσκοψημένα μελομακάρονα είναι έντονη. Άλλοτε είχαμε άλλα έθιμα, σήμερα έχουμε διαφορετικά. Όμως κάθε εποχή δημιουργεί τις δικές της συνήθειες. Παλιά τα Χριστούγεννα είχαν παραδοσιακό χαρακτήρα, σήμερα έχουν κοσμοπολίτικο. Η Βυτίνα όμως δεν ξεχνά την παράδοση και κάποια από τα έθιμα προσπαθεί να τα διατηρήσει ιδιαίτερα από τις παλιότερες γενιές. Ορισμένα σπίτια ανοίγουν από αυτούς που θα περάσουν κοντά μας τις γιορτές. Η παγωνιά έντονη τις μέρες αυτές. Ξημερώνοντας Δευτέρα το θερμόμετρο έδειξε -4°C. Το Μαίναλον κατάλευκο από το χιόνι και το χιονοδρομικό δέχεται πλέον επισκέπτες στο Σαλέ και ιδιαίτερα αυτούς που θέλουν να «γευτούν» από κοντά τη χειμωνιάτικη ατμόσφαιρα. Ο δρόμος από τη Βυτίνα προς το χιονοδρομικό είναι ανοικτός αλλά χρειάζεται προσοχή λόγω του πάγου. Η παγωνιά συνεχίζεται όλη την εβδομάδα και το θερμόμετρο είναι μόνιμα κάτω από το 0°C. Μάλιστα, όπως έγραψε τοπική ιστοσελίδα, ξημερώνοντας Τετάρτη στη γειτονική Καρκαλού το θερμόμετρο έδειξε -9,5°C. Την Παρασκευή το πρωί, παραμονή της μεγάλης γιορτής, ακούσαμε τα κάλαντα από τους λίγους μικρούς που κτύπησαν την πόρτα μας πρωί-πρωί διατηρώντας το έθιμο αλλά και θυμίζοντας αμυδρά παλιές εποχές, όταν οι παρέες των παιδιών διαδέχονταν η μια την άλλη μέχρι το μεσημέρι κτυπώντας τις πόρτες των σπιτιών, που τότε ήταν όλα ανοικτά, ενώ σήμερα πολλά παραμένουν κλειστά. Η Βυτίνα άρχισε να γεμίζει σιγά-σιγά και όλα τα καταλύματα δέχονται τους Χριστουγεννιάτικους επισκέπτες. Μέχρι το απόγευμα έφταναν τα караβάνια των ξένων και η πληρότητα έφτασε

στο 95%, όπως λένε οι ιδιοκτήτες των τοπικών ξενοδοχείων.

Τελευταίο Σαββατοκύριακο του Δεκέμβρη και του χρόνου: Χριστούγεννα. Η μεγάλη γιορτή της χριστιανοσύνης. Οι καμπάνες κτύπησαν «αχάραγα» διατηρώντας το έθιμο. Η εκκλησία γέμιζε σιγά-σιγά με τους Βυτιναίους να πηγαίνουν στη χριστουγεννιάτικη λειτουργία με όλες τις προφυλάξεις του κορωνοϊού. Πιο ελεύθερα από πέρσι που είχαμε πλήρη αποκλεισμό, αλλά με πολλούς περιορισμούς. Η Βυτίνα «βούλιαξε» από κόσμο όπως γράφουν οι τοπικές ιστοσελίδες αλλά και όλο το διαδίκτυο και τα τηλεοπτικά μέσα. Ο τόπος μας παίρνει βέβαια κοσμοπολίτικη εικόνα τις μέρες αυτές αλλά δεν ξεχνά την παράδοση. Έτσι σε αναρτήσεις στο facebook είδαμε μικρές παρέες να ψέλνουν τα κάλαντα ή σε άλλη ανάρτηση ένα ωραίο Βυτινιώτικο χριστόψωμο με ένα προσεγγμένο κείμενο, που θύμιζε την τοπική χριστουγεννιάτικη παράδοση. Πολλές λεπτομέρειες τη γιορτής αλλά και της χριστουγεννιάτικης εβδομάδας θα διαβάσετε σε άλλη στήλη. Και με αυτά ολοκληρώνεται η εικόνα του χωριού μας το τελευταίο δίμηνο του χρόνου. Προσπαθήσαμε να σας κρατήσουμε όσο γινόταν πιο κοντά στην όμορφη Βυτίνα. Αν το πετύχαμε, εξαρτάται από τις προσδοκίες του καθενός. Ευχόμαστε σε όλους τους Βυτιναίους, είτε μένουν εδώ είτε αλλού και στους πολλούς φίλους του τόπου μας «αίσιοι και ευτυχές το 2022» και σύντομη αλλά και ανώδυνη απαλλαγή από τη μάστιγα του κορωνοϊού.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

•Ο σύλλογος μαζί με το παρόν φύλλο της εφημερίδας αποστέλλει και το ημερολόγιο του 2022 αφιερωμένο στις μεγάλες προσωπικότητες του τόπου μας. Το ημερολόγιο όπως αναγράφεται και στην προτελευταία σελίδα καλύφθηκε ως προς τα έξοδα του από τις ευγενείς προσφορές ενθέρμων Βυτιναίων. Τα προηγούμενα χρόνια ο σύλλογος έστελνε προς τους παραλήπτες της εφημερίδας μαζί με όλα αυτά και ένα έντυπο ταχυδρομικής επιταγής, για να τους υπενθυμίσει την υποχρέωση της αποστολής της συνδρομής τους. Μετά την κατάργηση από τα ΕΛΤΑ του εντύπου της επιταγής ο σύλλογος δεν αποστέλλει φέτος έντυπο, αλλά η υποχρέωση αποστολής συνδρομής εξακολουθεί να ισχύει, διότι χωρίς αυτή δεν είναι δυνατή η συνέχιση έκδοσης της εφημερίδας και η κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του συλλόγου. Υπενθυμίζουμε ότι η αποστολή συνδρομών μπορεί να γίνεται είτε ταχυδρομικά στη διεύθυνση Τ.Θ. 3456 10210 (Χαλκοκονδύλη 37-39 Αθήνα 10432) είτε με κατάθεση στην ALPHA BANK είτε με καταβολή στον ταμία του συλλόγου κ. Κάρκουλα Βασίλειο ή τον ανταποκριτή στη Βυτίνα κ. Λιαρόπουλο Χρήστο. Να σημειώσουμε ότι ο σύλλογος φέτος λόγω των ιδιαιτεροτήτων και της ματαίωσης εκδηλώσεων είχε τις λιγότερες εισπράξεις της τελευταίας δεκαετίας.

•Με όσα ισχύουν σήμερα και φυσικά τους περιορισμούς, που πιθανολογούμε ότι θα ισχύσουν, η τελετή της κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας οδηγείται και φέτος μάλλον σε αναβολή. Εάν υπάρξει διαφορετική εξέλιξη θα γίνει ενημέρωση μέσω μηνυμάτων και της ιστοσελίδας του συλλόγου. Φυσικά αναβάλλεται και η βράβευση των επιτυχόντων σε ΑΕΙ φοιτητών. Ο σύλλογος θα προσπαθήσει να αποστείλει, εάν είναι εφικτό, τα βραβεία ταχυδρομικώς. Πάντως αν ισχύουν όσα και αυτή τη στιγμή, η αναβολή της κοπής της πίτας είναι δεδομένη. Όλα αυτά συζητήθηκαν στην τελευταία συνεδρίαση του Δ.Σ. λίγο πριν τα Χριστούγεννα που ήταν και η τελευταία της φετινής χρονιάς. Το βραβείο «Ευθυμίου Χριστοπούλου» θα αποδοθεί σε ειδική τελετή, όπως και πέρσι, σε χώρο που θα οριστεί μελλοντικά.

ΑΓΑΠΗΤΕ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ. Είναι ο μοναδικός πόρος έκδοσης. Τη συνδρομή σου μπορείς να τη στέλνεις ταχυδρομικά στη διεύθυνση του συλλόγου Τ.Θ. 3456, Τ.Κ. 10210 ή στην ALPHA BANK ονομαστικά στον λογαριασμό IBAN: GR 3901 4017 9017 9002 1010 84697. Επίσης μπλοκ εισπράξεων έχει ο ταμίας του Συλλόγου κ. Βασίλης Καρκούλας και ο ανταποκριτής μας στη Βυτίνα κ. Χρήστος Λιαρόπουλος. Σε ευχαριστούμε που μας θυμάσαι.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Δημοσιεύουμε τα πρακτικά του τοπικού δημοτικού συμβουλίου της τελευταίας συνεδρίασης της 7-11-2021, τα οποία είναι αρκετά ενδιαφέροντα και αφορούν σημαντικά προβλήματα του τόπου μας. Αυτά υποβλήθηκαν στο δημοτικό συμβούλιο προς συζήτηση και επίλυση και ετέθησαν υπόψη του κ. Δημάρχου.

«**Α. Γενική ενημέρωση:** 1) Τη Δευτέρα 18/10/2021 ξεκίνησε η επισκευή της οροφής του αγροτικού ιατρείου, η οποία ολοκληρώθηκε στις 22 Οκτωβρίου, ενώ σταδιακά θα ακολουθήσουν οι επισκευές στις εγκαταστάσεις, στα κουφώματα, στο δάπεδο, στο wc, στον εξωτερικό και τον και εξωτερικό χώρο. Όπως είναι ήδη γνωστό η δωρεά είναι στην μνήμη της Ντορίνας Σταθοπούλου από τις οικογένειες Παπαδάκη και Σταθοπούλου. 2) Έχουν ολοκληρωθεί οι αδειοδοτήσεις για την κατασκευή της πέτρινης βρύσης και ανάπλασης των δύο παρτεριών στην κεντρική πλατεία, που γίνονται στην μνήμη του Κώστα Παναγόπουλου και πολύ σύντομα θα ξεκινήσει η κατασκευή του έργου. 3) Θα επισκευαστούν τα ζύλινα κουφώματα του λαογραφικού μουσείου καθώς και η αντικατάσταση της ξύλινης ενημερωτικής πινακίδας στην κεντρική είσοδο από δωρεά της Μαριάννας και Ντιάννας Παπαλίου, οι οποίες στο παρελθόν είχαν χρηματοδοτήσει όλη την πρόσοψη του κτηρίου στην μνήμη του πατέρα τους Παναγιώτη Παπαλίου. 4) Στο προηγούμενο συμβούλιο είχε συζητηθεί το θέμα της μονοδρόμησης του κέντρου της Βυτίνας και επανερχόμαστε στο θέμα, γιατί κατά τη διάρκεια του 3ήμερου της 28η Οκτωβρίου προκλήθηκε κυκλοφοριακή ασφυξία με πολλά προβλήματα, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις ξέφυγαν του ελέγχου. Για μία ακόμα φορά θα πρέπει να τονίσουμε στον δήμο πόσο αναγκαίο είναι το έργο της μονοδρόμησης και θα πρέπει ο κ. δήμαρχος να το αναλάβει προσωπικά, για να λυθεί το πρόβλημα. Στη συνέχεια οι σύμβουλοι τοποθετήθηκαν επί των θεμάτων και συμφώνησαν ομοφώνως με τις ενέργειες του προέδρου.

Β. Πανταζοπούλειο κληροδότημα: Την Πέμπτη 21/10/2021 παρελήφθη ταχυδρομικώς, από τον Πρόεδρο της Κοινότητας Βυτίνας κ. Φ. Κατσούλια, επιστολή από το Πανταζοπούλειο κληροδότημα, η οποία αφορούσε την προκήρυξη επιλογής κοριτσιών για τη χορήγηση επιδόματος γάμου, στην οποία αναφέρονται οι όροι και οι προϋποθέσεις που χρειάζονται να συμμετέχουν οι κοπέλες, οι οποίες έχουν καταγωγή από Βυτίνα, Πυργάκι και Λάστα ώστε αν επιτίπουν σε αυτές θα συμμετέχουν στην κλήρωση, που θα γίνει την 1η Φεβρουαρίου 2022 στο Πανταζοπούλειο Πνευματικό κέντρο Βυτίνας. Προτείνεται να εκδοθεί ανακοίνωση προς ενημέρωση των ενδιαφερομένων μέχρι 30/11/2021 και να τοιοκολληθεί σε κεντρικά σημεία της Βυτίνας, και μέχρι την 17 Δεκεμβρίου 2021 θα παραλαμβάνονται από την κοινότητα Βυτίνας οι αιτήσεις κατά τις εργάσιμες μέρες και ώρες. Προτείνεται η παραλαβή να γίνεται από τον πρόεδρο της κοινότητας κ. Φ. Κατσούλια, επειδή έχει χειριστεί το θέμα. Οι σύμβουλοι στην συνέχεια τοποθετήθηκαν επί του θέματος και ομόφωνα συμφώνησαν για την παραλαβή των αιτήσεων και τις όποιες ενέργειες από τον πρόεδρο.

Γ. Επέκταση αποχέτευσης: Ως γνωστό η Βυτίνα, από το 2006, διαθέτει δίκτυο αποχέτευσης ολοκληρωμένο με αποδέκτη λυμάτων (βιολογικό καθαρισμό). Το δίκτυο έχει πραγματοποιηθεί σε δυο στάδια. Το πρώτο στάδιο συμπεριελάμβανε μόνο το κέντρο της Βυτίνας και τον εξωτερικό αγωγό συνολικού μήκους 2.500μ. Το δεύτερο στάδιο συμπεριελάμβανε το υπόλοιπο χωριό αλλά όχι όλο. Σήμερα πρέπει να προτείνουμε στο δήμο να προχωρήσει στο τρίτο στάδιο, να συμπεριλάβει ότι έχει απομείνει ολοκληρώνοντας έτσι το σύνολο της μελέτης και ικανοποιώντας αρκετούς δημότες μας, οι οποίοι ζητούν την επέκτασή του όπως π.χ. το τμήμα που διέρχεται από το συμβολαιογραφείο και σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονιστεί ότι επιβάλλεται να γίνει το συγκεκριμένο τμήμα του έργου της αποχέτευσης, για να συνδεθεί το έργο ανάπλασης του παλιού Γυμνασίου και της ίδρυσης του παιδικού σταθμού με τη χρηματοδότηση του κ. Ι. Μερκούρη, τον δρόμο της αγάπης, τον δρόμο

προς δασάκι, προς οικία Ζαχαρόπουλου Κ. Γιώργου και κάποια άλλα πιο δύσκολα τμήματα που δεν καλύφθηκαν τα δύο προηγούμενα στάδια. Ένα άλλο θέμα σοβαρό που θα πρέπει να εισηγηθούμε προς το δήμο είναι ότι αρκετοί συμπολίτες μας δεν έχουν συνδέσει τα σιτίγια τους στο δίκτυο και θα πρέπει ο δήμος να τους ενημερώσει για την υποχρεωτικότητα της σύνδεσης σύμφωνα με τον νόμο. Στη συνέχεια οι σύμβουλοι τοποθετήθηκαν επί του θέματος και συμφώνησαν ομοφώνως με την εισήγηση του προέδρου.

Δ. Σήμανση επικίνδυνων σημείων σε δρόμους: Με αφορμή δημοσίευση εφημερίδας αλλά και δικής μας ίδιας γνώμης ζητάμε από τον Δήμο να μεριμνήσει για την σηματοδότηση, με τοποθέτηση πινακίδων, κάποιων επικίνδυνων σημείων όπως: Δημοτικό Σχολείο, στενό Σακελλαρίου, πλατεία Οικονομίδη, φροντιστήριο Μπουρτσουκλή, Δημόσια Βιβλιοθήκη, έξω από ξενοδοχεία, υπηρεσίες κ.λπ. Επίσης ζητάμε από τον δήμο παράλληλα με αυτό το θέμα να ζητήσει από την περιφέρεια να τοποθετήσουν ενημερωτικές πινακίδες για τη Βυτίνα από τον 111 μέχρι τη διασταύρωση της Καρκαλούς σε όλους τους κάθετους δρόμους που διασταυρώνονται. Στη συνέχεια οι σύμβουλοι τοποθετήθηκαν επί του θέματος και συμφώνησαν ομοφώνως με την εισήγηση του προέδρου.

Ε. Διάνοιξη χαντακιών και κόψιμο επικίνδυνων δέντρων: Επειδή διανύουμε χειμερινή περίοδο χρειάζεται να προτείνουμε στον δήμο τη διάνοιξη ορισμένων χαντακιών απορροής ομβρίων υδάτων, τα οποία έχουν κλείσει από διάφορα υλικά και θαμνώδη βλάστηση, για να αποφύγουμε δυσάρεστες καταστάσεις κατά την διάρκεια του χειμώνα. Τέτοια χαντάκια είναι τα εξής: α) Από Χαλιάνικα προς κρατικό γεωργικό κτήμα, που περνάει πίσω από τις κατασκηνώσεις και καταλήγει στη μάντρα του Γιώργου Ηλιόπουλου. β) Στα Πυργακίωτικα μπροστά από το σπίτι της Σταθοπούλου Κωνσταντίνας, διότι πλημμυρίζει η αυλή της και το σπίτι της και χρειάζεται να απομακρυνθούν τα μπάζα από παλαιό χαντάκι. γ) Κόψιμο επικίνδυνων δέντρων στα Πυργακίωτικα, θέση βρύση Μηνά. Πέντε (5) λεύκα στον κεντρικό δρόμο, έχουν γύρει πάρα πολύ με κίνδυνο ατυχήματος διερχομένων αυτοκινήτων. Στη συνέχεια οι σύμβουλοι τοποθετήθηκαν επί του θέματος και συμφώνησαν ομοφώνως με την εισήγηση του προέδρου.

ΣΤ. Πλατεία Οικονομίδη: Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πλατεία της Βυτίνας μετά την κεντρική και της έχει δοθεί το όνομα του μεγάλου νομοθέτη Βασιλείου Οικονομίδη κατά τα επίσημα αποκαλυπτήρια της προτομής του, που έγιναν στις 14/9/1940, με την παρουσία πολλών επισήμων. Από τότε ως σήμερα δεν έχει γίνει καμία βελτιωτική παρέμβαση με αποτέλεσμα σήμερα να έχει καταστραφεί το δάπεδο ολοσχερώς και να παρουσιάζει την εικόνα της εγκατάλειψης. Ως γνωστόν η πλατεία ανήκει ιδιοκτησιακά στην εκκλησία της Παναγίας και τον πρώτο λόγο φυσικά έχει το εκκλησιαστικό συμβούλιο και ο πατέρας Νικόλαος Ντάβρος, ο οποίος και παρευρίσκεται στη σημερινή συνεδρίαση του Κοινοτικού Συμβουλίου, μετά από πρόσκλησή μας, για να συζητηθεί το όλο θέμα και να εξετάσουμε και εμείς ως κοινοτικό συμβούλιο πως μπορούμε να βοηθήσουμε. Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Φ. Κατσούλιας πρότεινε να μιλήσει ο Πατέρας Νικόλαος. Παίρνοντας το λόγο ο πατέρας Νικόλαος αναφέρεται με πολύ μεγάλη ανακούφιση για την πρωτοβουλία του Κοινοτικού Συμβουλίου Βυτίνας και είπε ότι η εκκλησία δεν έχει την δυνατότητα να την ελκευάσει αλλά χαρακτηρίζει πολύ θετική την όλη πρωτοβουλία από τον πρόεδρο, ενώ ανέφερε ότι θα συγκαλέσει το εκκλησιαστικό συμβούλιο, για να αποφασίσει και να εγκρίνει με πράξη του την υλοποίηση του έργου, παίρνοντας φυσικά και την σύμφωνη γνώμη και του Επισκόπου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως. Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου κ. Φώτης Κατσούλιας αναφέρθηκε στη δωρεάν προσφορά της τοπογραφικής και αρχιτεκτονικής αποτύπωσης και πρότασης από τον μηχανικό κ. Κώστα Βαρδακούλια φίλο της Βυτίνας, καθώς και την διαφαινόμε-

Συνέχεια στη σελίδα 8

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

•Την διάθεση του ΕΟΤ για την υποστήριξη της Γορτυνίας και την περαιτέρω ανάδειξη της ως τουριστικό προορισμό, τόνισε η πρόεδρος του Οργανισμού Άντζελα Γκερέκου σε συνάντηση – συζήτηση με τον πρόεδρο της Κοινωφελούς Επιχείρησης του δήμου Γορτυνίας Πάικο Αναγνωστόπουλο και τον σύμβουλο του δημάρχου Γορτυνίας, Γιώργο Παπακωνσταντίνου, στα εγκαίνια της 36ης Philoxenia, στη Θεσσαλονίκη. Η πρόεδρος του ΕΟΤ, έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το θεματικό αφιέρωμα του δήμου Γορτυνίας στην Philoxenia, που είναι: «τα Μοναστήρια της Γορτυνίας ως ιστορικός και θρησκευτικός προορισμός» και σημείωσε ότι υπάρχει ανάλογο ενδιαφέρον και προτεραιότητα από τον Οργανισμό Τουρισμού. Τα στελέχη του δήμου μετέφεραν την πρόσκληση του δημάρχου Γορτυνίας κ. Ευστάθιου Κούλη να επισκεφθεί την περιοχή, όποτε το πρόγραμμά της το καθιστά δυνατόν και η κυρία Γκερέκου την αποδέχθηκε με χαρά.

•Ο Δήμος προκειμένου να επιστήσει την προσοχή των Γορτυνίων για την ανάγκη απογραφής στον τόπο καταγωγής τους εξέδωσε δελτίο τύπου στο οποίο τονίζει τα εξής: «Η απογραφή πληθυσμού 2021 έχει ξεκινήσει. Είναι πολύ σημαντικό να απογραφούμε στο Δήμο Γορτυνίας και να παροτρύνουμε συγγενείς και φίλους να κάνουν το ίδιο. Ο πληθυσμός, που θα καταγραφεί στη Γορτυνία, θα καθορίσει για τα επόμενα δέκα χρόνια, κρίσιμα μεγέθη για το Δήμο. Πιο συγκεκριμένα: α) Θα καθορίσει το μέγεθος των κρατικών επιχορηγήσεων, που λαμβάνει ο Δήμος για λειτουργικούς σκοπούς β) Θα προσδιορίσει το ύψος των χρηματοδοτήσεων που προέρχονται από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα γ) Θα ρυθμίσει αναλόγως διοικητικά και νομικά θέματα για την περιοχή μας δ) Θα δώσει μια σαφή εικόνα γύρω από τη δυναμική των Τοπικών μας Κοινοτήτων κ.α. Γι' αυτό λοιπόν δηλώνουμε πως ΚΑΤΟΙΚΟΥΜΕ στο Δήμο Γορτυνίας και ενημερώσουμε συγγενείς και φίλους προκειμένου να απογραφούν και αυτοί!

•Με την ευκαιρία της επετείου του Πολυτεχνείου ο δήμαρχος Γορτυνίας εξέδωσε μήνυμα το οποίο έχει ως εξής: «Η 17η Νοεμβρίου είναι συνυφασμένη με τους αγώνες ενάντια στην καταστρατήγηση των κανόνων της δημοκρατίας. Σαν σήμερα πριν σαράντα οκτώ χρόνια, η εξέγερση της φοιτητικής νεολαίας κατά της Χούντας των Συνταγματαρχών επανέφερε το δημοκρατικό πολίτευμα στη χώρα. Το «Πολυτεχνείο» ως γεγονός υπήρξε η κορύφωση των αγώνων για ανατροπή της επταετούς στρατιωτικής δικτατορίας και αποτέλεσε μία από τις σπουδαιότερες μάχες του ελληνικού λαού. Ο αγώνας για τις πανανθρώπινες αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας και της ανεξαρτησίας, είναι διαχρονικός. Με ευγνωμοσύνη και σεβασμό τιμούμε σήμερα τη μνήμη των ηρώων του Πολυτεχνείου που έχασαν τη ζωή τους για όσα θεωρούμε δεδομένα. Το ψωμί, την παιδεία, την ελευθερία».

•Το Ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου Γορτυνίας για την εκδήμια του Μακαριστού Ποιμενάρχη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κυρού Ιερεμίου έχει ως εξής: «Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Γορτυνίας, με αφορμή τον αδόκτο θάνατο του Ποιμενάρχη μας, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κυρού Ιερεμίου, συνήλθε σε έκτακτη συνεδρίαση, σήμερα, Τετάρτη 15

Δεκεμβρίου και ώρα 10:00 π.μ., παρουσία του Δημάρχου Γορτυνίας, Ευσταθίου Χαρ. Κούλη, και αποφάσισε ομόφωνα την έκδοση ψηφίσματος, ως ελάχιστο φόρο τιμής στον εκλιπόντα Ιεράρχη. Ο αείμνηστος Ιεράρχης υπηρέτησε επί 15 χρόνια την ιστορική Μητρόπολη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως και ως Ποιμενάρχη και Πνευματικός Πατέρας συνδέθηκε με τον πιστό λαό της περιοχής μας με δεσμούς αμοιβαίας αγάπης, σεβασμού και εκτίμησης. Διακρίθηκε για τη βαθιά θεολογική του κατάρτιση, τη σπουδαία ακαδημαϊκή του πορεία, το ήθος του, την ταπεινότητα του, την απλότητα του και την πίστη στις παραδόσεις της Ορθοδοξίας. Αφιέρωσε την ψυχή, το πνεύμα και όλες τις σωματικές του δυνάμεις στο ποίμνιό του, στην υπηρεσία του Θεού και της Εκκλησίας και εργάστηκε με ζήλο για την προβολή και επίλυση των προβλημάτων της Μητροπόλεώς μας. Θα ζει πάντα μέσα στις καρδιές μας και θα αποτελεί φωτεινό οδοδείκτη και παράδειγμα για όλους μας. Εκφράζουμε τη θλίψη μας για την εις Κύριον εκδήμια του σεπτού και ικανού Ιεράρχη, συμμετέχοντας στο καθολικό βαρύτατο πένθος της Εκκλησίας μας.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Γορτυνίας, μετά τις εισηγήσεις του Προέδρου και του Δημάρχου, εκφράζει ομόφωνα τη μεγάλη του λύπη του και διερμνεύει τη συγκίνηση όλων των δημοτών του Δήμου Γορτυνίας για την εκδήμια εις Κύριον του εμπνευσμένου Ποιμενάρχη μας, ο οποίος με τη γεμάτη από αρετές ψυχή του, τον πύρινο λόγο του και την αταλάντευτη προσήλωσή του στα δόγματα της Ορθοδοξίας, υπηρέτησε τον τόπο και τους συνανθρώπους μας με απaráμιλλη και θεόπνευστη αγάπη και

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

α) Να τηρήσει ενός λεπτού σιγή στη μνήμη του αοίδιμου Επισκόπου. β) Να εκφράσει τα ειλικρινή συλλυπητήρια του Δημάρχου και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου στην τοπική Εκκλησία της Ιεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, στα μέλη της Ιεράς Συνόδου και στους οικείους του Μακαριστού Επισκόπου. γ) Να κηρύξει την ημέρα ταφής του Μακαριστού Μητροπολίτη ως ημέρα πένθους για τον Δήμο. δ) Να αναρτηθούν μεσιόστιες οι σημαίες στο Δημαρχιακό Μέγαρο και σε όλα τα καταστήματα των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου Γορτυνίας, καθώς και σε όλα τα σχολικά κτίρια μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Γορτυνίας σήμερα και την ημέρα της ταφής του. ε) Την ημέρα της εξοδίου ακολουθίας να παραμείνουν κλειστές οι υπηρεσίες του Δήμου, ως ελάχιστος φόρος τιμής και έκφρασης πένθους. στ) Να παραστεί ο Δήμαρχος και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου στην εξόδιο ακολουθία. ζ) Να κατατεθεί στέφανος από τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο. η) Να εκφωνηθεί επικήδειος λόγος από τον Δήμαρχο Γορτυνίας. θ) Να αναγνωστεί το παρόν ψήφισμα από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κατά την τέλεση της εξοδίου ακολουθίας. ι) Να αποσταλεί το παρόν ψήφισμα αυτό στην Ιερά Μητρόπολη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως και στα μέλη της Ιεράς Συνόδου. ια) Να αναρτηθεί το παρόν ψήφισμα στην ιστοσελίδα του Δήμου Γορτυνίας και να δημοσιευθεί στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο.

Αλεξάνδρα Χριστοπούλου
Ψυχολόγος

Ατομική & Ομαδική Θεραπεία Παίδων, Εφήβων & Ενηλίκων

Γεωργίου Βλάχου 1 & Μεσογειών, τ.κ. 11525 (Στ. Μετρό Κατεχάκη)
Τηλ: 6977 858592 • e-mail: alex_christopoulou@yahoo.co.uk

Φωμί Τυροποιοειδή Καφέδες Γλυκά Παγωτά

Προζυμάκι

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ - ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ

Βυτίνα Αρκαδίας, Τηλ.: 27950 22159 Mail: nikosmartha2@gmail.com
www.fournos-levidi.gr

Μέλι Βυτίνας
Παραγωγής μας

ΑΓΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕΛΙΣΣΑΣ
www.melivytinias.gr

ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ: ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΒΥΤΙΝΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
Τ. 6978162186 - 2795022295
ΧΡΥΣΑ: 6932383375

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΜΕ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΞΑΡΣΗ ΓΙΟΡΤΑΣΤΗΚΕ Η 155η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

Τιμήθηκε ο φρούραρχος Βυτιναίος
Ιωάννης Δημακόπουλος

Τιμήθηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα στις 8 Νοεμβρίου, εορτή των Ταξιαρχών, στην ιστορική μονή του Αρκαδίου της Κρήτης το ολοκαύτωμα του μοναστηριού στη μεγάλη Κρητική επανάσταση του 1866, η οποία διήρκεσε τρία χρόνια. Στις 5 Νοεμβρίου 1866 το μοναστήρι πολιορκήθηκε από πολυάριθμο Τουρκικό στρατό. Επικεφαλής των υπερασπιστών και φρούραρχος του μοναστηριού ήταν ο Βυτιναίος Ανθυπολοχαγός Ιωάννης Δημακόπουλος. Η πολιορκία διήρκεσε τρεις μέρες και την τρίτη οι υπερασπιστές ανατίναξαν την πυριτιδαποθήκη θάβοντας στα ερείπια τους υπερασπιστές και τους εισορμήσαντες Τούρκους. Ο Δημακόπουλος πολεμώντας και αφού εξάντλησε τα πυρομαχικά του και έσπασε το ξίφος του συνελήφθη αιχμάλωτος και αντίθετα με του ισχύοντος κανόνες για τους αιχμαλώτους στρατιωτικούς θανατώθηκε με φρικτό θάνατος δια λογχισμού. Κάθε χρόνο ολοκληρώνει η Κρήτη, αλλά ιδιαίτερα η περιοχή του Ρεθύμνου τιμά την ιστορική επέτειο με λαμπρές τελετές στην πρωτεύουσα του νομού και στο ίδιο το μοναστήρι. Τρέφουν δε μεγάλο σεβασμό για τον Δημακόπουλο και κάθε χρόνο τον αναφέρουν από τους πρώτους στους ήρωες του ολοκαυτώματος, ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη γενέτειρά του. Οι φετινές τελετές διακρίθηκαν από ιδιαίτερη λαμπρότητα εξαιτίας του ότι οι περσινές είχαν γίνει περιορισμένα λόγω Κορωνοϊού. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν με την τελετή έπαρσης της σημαίας 300 τετραγωνικών μέτρων που έχει κατασκευάσει ο σύλλογος ενεργών πολιτών "ΣΥΝΠΟΛΙΣ" και συνεχίστηκαν με τα εγκαίνια της αίθουσας τιμής και μνήμης του αοιδίμου Επισκόπου Ρεθύμνης κυρού Τιμόθεου Βενέρι, που μετέπειτα Μητροπολίτου Κρήτης, συγγραφέως του βιβλίου «Το Αρκάδι δια των αιώνων» και ιδρυτού του πρώτου μουσείου της Μονής. Ακολούθησε η επίσημη δοξολογία στο καθολικό χοροστατούντος του μητροπολίτη Ρεθύμνου και Μυλοποτάμου κ.κ. Ευγενίου και τον πανηγυρικό εκφώνησε ο διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ρεθύμνης κ. Λάμπρος Καρβούνης. Αγήματα του στρατού, η στρατιωτική μπάντα, ένστολοι των παραδοσιακών συλλόγων, κληρικοί και πλήθος κόσμου, σχημάτισαν πομπή που κατέληξε στο μαυσωλείο της Μονής όπου τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση και έγινε κατάθεση στεφάνων. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με κέρασμα για τους επίσημους και όλους τους προσκυνητές. Κάθε χρόνο τέτοια μέρα η μνήμη μας στρέφεται στο Αρκάδι και τιμάμε τον μεγάλο συμπατριώτη μας, ο οποίος θυσιάστηκε για το μεγάλο ιδανικό της ελευθερίας και της εθνικής αξιοπρέπειας. Ο σύλλογος των απανταχού Βυτιναίων τιμώντας τη μεγάλη θυσία του Δημακόπουλου τον συμπεριέλαβε στο ημερολόγιο του 2022 μεταξύ των υπολοίπων Βυτιναίων πρωταγωνιστών σε μεγάλα ιστορικά γεγονότα.

Από τον φετινό εορτασμό.

τινίας κ. Ευστάθιος Κούλης, η αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης κ. Βούλα Πατουλίδου και ο διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΘ HELEXPO Κυριάκος Ποζρικίδης. Ομιλητές της εκδήλωσης ήταν: α) ο Αρχιμανδρίτης πατέρας Ιάκωβος Κανάκης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, ερευνητής και συγγραφέας του βιβλίου «Τα μοναστήρια της Γορτυνίας και της Μεγαλοπόλεως», ο οποίος εντυπωσιάσε με την ομιλία του και β) ο διευθυντής σπουδών Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης Νικόλαος Κόιος. Ο Δήμος μετά το τέλος των εργασιών της έκθεσης εξέδωσε δελτίο τύπου, στο οποίο λέγει τα εξής: «Με τους καλύτερους ξεναγούς, στα μονοπάτια που ενώνουν την Ορθοδοξία, την Ιστορία, την Επανάσταση, τον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα, την Παράδοση και την ήπια ή άγρια ομορφιά της φύσης, έγινε η ξενάγηση στα Μοναστήρια της Γορτυνίας, στη διάρκεια εκδήλωσης, στο πλαίσιο της συμμετοχής του δήμου στην 36η Philoxenia, στη Θεσσαλονίκη, με θέμα τον Ιστορικό και Μοναστηριακό τουρισμό. Τα Μοναστήρια, η Μονή Φιλοσόφου, ανάμεσα στις χαράδρες και τις πέτρες πάνω από τον Λούσιο ποταμό, η Μονή Προδρόμου, η Μονή Αιμαλίων και Καλαμίου, η παλιά Μονή Φιλοσόφου - σχολείο για τα Ελληνόπουλα αλλά και τους Επαναστάτες της χώρας και της ψυχής... Το Καστρομοναστήρι στη Βυτίνα η Μονή Κερνίτσας, που 7 φορές την έκαψε ο Ιμπραήμ και 7 φορές διασώθηκε η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, το Μετόχι της Μονής Κερνίτσας των Αγίων Θεοδώρων στην Ελάτη, η Μονή Αγίου Νικολάου στο Βαλτεσιόκιο, η Μονή Κλειβωκάς, Αγίας Παρασκευής Βάχλιας, τα Ασκηταριά, στο Λευκοχώρι, την Καμενίτσα, την Άκοβα και η Αγία Θεοδώρα Βάστας, της 17χρονης μάρτυρας του Θεού με τα 17 δένδρα». Στη διάρκεια της εκδήλωσης έγινε μια υπέροχη περιήγηση στο Μοναστήρι της Γορτυνίας, μέσα από video, παραγωγή του δήμου Γορτυνίας. Να τονίσουμε ότι ήταν μια σπουδαία πρωτοβουλία του δήμου, διότι ο θρησκευτικός τουρισμός είναι σημαντικός για την Γορτυνία και ενισχύει την επισκεψιμότητα στην περιοχή μας μαζί με τον φυσιολατρικό και πεζοπορικό.

Ο π. Ιάκωβος Κανάκης κατά την ομιλία του.

Θεματικές ενότητες του συνεδρίου ήταν οι εξής: α) ασθένειες της μέλισσας και αντιμετώπισή τους. β) Η παγκόσμια νομοθεσία κα ποιότητα του μελιού γ) ντόπιοι πληθυσμοί μελισσών και γενετική βελτίωση δ) οι δρόμοι του μελιού στην παγκόσμια αγορά ε) μελισσοκομικά φυτά της Ελληνικής χλωρίδας στ) διαδικασίες εξαγωγής του μελιού στην παγκόσμια αγορά ζ) ΠΟΠ μέλια στην Ελλάδα και οι δυνατότητες που παρέχουν. Τα Σάββατο 4-12 έγιναν 16 επιστημονικές ανακοινώσεις και την Κυριακή 6. Το σύνθημα του φετινού φεστιβάλ ήταν: «Προτιμούμε το Ελληνικό μέλι. Στηρίζουμε τον Έλληνα μελισσοκόμο». Τις ανακοινώσεις πραγματοποιήσαν σπουδαίοι επιστήμονες αλλά και εκπρόσωποι μελισσοκομικών φορέων όπως ο καθηγητής αναλυτικής χημείας κ. Θωμάϊδης, ο κ. Τανακάκης του εργαστηρίου μελισσοκομίας του Παν/μιου Θεσσαλονίκης, οι καθηγητές κ.κ. Εμμανουήλ και Τσαγκαράκης ο πρόεδρος μελισσοκόμων Ελλάδος κ. Ντούρος και ο πρόεδρος των Ελλήνων τυποποιτών κ. Πίττας. Στο συνέδριο έγινε αναφορά κατ' επανάληψη στη βανίλια Μαινάλου, η οποία είναι προϊόν ΠΟΠ και έχει λάβει το ανώτερο βραβείο (πλατνένιο) μελισσοκομίας.

Οι Βυτιναίοι μελισσοκόμοι, οι οποίοι θεωρούνται από τους καλύτερους, έχουν λάβει πανελλήνια και παγκόσμια βραβεία και συνεχίζουν μια μακροχρόνια Βυτινιώτικη παράδοση στον κλάδο αυτό μπορούν να παρακολουθήσουν τις εργασίες του συνεδρίου από την ιστοσελίδα του 12ου φεστιβάλ και όλες τις ανακοινώσεις, οι οποίες είναι εξαιρετικά επωφελείς για την επιμόρφωσή τους αλλά και την εξέλιξη του κλάδου.

ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Τα στατιστικά της δεκαετίας 2010-2020

Η δημοσίευση στατιστικών στοιχείων για την επισκεψιμότητα όλων των νομών της περιφέρειας Πελοποννήσου κατά τη δεκαετία 2010-2020 από το INSETE (Ινστιτούτο συνδέσμου Ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων) τοποθετεί τον νομό Αρκαδίας τελευταίο από όλους τους νομούς της περιφέρειας Πελοποννήσου! Πράγματι βλέποντας τον αριθμό των επισκεπτών τόσο αλλοδαπών όσο και ημεδαπών και το ποσοστό πληρότητας των καταλυμάτων διαπιστώνει ότι η Αρκαδία υστερεί δραματικά σε σχέση με τους άλλους νομούς. Επειδή οι αριθμοί είναι κουραστικοί θα δώσουμε στοιχεία του 2019, προ πανδημίας. Η Κορινθία είχε ποσοστό πληρότητας καταλυμάτων 35%. Η Αργολίδα αντίστοιχα 39% πληρότητα. Η Μεσσηνία 25% πληρότητα. Η Λακωνία 22% πληρότητα. Η Αρκαδία την ίδια περίοδο του 2019 ποσοστό πληρότητας 12%. Την ίδια εικόνα παρουσίασε η Αρκαδία και τα άλλα χρόνια έχοντας κάτω του ημίσεος ποσοστό επισκέψεων και πληρότητας καταλυμάτων. Το 2020 τα ποσοστά ήταν λόγω της πανδημίας εξαιρετικά χαμηλά και η Αρκαδία εξακολουθεί να κρατά την τελευταία θέση. Η δημοσίευση του INSETE προκάλεσε σε σχετική ανάρτηση του Arkadia portal ένα άρθρο της έγκριτης δημοσιογράφου Εύας Γλιανιάδη, η οποία αποδίδει το φαινόμενο στην έλλειψη σημαντικών και γνωστών αρχαιολογικών χώρων στην Αρκαδία σε σχέση με τους άλλους νομούς, στην εγκατάλειψη των υπάρχοντων, στη μη επίδειξη ενδιαφέροντος για τη συντήρηση υποδομών και οδικών δικτύων και στην έλλειψη οργανωμένης και με σύγχρονο τρόπο προβολής του νομού. Όλα αυτά μας δημιουργούν μεγάλο σκεπτικισμό και για τον τόπο μας. Η Βυτίνα, παρόλο που θεωρείται ο πρώτος επισκέψιμος τόπος, ιδιαίτερα χειμερινού τουρισμού, από όλη τη Γορτυνία και ένας από τους πρώτους της Αρκαδίας όλα αυτά τα οφείλει στη διαχρονική φήμη της, στην υποδομή της, στο εξαιρετικό φυσικό περιβάλλον και φυσικά στην ιδιωτική πρωτοβουλία, η οποία από μόνη της προσπαθεί να αυξήσει την επισκεψιμότητα και την προβολή, είτε με τη διαφήμιση, είτε με τον εξαιρετικό τρόπο προσφοράς υπηρεσιών των τοπικών επαγγελματιών. Αντίθετα η υποστήριξη της πολιτείας, της περιφέρειας και του δήμου είναι ελάχιστη και οι περισσότερες υποσχέσεις έχουν μείνει μέχρι σήμερα ανεκλήρωτες. Και συγκεκριμένα το μελισσοκομικό μουσείο, που υποσχέθηκε ο κ. Βορίδης στην περσινή επίσκεψή του και θα ήταν ένα ισχυρό πόλος έλξης επισκεπτών, όπως γράφουμε και πιο πάνω, έχει σχεδόν ξεχαστεί. Η αξιοποίηση του Τριανταφυλλιδείου κτήματος έχει μείνει στις υποσχέσεις. Την εξαγγελία της παρούσας

Συνέχεια στη σελίδα 8

TAXI

ΑΓΟΡΑΙ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ - ΑΝΤΑΛΛΑΓΑΙ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ TAXI - Ι.Χ.

“ΚΑΡΔΑΡΑΣ”

ΤΗΛ.: 210 88 14 235 - 210 88 14 225 - 6977 084123

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

MD, MRCOG, PGDip, DFRH

ΜΑΙΕΥΤΡΑΣ - ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ IMPERIAL COLLEGE LONDON

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ HAMMERSMITH HOSPITAL LONDON

Νεαπόλεως 17, Μαρούσι • Τηλ.: 6932 760018 - 210 6840 330
www.gchristopoulos.gr • e-mail: dr@gchristopoulos.gr

Σταματίνα Λεοντιάδη

MRCPC, PGDip

Παιδίατρος - Νεογολόγος

Certified by the Royal College of Pediatrics and Child Health

Νεογολογική Μονάδα, Νοσοκομείο Παιδών ΜΗΤΕΡΑ

Νεαπόλεως 17, Μαρούσι
Τηλ.: 6980 745990 - 210 6840 330
www.sleontiadl.gr • e-mail: doctor@sleontiadl.gr

ΕΥΛΟΓΥΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Χρήστος Τριανταφυλλής

Επίπλη κουζίνας
Κουφώματα
Ντουλάπες
Επίπλη (παντός είδους)
Πέργολες
Παιδικά Υπνοδωμάτια
Στρώματα ύπνου

Λαύριο
Τηλ.: 22920.60445
Κινητό: 6977.400.778
Οιδικό: 2920.60911

Hotel Aikta

Επιστόριο - Χαλέ - Μπαρ
Κεντρικά δέντρα
Πολύτροπο - PO

BYTINA Αρκαδίας
τηλ.: 27950 22216 - 27950 22316
κιν.: 6944 552270, 6945 711707
fax: 210 80 55 997
e-mail: filia@dmkz.dei.gr, aegli@eto.gr

ΜΠΟΛΟΡΙΖΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

✓ ΕΜΠΟΡΙΟ & ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΥΣΕΥΛΩΝ
✓ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
✓ ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

BYTINA ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27950 22 725
ΚΙΝ.: 697 60 86 842
e-mail: mpolorizos@gmail.com

Βασιλική Γαλάνη, MD

Παιδίατρος

Ειδικεύεται στο Dietrich Bonhoeffer Klinikum,
Neubrandenburg, Γερμανία

Επιμελήτρια Ογκικής Κλιν. παιδιών & εφήβων, Νοσ. Μητέρα

Ιατρείο: Λ. Πεντέλης 28, Βριλήσσια
Τηλ. 6972 185 276
2130 444 859
vicky_gln@hotmail.com

ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΑ 200

ΓΡΑΦΕΙ: Ο φιλόλογος Παναγιώτης Αντ. Παπαδέλος

Η Βυτίνα την επομένη της Ανακήρυξης της Εθνικής Ανεξαρτησίας

Το άρθρο αυτό είναι το τελευταίο από τα αφιερωματικά που γράψαμε, για να τιμήσουμε τα διακόσια χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής επανάστασης και σε αυτά παρουσιάσαμε είτε σπουδαίες τοπικές προσωπικότητες που συμμετείχαν στον αγώνα είτε τη συμβολή της Βυτίνας στην πολεμική προσπάθεια. Κλείνοντας λοιπόν την παρουσίαση αυτή θα περιγράψουμε στο άρθρο αυτό την προσπάθεια των Βυτιναίων για ανοικοδόμηση του χωριού τους, για αποκατάσταση της καθημερινής τους ζωής και για τους μεγάλους στόχους που έβαλαν, ώστε η Βυτίνα να ξαναβρεί την προεπαναστατική της ακμή.

Ως πρώτο έτος της Ελληνικής ανεξαρτησίας θεωρείται το 1828, αν και τα στρατεύματα του Γάλλου Μαιζώνος αλλά και οι Ελληνικές επαναστατικές δυνάμεις εκκαθαρίζουν τον Μοριά και τη Ρούμελη από τα υπολείμματα των Τουρκοαιγυπτιακών στρατευμάτων. Ο πρώτος κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας έχει εγκατασταθεί στην Ελλάδα και οι «Μεγάλες δυνάμεις» έχουν αναγνωρίσει την ανεξαρτησία της χώρας μας. Οι κάτοικοι στη ρημαγμένη χώρα προσπαθούν να εγκατασταθούν πάλι στους τόπους μόνιμης κατοικίας τους και να ανοικοδομήσουν, στα πλαίσια των δυνατοτήτων τους, τα νοικοκυριά τους.

Η Βυτίνα την προηγούμενη τριετία και συγκεκριμένα από το 1825 είχε υποστεί τεράστιες καταστροφές. Κατά τα έτη 1825 και 1826 είχε πυρποληθεί κατ' επανάληψη από τον Ιμπραήμ. Την είχε «αναποδογυρίσει» κατά την έκφραση του Φωτάκου. Και δεν είχε μείνει μόνο στην πλήρη πυρπόληση και κατεδάφιση όλων των κτισμάτων αλλά είχε λεηλατήσει και καταστρέψει και την ύπαιθρο χώρα. Είχε αρπάξει τα κοπάδια των αιγοπροβάτων και όλα τα υποζύγια, που είχε συναντήσει στις αλλεπάλληλες επιδρομές του. Είχε ξεριζώσει τα οπωροφόρα δένδρα και είχε

ρημάξει όλες τις καλλιεργούμενες εκτάσεις. Και δεν περιορίστηκε μόνο στην πυρπόληση των κατοικιών αλλά «κατέσκαψε» και τους κατοικημένους χώρους, όπως λέγει ο σπουδαίος σχολάρχης Π. Παπαζαφειρόπουλος στην «Μεθυδριάδα». Και μόλις οι Βυτιναίοι επέστρεφαν και έφτιαχναν πρόχειρα καταλύματα, για να στεγαστούν, αυτά καταστρέφονταν στην επόμενη επιδρομή. Προνοπτικοί οι Βυτιναίοι είχαν διαφυλάξει την εικόνα του Αγίου Τρύφωνα και φυσικά διασώζει από την πυρπόληση του κεντρικού ναού στις σπηλιές κάτω από τα βράχια του μοναστηριού της Κερνίτσας και είχαν μεταφέρει είτε στο μοναστήρι είτε σε απόκρυφα μέρη πολλά βιβλία της περίφημης βιβλιοθήκης που είχε ιδρύσει ο μοναχός Άνθιμος Παπαρρηγόπουλος το 1807 με αποστολή βιβλίων από το Λιβόρνο της Ιταλίας. Φυσικά στα πυρποληθέντα κτίσματα ανήκουν και ο ναός του Αγίου Τρύφωνα και το κτίριο της ονομαστής σχολής.

Αυτή λοιπόν ήταν η εικόνα της Βυτίνας το 1828 με την έναρξη της Ελληνικής ανεξαρτησίας. Οι Βυτιναίοι, όταν επανήλθαν στο χωριό τους, αντίκρυσαν ερείπια και ολοκληρωτική καταστροφή. Δεν γνώριζαν ούτε τους χώρους των σπιτιών τους ούτε τις αυλές τους, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο τοπικός ιστορικός Κων/νος Καραντζίνας, ο οποίος διασώζει πολλές πληροφορίες από την εποχή εκείνη, τις οποίες άκουσε από τη γιαγιά του Μαρία, αυτόπτη μάρτυρα, η οποία ήταν αδελφή του Βυτιναίου ήρωα Σταύρου Θεοφιλάκου ή Χατζησταύρου, που έπεσε πολεμώντας στη μάχη της Ακρόπολης των Αθηνών. Εκτός όμως από τις υλικές καταστροφές η Βυτίνα είχε θρηνήσει κατά το διάστημα αυτό και σημαντικές προσωπικότητες. Σπουδαίοι Βυτιναίοι πρόκριτοι όπως ο Νικολής ο Ταμπακόπουλος, ο Θεόδωρος Λιάρος ή Ροζής, ο Θεόδωρος Ταμπακόπουλος, ο Πέτρος

Λιαρόπουλος, ο προαναφερθείς Χατζησταύρος και άλλοι είτε είχαν σκοτωθεί πολεμώντας, είτε είχαν σφαγιασθεί κατά τις επιδρομές του Ιμπραήμ, ενώ πολλές νέες της Βυτίνας είχαν αιχμαλωτισθεί και είχαν υποχρεωθεί να παντρευτούν Αιγυπτίους. Η Βυτίνα λοιπόν είχε υποστεί τεράστιες καταστροφές και από απόψεως κτισμάτων και από απόψεως ανθρώπων και ζώων.

Όμως ο Βυτιναίος, όπως κατά τη διάρκεια της επανάστασης δεν πτοήθηκε, έτσι και τώρα έδειξε αφάνταστο θάρρος, υπομονή, επιμονή και καρτερία και προσπάθησε από την «τέφρα» να ανοικοδομήσει το χωριό του. Ο ένας βοηθούσε τον άλλο. Τα περισσότερα σπίτια ανοικοδομήθηκαν πρόχειρα στην αρχή με αμοibaία βοήθεια των γειτόνων μεταξύ τους και με εθελοντική εργασία πολλές φορές των κτιστάδων, των μαραγκών και κάθε άλλου που μπορούσε να συμβάλλει. Ασβεστοκάμινα δημιουργήθηκαν αμέσως για την παραγωγή ασβέστου, που ήταν απαραίτητο στο κτίσιμο. Νταμάρια άμμου ανοίχτηκαν όπου υπήρχε το κατάλληλο πέτρωμα όπως στο «Ζαρζί», τον «Πλάτανο», την «Κερνίτσα» και αλλού. Οι υλοτόμοι ξεχύθηκαν στο βουνό και άρχισαν να κόβουν έλατα για τις σκεπές και τα πατώματα, ενώ δημιουργήθηκαν και καμίνια για κεραμίδια όπου υπήρχε κοκκινόχωμα. Τα λίγα μεταφορικά ζώα, που είχαν διασωθεί χρησιμοποιούνταν συνεχώς, ενώ παράλληλα με την ανοικοδόμηση άρχισε να οργανώνεται και η καλλιέργεια των εκτάσεων, οι οποίες είχαν μείνει ακαλλιέργητες, ώστε να εξασφαλιστεί η διατροφή. Όσοι είχαν χρήματα μπορούσαν και εξασφάλιζαν την διατροφή τους, ενώ οι υπόλοιποι υπέφεραν τουλάχιστον το πρώτο διάστημα και ιδιαίτερα όσοι είχαν πολυμελείς οικογένειες. Οι τρεις κύριες πηγές, που εξασφάλιζαν το πόσιμο νερό δηλαδή το «Κακούτσι», ο «Αρτότσος» και το «Πηγάδι» (Μεγάλη βρύση)

Συνέχεια στη σελίδα 7

ΓΡΑΦΕΙ: Βίκυ Λούρη-Λιμνιάτη Καθηγήτρια Ελληνικής και Γαλλικής γλώσσας- Αξιωματικός στο Τάγμα των Ακαδημαϊκών Φοινίκων της Γαλλικής Δημοκρατίας-Συγγραφέας

Ο πίνακας του Νικολάου Γύζη (1842-1901) «Το κρυφό σχολειό», που φιλοτεχνήθηκε το 1885, αποτελεί τμήμα της συλλογής του Πρόδρομου Εμφιετζόγλου, ο οποίος τον απέκτησε σε δημοπρασία, και βασίζεται σε θρύλους της εποχής της Τουρκοκρατίας. Ο πίνακας του, που είναι σήμερα γνωστός ως «Το Κρυφό Σχολειό», εκτέθηκε για πρώτη φορά στην Αθήνα το 1888 με τίτλο «Ελληνικόν Σχολείον έν καιρώ δουλείας». Το έργο απεικονίζει έναν καλόγερο που διδάσκει παιδιά. Το 1899 ο Ιωάννης Πολέμης (1862-1926), εμπνεόμενος από τον πίνακα έγραψε και δημοσίευσε το ποίημα «Το Κρυφό Σχολειό», τίτλος που αντικατέστησε τον αρχικό τίτλο του έργου.

*«Αν' έξω μαυροφόρα απελπισιά
πικρής σκλαβιάς χειροπιαστό σκοτάδι
και μέσα στη θολόκτιστη εκκλησιά,
στην εκκλησιά που παίρνει κάθε βράδυ
την όψη του σχολειού
το φοβισμένο φως του καντηλιού
τρεμάμενο τα ονειράτα αναδύει
και γύρω τα σκλαβόπουλα μαζεύει.»*

Ο Γύζης στον πίνακά του και ο Πολέμης στο ποίημά του, διάλεξαν ως τόπο κρυφής λειτουργίας του σχολείου κάποια γωνιά του ναού ή του μοναστηριού, ως δάσκαλο έναν κληρικό και ως χρόνο λειτουργίας του σχολείου τη νύχτα, ώστε αυτό να μη γίνει αντιληπτό από τον κατακτητή, ο οποίος θα το καταδίωκε γι αυτό και λειτουργούσε κρυφά. Και θα το καταδίωκε, γιατί το σχολείο συντελούσε στην ανύψωση του γένους και ο κληρικός θα έπρεπε σ' αυτό το κρυφό σχολειό, εκτός από γραφή και ανάγνωση, να μάθαινε στο Ελληνόπουλο το «τι έχασε, τι έχει, τι του πρέπει». Δηλαδή στο σχολειό αυτό θα του μάθαινε ότι ανήκει σε μια γενιά, που ήταν κάποτε ελεύθερη και δοξασμένη, που δημιούργησε έναν αξιόλογο πολιτισμό, που προκαλεί το θαυμασμό όλου του κόσμου ανά τους αιώνες, ενώ τώρα στερείται το πιο πολύτιμο αγαθό, την ελευθερία του και είναι σκλάβος σε βαρ-

βάρους, ζώντας μια ζωή, γεμάτη ταπεινώσεις, εξαθλίωση, όντας σε πνευματικό μαρασμό, με όλα τα δεινά της σκλαβιάς που του επέβαλαν. Έτσι θα του διατηρούσε άβυσσ τη φλόγα του λυτρωμού του και θα του δυνάμωνε τη θέληση να τον διεκδικήσει με επανάσταση. Ο ίδιος ο Γύζης σε επιστολή προς τον πεθερό του, κατά την περίοδο της δημιουργίας του πίνακα (24.1.1886), περιγράφει τις προθέσεις του ως εξής: «Διά του υπογείου, της κλειστής θύρας και παραθύρου και διά του ωπλισμένου νέου, εσκέφθην να παραστήσω την εποχήν εκείνην της Ελλάδος, ότε επί Τουρκοκρατίας ήταν αυστηρώς απαγορευμένα τα σχολεία και μόνον εν κρυπτώ ελειτούργουν». Και συνεχίζει: «ηθέλησα να παραστήσω μυστηριώδη πράξιν εις σκοτεινόν υπόγειον μόνον διά μιας ακτίνας ηλίου εισερχόμενης εντός».

Το ποίημα του Πολέμη και ο πίνακας του Γύζη έγιναν εξώφυλλο στο περιοδικό Εθνική Αγωγή του Γεωργίου Δροσίνη την 1η Ιανουαρίου 1889. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρουμε και την ύπαρξη του δημοτικού τραγουδιού «Φεγγαράκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ, να πηγαίνω στο σχολειό, να μαθαίνω γράμματα, του Θεού τα πράματα» (στην εκδοχή που παραθέτει ο Ι. Βλαχογιάννης).

Η αλήθεια είναι ότι ο όρος «κρυφό σχολειό», που δεν έχει επισημανθεί σε κείμενο της Τουρκοκρατίας, χρησιμοποιήθηκε τον 19ο αιώνα, για να δηλώσει τη διδασκαλία που παρείχαν μοναχοί και άλλοι κληρικοί σε νεαρά Ελληνόπουλα, σε μοναστήρια ή νάρθηκες ναών.

Λίγα χρόνια μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς, η συστηματική λειτουργία σχολείων δεν ήταν εφικτή παρά μόνο σε ορισμένες πόλεις. Ο Μανουήλ Χριστώνυμος, ο μετέπειτα Πατριάρχης Μάξιμος Γ', μεταξύ 1454 και 1457 δίδασκε, στην Ανδριανούπολη όπου βρισκόταν, τα παιδιά μερικών αρχόντων. Επίσης, στην Κωνσταντινούπολη και άλλες μεγάλες πόλεις, λειτουργούσαν «κοινά σχολεία» στοιχειώδους εκπαίδευσης, όπου οι δάσκαλοι πληρώνονταν από τους γονείς των παιδιών. Κατά τον 16ο αιώνα όμως στην Πατριαρχική Σχο-

λή στην Κωνσταντινούπολη «εδίδασκε την ελληνικήν φωνήν και τέχνην» ο Ιωάννης Ζυγομαλάς. Το 1585 στη Θεσσαλονίκη, το 1586 στη Αθήνα και το 1593 στην Κύπρο, λειτουργούν σχολεία, επειδή υπήρχαν λόγιοι στις περιοχές αυτές. Δυστυχώς όμως, στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο επικρατούσε πνευματικός μαρasmus.

Μετά το 1570, η Εκκλησία άρχισε να ιδρύει σχολεία σε μοναστήρια και ναούς, για τη διδασκαλία ανάγνωσης και γραφής. Το 1593 ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ιερεμίας Β' ο Τρανός ενθάρρυνε τους μητροπολίτες να ιδρύσουν σχολεία στις επαρχίες τους «ώστε τα θεία και ιερά γράμματα δύνασθαι διδάσκεισθαι, βοηθείν δε κατά δύναμιν τοις εθέλουσι διδάσκειν και μαθείν προαιρουμένων».

Είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι πολλοί σπουδαίοι Έλληνες λόγιοι κατέφυγαν, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, στη Δύση, όπου συνέβαλαν στην ανάπτυξη των επιστημών και στην επικράτηση του πολιτισμού της Αναγέννησης.

Από διάφορες πηγές αποδεικνύεται ότι η κεντρική εξουσία της οθωμανικής αυτοκρατορίας δεν εμποδίζε την μόρφωση των

Συνέχεια στη σελίδα 7

ΕΘΝΙΚΗ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΤΖΙΦΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Ασφαλιστικός Σύμβουλος
Πιστοποιημένος από την ΤτΕ

ΑΕΕΓΑ "Η ΕΘΝΙΚΗ" ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε

Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 555 • 163 41 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ.: 210 99 86 500 • FAX: 210 99 86 501 • ΚΙΝ.: 6974 39 0306
E-mail: tzifas.vasilis@gmail.com

Γρήγορη εξυπηρέτηση

Το Αρχοντικό της Αθηνάς

Οικονομικά περιβάλλον

Παραδοσιακή ταβέρνα

ΑΦΟΙ ΓΟΝΤΙΚΑ

Βυτίνα Αρκαδίας

Τηλ.: (2795) 22133 • οικίες 22026, 22616
κινητό: 697 4802517

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΥΙΟ

ΚΑΡΤΣΟΥΒΗΣ 7 • ΤΡΙΠΟΛΗ • ΤΗΛ.: 2710231703
ΚΙΝ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ: 6944754066, ΚΙΝ. ΒΑΣΙΛΗΣ: 6945858
ΚΙΝ. ΤΡΥΦΩΝΑΣ: 6979077460

ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Συνέχεια από τη σελίδα 6

αποκαταστάθηκαν και επισκευάστηκαν, ενώ συντηρήθηκαν και οι πηγές πέριξ της Βυτίνας στις αγροτικές ή δασικές περιοχές. «Ξεκώθηκαν» τα 28 πηγάδια, που είχε καταστρέψει ο Ιμπραήμ και εξασφαλίστηκε νερό για οικιακές χρήσεις.

Όμως μέσα σε αυτή την «κοσμοχαλασιά» ο Βυτιναίος δεν ξέχασε ούτε τις εκκλησίες του ούτε τα σχολεία του. Έτσι φρόντισε να ανοικοδομήσει πρόχειρα με ξύλινη κατασκευή την κεντρική εκκλησία του Αγίου Τρύφωνα, ώστε να επαναφέρει την κρυμμένη εικόνα του Αγίου.

Στη συνέχεια η τοπική κοινωνία με «μπροστάρηδες» τους προκρίτους ανέπτυξε πρωτοβουλίες με συνεχή διαβήματα τόσο σε οικονομικά εύρωστους Βυτιναίους του εξωτερικού, όσο και στον ίδιο τον κυβερνήτη προσωπικά να συμβάλλουν στην ανοικοδόμηση του κτιρίου της σχολής, η οποία είχε στεγαστεί πρόχειρα και παρόλα αυτά λειτουργούσε με δύσκολες συνθήκες υπό την καθοδήγηση του πεφωτισμένου διδασκάλου Γεωργίου Τσαφολόπουλου, του «δεινού Γεωργίου» σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό του Παπαζαφειρόπουλου.

Έτσι στις 15 Ιουνίου του 1828 συντάσσεται το περίφημο «Προσκλητήριο» το οποίο υπογράφουν ο διδάσκαλος Γ. Τσαφολόπουλος και οι έφοροι της σχολής Συμεών Περδικάρης, Νικόλαος Θεοφιλόπουλος και Γιαννάκης Αλεβιζόπουλος και αφού περιγράφει με ζωντανό τρόπο την καταστροφή του Ιμπραήμ με τις φράσεις: «εγένετο έρμαιον της Αιγυπτιακής καταϊγίδος και οράται τραγωδίας και θρήνων υπόθεσις» στη συνέχεια απευθύνεται «εις άπαντας τους φιλόμουςους, φιλογενείς και φιλέλληνας αυτόχθονας και αλλοδαπούς» να συμβάλλουν στην ανοικοδόμηση. Μάλιστα δεν παραλείπει να τονίσει την αγάπη των Βυτιναίων για την καλλιέργεια των γραμμάτων με τις φράσεις «πυρός γενομένη δυσδαίμων η κωμόπολις, μολονότι υστερείται και πάσχει τα καίρια, δεν υποφέρει να βλέπει τας φίλας μούσας αποικισμένας». Καταλήγει δε με την ευχή «Έρρωσθε, έν φρονούντες και πνέοντες την ανάστασιν και ανόρθωσιν της Ελλάδος». Αυτή η γραπτή πηγή αποδεικνύει τις υψηλές ιδέες, που διέκριναν τους Βυτιναίους ακόμα και μέσα στη στέρψη και καταστροφή. Η ίδια η επιτροπή με ημερομνία 9 Ιουλίου 1828 απευθύνει πανελλήνιον εγκύκλιον προς κάθε δυνάμενον να βοηθήσει.

Οι προσπάθειες αυτές τελεσφόρησαν, διότι αρκετοί βοήθησαν στην ανοικοδόμηση της σχολής και ο ίδιος ο κυβερνήτης Καπο-

δίστριας προσέφερε, όπως αναφέρει η μέχρι σήμερα σωζόμενη επιγραφή στο υπέρθυρο της σχολής. Οι ίδιες προσπάθειες έγιναν και για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης. Στις εκκλήσεις της ίδιας επιτροπής ανταποκρίθηκαν αρκετοί Βυτιναίοι διαμένοντες εκτός Βυτίνας και έτσι η Βιβλιοθήκη εμπλουτίστηκε ικανοποιητικά.

Ο κεντρικός ναός του Αγίου Τρύφωνα μετά την πρόχειρη ανοικοδόμησή του αμέσως μετά την επανεγκατάσταση των Βυτιναίων στον τόπο τους άρχισε να ανοικοδομείται στη σημερινή του μορφή το 1843 με σημαντική οικονομική ενίσχυση του τότε Βασιλέως Όθωνος, ο οποίος υποκινήθηκε στην πράξη αυτή από τον Κων/νο Παπαρρηγόπουλο, ο οποίος διητέλεσε δάσκαλός του στην εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας.

Από εκεί και μετά η Βυτίνα οργανώθηκε οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά. Βέβαια οι μεγάλες στερήσεις της καθημερινής ζωής ανάγκασαν πολλούς να μεταναστεύσουν είτε στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στην Αμερική είτε στο εσωτερικό δημιουργώντας πολλούς οικισμούς με το όνομα «Βυτιναίικα» στην περιοχή της Ηλείας, της Αχαΐας και της Αιγιάλειας. Αυτό δείχνει και η πληθυσμιακή της συρρίκνωση από 2.000 περίπου κατοίκους την εποχή της επανάστασης σε 1.300, στα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα.

Οι Βυτιναίοι όμως είτε παρέμειναν στον τόπο τους είτε αποδήμωσαν πάντα φρόντιζαν για το καλό του βοηθώντας είτε με την προσωπική τους εργασία και συμβολή είτε με την οικονομική τους συμπαράσταση οδηγώντας τη Βυτίνα σε διαρκή εξέλιξη τόσο οικονομική όσο και πνευματική. Όμως οφείλεται ευγνωμοσύνη σε εκείνους τους πρωτοπόρους, οι οποίοι συνέβαλλαν στην ανοικοδόμηση του τόπου τους τα πρώτα χρόνια μετά την επανάσταση. Και η ευγνωμοσύνη είναι μεγαλύτερη, διότι παρόλες τις τρομερές δυσκολίες που αντιμετώπισαν ποτέ δε ξέχασαν να βάλλουν σε πρώτη προτεραιότητα την ανοικοδόμηση της ονομαστής σχολής και την αναδιοργάνωση της ιστορικής βιβλιοθήκης.

Για όλους αυτούς τους λόγους πιστεύουμε ότι ο κάθε Βυτιναίος, που αγαπά τον τόπο του πρέπει να διαβάσει τόσο την «εγκύκλιο» όσο και το «προσκλητήριο» του διδασκάλου Γ. Τσαφολόπουλου και των Συμεών Περδικάρη, Ν, Θεοφιλόπουλου και Γ. Αλεβιζόπουλου, για να διαπιστώσει το μεγάλο αίσθημα της φιλοπατρίας που διέκρινε του ανθρώπους αυτούς και να

τους τιμήσει ανάλογα. Στη συνέχεια παρατίθεται το κείμενο του «προσκλητηρίου» με το επίσημο γλωσσικό ιδίωμα της εποχής.

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟΝ

Εν Βυτίνη τη 15η Ιουνίου 1828

Εν ιερόν κατάστημα και γυμνάσιον διδακτικόν των εγκυκλίων και ηθικών μαθημάτων της κωμοπόλεως Βυτίνης της κατά το τμήμα της μεσογείου Αρκαδίας της εν Πελοποννήσω, μέσα εις το οποίον εξυφαίνεται υπέρ το ήμισυ και ενός αιώνος ο αναγκαίος και κόσμιος ιματισμός της νεότητος με εκείνην την άπλαστον του δαιμονίου Σωκράτους υφήν, εγένετο ήδη φευ! έρμαιον της Αιγυπτιακής καταϊγίδος και κατεδαφισθέν οράται τραγωδίας και θρήνων υπόθεσις! Δια τούτο προσκαλεί με την θείαν πχώς των ερειπίων της, ως με μύρια στόματα τους φιλογενείς, φιλέλληνας και φιλόμουςους αυτόχθονας και αλλοδαπούς και εν γένει την φιλανθρωπικήν εταιρείαν, ίνα συνεισφέρωσιν αυτή τον δυνατόν και οφειλόμενον έρانون, δια τον οποίον αναμένει ευελπίστως η κοινή πατρίς ωφέλειαν και ευδαιμονίαν και συνδράμωσιν εις την ταχείαν ανέγερσιν και βελτίωσιν της. Επειδή η πυρός γενομένη αύτη δεισδαίμων κωμόπολις, μολονότι υστερείται και πάσχει τα καίρια, δεν υποφέρει να βλέπη τας μούσας αποικισμένας. Αλλ' ένδον των ερειπίων της πάλαι περικαλλούς και λαμπράς κατοικίας των κατεσκεύασεν εκ του υστερήματος ένα σμικρότατον φωλεόν των μουσών όπου ήδη διδάσκεται ευμεθόδως η Γραμματική της Ελλάδος φωνή και χειραγωγείται εις τον ναόν των φώτων η ομογενής νεολαία και ζωπυρείται οπωσοούν ο εσθησμένος σπινθήρ της ευπαιδευσίας των Ελληνικών εθίμων και ορθών φρονημάτων, εκ των οποίων δημιουργούνται οι αγαθοί πολίται, οι τέλειοι άνθρωποι. Τα ωφέλιμα δηλ. μέλη της υγιούς κοινωνίας. Έρρωσθε. Εν φρονούντες και πνέοντες την ανάστασιν και ανόρθωσιν της Ελλάδος.

Ο διδάσκαλος
Γ. Τσαφολόπουλος

Οι έφοροι και επίτροποι της εν τη κωμοπόλει Βυτίνης Ελληνικής σχολής,
Συμεών Περδικάρης
Νικόλαος Θεοφιλόπουλος
Γιαννάκης Αλεβιζόπουλος

Συνέχεια από τη σελίδα 6

υπόδουλων Ελλήνων αλλά οι κατά τόπους αξιωματούχοι δεν την ευνοούσαν εξ αιτίας των διαφόρων απελευθερωτικών κινήμάτων.

Το αν το «Κρυφό Σχολείο» είναι μύθος ή πραγματικότητα προκαλεί μέχρι σήμερα διχογνωμίες. Ο Γιάννης Βλαχογιάννης έγραφε ότι «δεν υπάρχει καμιά ιστορική μαρτυρία, που να βεβαιώνει την ύπαρξη κρυφού σχολείου». Υπάρχουν, ωστόσο, κάποια γεγονότα και μαρτυρίες, που μάλλον φανερώνουν κάτι διαφορετικό. Για παράδειγμα, το 1675, με ειδικό φερμάνι, ο σουλτάνος πρόσταξε τους τοπικούς αξιωματούχους στην Κασταμονή του Πόντου, να αφήνουν στο εξής ελεύθερους τους Έλληνες να διδάσκουν γράμματα κατ' οίκον στα παιδιά. Το φερμάνι υπάρχει στο περιοδικό «Τα ιστορικά», τ.27 (2010), στο άρθρο του Α. Αναστασόπουλου. Ο σουλτάνος σπηλίτευσε την συμπεριφορά των τοπικών αρχόντων που απαιτούσαν από τους Έλληνες της Κασταμονής χρήματα προκειμένου να επιτρέπουν στα «αρσενικά χριστιανόπουλα» την διδαχή του Ευαγγελίου κατ' οίκον.

Ο Γερμανός λόγιος και φιλέλληνας Καρλ Ίκεν (Carl Jacob Ludwig Iken, 1789-1841) έγραψε:

«Οι Τούρκοι εμπόδιζαν τα σχολεία αυστηρότερα και από τας εκκλησίας. Δια τούτο επροσπαθούσαν να συσταίνουν (οι Γραικοί) κοινά σχολεία κρυφίως, όπου και των πτωχών τα τέκνα ανεξόδως εδιδάσκοντο», όπως ανέφερε ο Στέφανος Κανέλλος εμπνεόμενος από το έργο του Γερμανού λόγιου. Υπήρξαν και άλλες πολλές μαρτυρίες, όπως αυτή του Ιάκωβου Ρίζου Νερουλού το 1826. Μετά την απελευθέρωση οι μαρτυρίες πολλών λογίων αναφέρονται στην ύπαρξη ιερών που παρείχαν μόρφωση στα ελληνόπουλα. Χαρακτηριστική είναι αυτή του καθηγητή της Νομικής Κωνσταντίνου Φρεαρίτη (1862) : «...ο ταπεινός ιερεύς και ο πενιχρός ελληνοδιδάσκαλος, έντρομοι άλλ' άκαμπτοι και απότοποι, συνήγον εις αφανή καταγώγια τους τρυφερούς αυτών νεοσσούς... Εκ των σκοτεινών δε τούτων κρυπτών εξήλθον οι πολυπληθείς εκείνοι φωτεινοί της πίστεως και πατρίδος μεγαλομάρτυρες». Επίσης ο Φωτάκος (Φώτιος Χρυσανθόπουλος), αγωνιστής του 1821 και συγγραφέας απομνημονευμάτων, γράφει: «Μόνοι των οι Έλληνες εφρόντιζαν δια την παιδείαν... Εν ελλείψει δε διδασκάλου, ο ιερεύς εφρόντιζε περί τούτου. Όλα αυτά εγίνοντο εν τω σκότει και προφυλακτά από τους Τούρκους».

Υπάρχουν βέβαια και άλλοι, οι οποίοι θεωρούν ότι «Κρυφό Σχολείο» δεν υπήρξε ποτέ στην πραγματικότητα. Ο πατέρας Γεώργιος Μεταλληνός, στο έργο του «Τουρκοκρατία», σελ. 133, εκδόσεις ΑΚΡΙΤΑΣ, 1989, αναφέρει χαρακτηριστικά: «Το τελευταίο (Κρυφό Σχολείο), ατεκμηρίωτο ιστορικά, ως προς τη διαθρυλούμενη μορφή του, έχει οπωσδήποτε υπόσταση, με την έννοια, ότι την οργανωμένη παιδεία, αδύνατη για την εποχή αυτή, αναπλήρωνε η ανεπίσημη και ταπεινή φροντίδα της Εκκλησίας στους νάρθηκες των ναών και στις μονές. Τίποτε όμως δεν αποδεικνύει επίσημα καθιερωμένη και συστηματική δίδωη της παιδείας από τους Τούρκους».

Στην «Ιστορία του Ελληνικού Έθνους», Τόμος Ι, σελ.366-367 (Εκδοτική Αθηνών), στο κεφάλαιο «Η κατάσταση της παιδείας στις υπόδουλες χώρες», ο Άλκης Αγγέλου (1917-2001) θεωρεί το Κρυφό Σχολείο ως μύθο, στηριζόμενος ιδιαίτερα στα κείμενα του λόγιου και Μέγα Χαρτοφύλακα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Μανουήλ Γεδεών.

Δεν είναι λίγοι οι ιστορικοί που επικαλούνται την έλλειψη αποδεικτικών εγγράφων για την ύπαρξη κρυφών σχολείων. Πως όμως ήταν δυνατόν να καταγραφεί μια τέτοια δραστηριότητα αφού ήταν παράνομη; Παρόλα αυτά μετά την απελευθέρωση και την ίδρυση του πρώτου ελληνικού κράτους, πολλοί λόγοι κατέγραψαν την προφορική παράδοση που είτε οι ίδιοι είχαν βιώσει ή που τους είχε μεταδοθεί από γενιά σε γενιά σχετικά με το κρυφό σχολείο. Η διαμάχη για την ύπαρξη ή όχι του κρυφού σχολείου ίσως συνεχιστεί.

Η ΝΕΜΝΙΤΣΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ

ΓΡΑΦΕΙ: ο δάσκαλος Νίκος Κ. Φίλης

Η οικογένεια των Κολοκοτρωναίων συνδεόταν με τη Νεμνίτσα με συγγενικούς δεσμούς αγχιστείας. Η αδελφή του Θ. Κολοκοτρώνη Ελένη, είχε νυμφευθεί στη Νεμνίτσα τον Λεωνίδα Αναστόπουλο και είχε αποκτήσει μαζί του δύο παιδιά, τον Κωνσταντίνο, οπλαρχηγό του χωριού και πρωτοπαλίκαρο του Κολοκοτρώνη, και τη Βενετούλα, σύζυγο του Γ. Λεχουρίτη, οπλαρχηγού επίσης από το Λεχούρι Καλαβρύτων. Στη Νεμνίτσα κατά την περίοδο του μεγάλου κατατρεγμού των Κολοκοτρωναίων (1805, 1806), διαδραματίστηκε συγκινητικότατη ερωτική ιστορία με πρωταγωνιστή τον πρωτοξάδερφο του Θ. Κολοκοτρώνη Δημητράκη, γνωστό και με το προσωνύμιο «Κουντάνης». Το γεγονός διηγείται γλαφυρότατα ο Τάκης Κανδηλώρος ως εξής: «...Ο δε αδελφός αυτού Κουντάνης, ο περικαλλέστατος της εποχής εκείνης νέος, ερώμενος περιπαθώς της θυγατέρας του Προεστώτος της Νεμνίτσης Βελέντζα και ξενισθείς παρ' αυτώ, μετά τον χωρισμόν, απήγαγε μετά δύο συγγενών του την κόρην και την έφερεν μεθ' εαυτού εις το εξ ελατών πυκνόν δάσος.

- *Θοδώρα, να μη μ' αρνηθής να μη με λησμονήσης...*
- *Πείσμως τον πατέρα μου που μ' άρπαξες, Κουντάνη και θα σπκώσει το χωριό στο πόδι να σε πιάσουν επάτψες και το ψωμί και το μουσαφirlίki, σύρε με πίσω σύρε με...*

Συναισθανθείς δ' ο ήρως βαθύτατα την καταπάτηση των ιερών της φιλοξενίας υποχρεώσεων, κατέπνιξε το φλογερόν αυτού αίσθημα και επέστρεψε περί το λυκαυγές την παρθένον εις τον Βέλέντζαν αγνήν ως τα κρίνα, παραγγείλας αυτώ ότι θα περάση εν στόματι μαχαίρας την Νεμνίτσαν όλην αν ετόλμα να την νυμφεύσει μετ' άλλου...» (Τ. Κανδηλώρου « Ιστορία της Γορτυνίας», σελ. 188, 189).

Ο Θ. Κολοκοτρώνης την περίοδο του κατατρεγμού των κλεφτών διέτρεξε όλη την Πελοπόννησο καταδιωκόμενος και κατέφυγε τελικά στη Ζάκυνθο όπου έζησε για λίγο ήρεμη ζωή ασχολούμενος με το εμπόριο. Εκεί λοιπόν μετέβη από τη Νεμνίτσα η αδελφή του Ελένη, για να τον επισκεφθεί. Έμεινε μαζί του αρκετές μέρες, κουβέντιασαν τα οικογενειακά και άλλα της εποχής και την ώρα του αποχωρισμού ο Κολοκοτρώνης τη ρώτησε τι θέλει να της προσφέρει ως δώρο, έτσι για να τον θυμάται. Η Ελένη αντί άλλου δώρου του ζήτησε την ταμπακίερα του. Όταν γύρισε στη Νεμνίτσα και διηγήθηκε στους κατοίκους το γεγονός, την έψεξαν, γιατί αντί να του ζητήσει φλουριά προτίμησε την όντως ευτελούς αξίας ταμπακίερα...!!! Ο Γεώργιος Φ. Αναστόπουλος, απόγονος του Λεωνίδα και της Ελένης, μου είχε διηγηθεί ότι ο Κολοκοτρώνης είχε δωρίσει στον ανιψιό του Κωνσταντή ένα ωραίο καριοφίλι μεγάλης αξίας με σκαλιστές παραστάσεις και ακριβή διακόσμηση. Το πολύτιμο τούτο κειμήλιο όπως και τόσα άλλα άλλωστε του ιερού της παλιγγενεσίας μας αγώνα και όχι μόνο, χάθηκε ή έπεσε σε χέρια ανθρώπων που αγνοούσαν το μέγεθος της αξίας του...Η λαϊκή μούσα τραγούδησε του Κολοκοτρωναίου στη Νεμνίτσα και τους αποθανάτισε να προετοιμάζονται εκεί για τον ιερό της ελευθερίας αγώνα:

*Μι' αυγούλαν εσπκώθηκα, δόλιος, από τον ύπνο παίρνω νερό και βίβουμαι μαντίλι και σφουγγιέμαι παίρνω και το ντουφέκι μου ζώνουμαι το σπαθί μου και βγαίνω νύχτα στα βουνά ψηλά στα καταράχια. Γλέπω τη νύχτα κ' εν πολλή κι αργεί να ζημερώσω και τα λημέρια των κλεφτών πολύ χορταριασμένα και μούρθε σαν παράπονο και κάθισα και κλαίω:
-Λημέρια μου, γιατίάκια μου παλιά μου κατατόπια, μην είδατε την κλεφτουριά τους Κολοκοτρωναίους;*

*- Μες τη Νεμνίτσα μέινανε μέσα σ'έν αργαστήρι και κόβανε τον κερεστέ κ' εδένανε φουσεκία να πάνε για να πιάσουνε μέσα στα Κανελλάκια που θα περάση ένας πασάς, για να τον πολεμήσουν να τον βαρέσουν απ' εμπρός να τον βαρέσουν πίσω να πάρουν άσπρα και φλωριά να λευτερώσουν σκλάβους
και τον πασά να κόψουνε και Τούρκους να χαλάσουν.*

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

περιφερειακής αρχής περί αξιοποίησης του χώρου του παλαιού «ΞΕΝΙΑ» και του χώρου του σανατορίου και τη μετατροπή τους σε αθλητικό κέντρο, δεν φαίνεται να την θυμάται ο κ. περιφερειάρχης. Η υπόσχεση του προηγούμενου περιφερειάρχη περί συντήρησης του δρόμου του χιονοδρομικού ουδέποτε υλοποιήθηκε. Το πανεπιστήμιο Πελοποννήσου ξέχασε το σχέδιο του περί αξιοποίησης του χώρου των κατασκηνώσεων και τη μετατροπή του σε καλοκαιρινό «campus». Ο «δρόμος της αγάπης», η πλατεία Οικονομίδη, το εσωτερικό οδικό δίκτυο έχουν τα κακά τους χάλια και ο δήμος Γορτυνίας μόνο υποσχέσεις δίνει, ενώ η μονοδρόμηση του κέντρου ουδέποτε αποφασίζεται. Τέλος το λαογραφικό μουσείο, ο σπουδαιότερος επισκέψιμος χώρος, βασίζεται ως προς τη λειτουργία του, στη ευγενή προσφορά του προέδρου του τοπικού συμβουλίου κ. Κατσούλια να το κρατάει ανοικτό. Όλα αυτά που αναφέραμε και πολλά άλλα που θα μπορούσε να παρατηρήσει ο κάθε ένας είναι δείγματα αδιαφορίας ή ελάχιστης βοήθειας των φορέων εξουσίας και η μη υλοποίηση των υποσχέσεων αποδίδεται συνεχώς στην έλλειψη χρημάτων. Μα το κληροδότημα Τριανταφυλλίδη εγγράφει κάθε χρόνο 250.000 € για τη λειτουργία του κτήματος, γιατί δεν απορροφώνται; Ευτυχώς η ατομική πρωτοβουλία τόσο των επαγγελματιών, όσο και των ευαίσθητων Βυτιναιών συμβάλλει στην προβολή του τόπου μας και τη «συντήρηση» της επισκεψιμότητας. Ας ευχθούμε ότι θα συνεχιστεί και θα είναι διαρκώς βελτιούμενη και η απαραίτητη βοήθεια των φορέων εξουσίας κάποτε θα έλθει.

Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΝΕΙ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ Ή ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ

Το έγγραφο της Δ/νσης Υγείας Αρκαδίας.

Η «BYTINA» έχει αναφερθεί πολλές φορές σε πρωτοβουλίες πολιτών, οι οποίες αναπληρώνουν τις κρατικές ή δημοτικές ανεπάρκειες. Οι πρωτοβουλίες αυτές μπορεί να είναι οικονομικές εισφορές για την εκτέλεση έργων ή ενέργειες και παραστάσεις, που δημοσιοποιούν τις δι-
άφορες ελλείψεις και προσπαθούν να τις διορθώσουν. Ο πάντα δραστήριος συμπολίτης μας κ. Γιώργος Παναγιωτακόπουλος, συνταξιούχος αξιωματικός της πυροσβεστικής, λογοτέχνης και συνεργάτης της «BYTINAΣ»,
αναδεικνύει πολλά τοπικά προβλήματα και με τις πρωτοβουλίες του προσπαθεί να τα επιλύσει. Η τελευταία του πρωτοβουλία ήταν σχετική με τους κάδους καθαριότητας, οι οποίοι είτε στερούνται καλύμματος και γι αυτό πρέπει να αντικατασταθούν είτε χρειάζονται απολύμανση όσοι είναι σε χρήση. Μετά από έγγραφο αναφορά του στη Διεύθυνση Δημοσίας Υγείας του νο-

Συνέχεια από τη σελίδα 5

μού Αρκαδίας οδήγησε την υπηρεσία αυτή να πραγματοποιήσει επιτόπια επιθεώρηση στη Βυτίνα, να διαπιστώσει το πρόβλημα και με το αρ.399400/2-12-2021 έγγραφο της να συστήσει στον Δήμο την αντικατάσταση των φθαρμένων κάδων και την απολύμανση των υπολοίπων. Η «BYTINA» θα δημοσιοποιεί τις ενέργειες αυτές, οι οποίες αποσκοπούν στη θεραπεία των υπαρχόντων προβλημάτων, τις οποίες κρίνει απαραίτητες και θεμελιώδεις προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κρατική ή δημοτική αδιαφορία και αδράνεια. Και μπορούμε να καυχηθούμε ότι ο τόπος μας έχει αρκετούς ευαίσθητους πολίτες όπως ο κ. Παναγιωτακόπουλος, οι οποίοι είτε ως μέλη συλλόγων, είτε ως επαγγελματίες, είτε ως απλοί πολίτες ενδιαφέρονται για το καλό του τόπου τους. Αλλά αυτοί οι ευαισθητοποιημένοι συμπολίτες μας πρέπει να βρουν και άλλους μιμητές, ώστε ο τόπος μας να επιλύσει τα σημαντικά προβλήματα που εκκρεμούν, τα οποία είναι αρκετά και στην πορεία του χρόνου αναφύονται και νέα.

ΝΕΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Ένας νέος επαγγελματικός χώρος άρχισε να λειτουργεί πρόσφατα στην τοπική αγορά. Είναι το πρατήριο άρτου, ειδών ζαχαροπλαστικής και εμπορίας τοπικών προϊόντων του κ. Θεόδωρου Λιαρόπουλου, ο οποίος λειτουργεί τον ένα από τους δύο παραδοσιακούς φούρνους της Βυτίνας. Το κατάστημα στεγάζεται στο οίκημα Λιαρόπουλου, το οποίο βρίσκεται στον κεντρικό δρόμο και παλιά στέγαζε το παντοπωλείο του αείμνηστου Τρύφωνα Λιαρόπουλου και αργότερα το κρεοπωλείο του Ξενοφώντα Λιακόπουλου. Με τον νέο επαγγελματικό χώρο ο κ. Λιαρόπουλος επιθυμεί να διευκολύνει καλύτερα την πελατεία του αλλά και τους επισκέπτες του τόπου μας. Ο νέος επαγγελματικός χώρος βελτιώνει περισσότερο την τοπική αγορά, η οποία φημίζεται για την ποικιλία των προϊόντων της αλλά και την πλήρη εξυπηρέτηση και κάλυψη των αναγκών των μόνιμων κατοίκων και των επισκεπτών.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟ

Από το Τεχνολογικό πάρκο Λαυρίου
Το Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου (ΤΠΠΛ) διοργάνωσε το Σάββατο, στις 11 Δεκεμβρίου 2021 και ώρα 18:00, εκδήλωση τιμής και μνήμης για τον αείμνηστο Κώστα Παναγόπουλο, στην αίθουσα του «Μηχανουργείου» του πάρκου. Όπως είναι γνωστό ο αείμνηστος διακεκριμένος Βυτιναίος, ομότιμος καθηγητής Πολυτεχνείου και πρώην αντιπρύτανης Κώστας Παναγόπουλος υπήρξε αυτός ο οποίος οραματίστηκε τον μετασχηματισμό των εγκαταστάσεων των μεταλλείων της Γαλλικής Εταιρείας σε Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου και εργάστηκε για το σκοπό αυτό συστηματικά με τόλμη, επιμονή

και υπομονή. Υπήρξε αυτός ο οποίος απο-τέλεσε την «ψυχή» της προσπάθειας εκατοντάδων ανθρώπων για την υλοποίηση του στόχου και ο βασικός κρίκος σύνδεσης του ΕΜΠ με τη λαυρεωτική κοινωνία. Έτσι ο τίτλος του «πατέρα του ΤΠΠΛ», που του αποδόθηκε ατύπως εν ζωή, χαρακτηρίζει την συμβολή του και δικαιολογεί την εκδήλωση αυτή. Ο αείμνηστος συμπατριώτης μας ήταν ο άνθρωπος των μεγάλων οραμάτων, αλλά και ο οικείος άνθρωπος – στήριγμα σε όποιον είχε ανάγκη. Ήξερε να σκέφτεται, να δημιουργεί, να εμπνέει. Ήξερε να ρισκάρει, να καινοτομεί, να αναπτύσσει δεσμούς, να ζει. Είχε μια πλούσια επαγγελματική, ακαδημαϊκή και κοινωνική πορεία. Στην εκδήλωση αυτή παρέστησαν ενώπιον μέλη της κοινωνίας του Λαυρίου με πρώτο τον δήμαρχο κ. Δημήτρη Λουκά, πολλοί καθηγητές του Πολυτεχνείου, παλαιοί συνεργάτες του αείμνηστου Κώστα Παναγόπουλου στην μετατροπή των μεταλλείων Λαυρίου σε τεχνολογικό μουσείο. Επίσης παρέστη ο πρώην υπουργός Βιομηχανίας κ. Σταύρος Δήμας με τον οποίο ο τιμώμενος είχε συνεργαστεί στενά για το έργο αυτό. Τη Βυτίνα εκπροσώπησε ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και στενός φίλος του κ. Φώτης Κατσούλιας, ο οποίος με λόγο συγκινησιακά φορτισμένο (φωτό) παρουσίασε την προσωπικότητα του Κώστα του Παναγόπουλου και στιγμιότυπα των φιλικών τους σχέσεων. Όλοι οι ομιλητές αναφέρθηκαν στην προσωπικότητα του αείμνηστου καθηγητή και στο σπουδαίο έργο του. Ήταν μια σεμνή τελετή αντάξια της προσωπικότητας αλλά και του έργου του σπουδαίου αυτού συμπατριώτη μας, τον οποίο εμείς θα θυμόμαστε και θα τιμούμε πάντοτε με τον ανάλογο σεβασμό.

ΙΕΡΕΜΙΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ... Η ΜΝΗΜΗ ΑΙΩΝΙΑ

ΓΡΑΦΕΙ: Ο Νίκος Κ. Φίλης συνταξιούχος εκπαιδευτικός
Πράος, μελίχιος, ταπεινός, ασκητικός, ο κοιμηθείς ποιμενάρχης μας μακαριστός Ιερεμίας, πορεύεται τη μακαρία προς τα ουράνια οδό. Λιτός μέχρι στέρησης, αφοσιωμένος στο ποίμνιό του, έκδηλα ανήσυχος για την πηκή κατάπτωση της εποχής μας, κήρυττε από άμβωνος λόγο μεστό, ορθοτόμο, πατερικό, λόγο μετανοίας και χριστιανικής αγάπης. Τιμούσε πάντα με την παρουσία του τη μνήμη του Αγίου Παντελεήμονος Μεθυδρίου και ενδιαφερόταν για την στατική αποκατάσταση του ιερού μας ναού. Του είμαστε ευγνώμονες γι' αυτό. Παραμένει στη μνήμη μας η γαλήνια μορφή του και η πατρική του προς όλους μας αγάπη του.
Πρέσβευε υπέρ ημών, μακαριστέ Ιερεμία. Η μνήμη σου αόιδιμος στους επιγενόμενους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

- ΘΑΝΑΤΟΙ**
- Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στο νεκροταφείο της Ραφήνας η Αγγελική Τρ. Θεοφιλοπούλου ετών 81. Ο πρόεδρος και το Δ.Σ. του συλλόγου των απανταχού Βυτιναιών συλλυπείται θερμά τον σύζυγο της μεταστάσης Τρύφωνα Θεοφιλόπουλο διατελέσαντα επί σειρά ετών πρόεδρο του συλλόγου.
 - Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στο νεκροταφείο Παπάγου στις 14-11-2021 ο αντιστράτηγος Ε.Α. Παπασταθόπουλος Γεώργιος ετών 89. Ο μεταστάς είχε διατελέσει στο παρελθόν μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου των απανταχού Βυτιναιών. Ο πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. του συλλόγου συλλυπούνται θερμά τους οικείους του.
 - Απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στη Βυτίνα στις 18-11-2021 ο Χρήστος Π. Λιαρόπουλος ετών 89. Ο μεταστάς ήταν ενεργό μέλος του συλλόγου των απανταχού Βυτιναιών και παρίστατο ανελλιπώς σε όλες τις εκδηλώσεις του. Διέθετε ιδιόκτητο κατοικία στη Βυτίνα όπου περνούσε ολόκληρη την καλοκαιρινή περίοδο. Ο πρόεδρος και το Δ.Σ. του συλλόγου συλλυπείται θερμά τους οικείους του.
 - Απεβίωσε στην Αθήνα όπου και κηδεύτηκε στις 29-11-2021 ο καθηγητής καρδιολογίας Πάυλος Τούτουζας σύζυγος της Βυτινιώτισσας Ελένης Πανταζοπούλου ετών 86. Η «BYTINA», της οποίας ήταν ένθερμος αναγνώστης, εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ρη την καλοκαιρινή περίοδο. Ο πρόεδρος και το Δ.Σ. του συλλόγου συλλυπείται θερμά τους οικείους του.

- ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «BYTINA»**
- 60€:** Ιηλιζιάδου Κατερίνα
 - 50€:** Καρνάβου Μαίρη, Καβακάκης Σταμάτης
 - 40€:** Πετεινού-Χαρίση Βασιλική
 - 30€:** Κονίδης Σωτήριος, Πετεινός Ιωάννης
 - 25€:** Μπαλόγιαννης Ιωάννης, Πετεινός Τρύφων
 - 20€:** Κοσμά-Σταυροπούλου Μαρία, Παπαζαφειρόπουλος Αλέξιος, Χρονόπουλος Ιωάννης, Αποστολάκης Ευθύμιος, Λάγιου Βλ. Αριάδνη, Στρουσοπούλου-Χατζάρα Αγγελική, Πετεινού Δ. Σοφία, Γκολφινοπούλου Ζωή.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Συνέχεια από τη σελίδα 4

νη χρηματοδότηση από συμπατριώτες μας. Ο πρόεδρος ανέφερε ότι θα φροντίσει για όλες τις αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις, που θα χρειαστούν προκειμένου να ολοκληρωθεί το έργο. Τέλος, στο σημερινό συμβούλιο έχουν προσκληθεί να παραβρίσκονται όλοι οι ιδιοκτήτες των γειτονικών ακινήτων όπως ο κ. Σταθοπούλου, για να έχουν την όποια δική τους συμμετοχή στην θετική έκβαση του έργου. Στη συνέχεια οι σύμβουλοι τοποθετήθηκαν επί του θέματος και ομόφωνα συμφώνησαν με την εισήγηση του προέδρου. Η συζήτηση περατώθηκε με όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και ολοκληρώθηκε ώρα περίπου 21:00. Με το κλείσιμο της συνεδρίασης η απόφαση αυτή έλαβε αριθμό 7/2021».

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Από τον περιοδικό συνεργάτη μας και ευαισθητοποιημένο σε τοπικά θέματα κ. Γιώργο Παναγιωτακόπουλο λάβαμε την πιο κάτω επιστολή, την οποία και δημοσιεύουμε.

Αγαπητή «BYTINA»
Δυστυχώς για μια ακόμη φορά οι Δήμαρχοι της Γορτυνίας, παλαιότεροι και σημερινοί, «πρόδωσαν» τους δημότες τους, αφού δεν υλοποίησαν τις αρχικές τους υποσχέσεις για λογικά και δίκαια αιτήματα και δεν έλαβαν υπόψη τους προτάσεις, οι οποίες είχαν να κάνουν με την ασφάλεια αλλά και την υγιεινή και εύρυθμη διαβίωση των πολιτών. Αυτό αφορά και τον νυν Δήμαρχο κ. Ευστάθιο Κούλη, ο οποίος όλα αυτά τα ζητήματα και τις αρχικές υποσχέσεις του, αλλά και τις συχνές οχλήσεις του γράφοντος με τη σύμφωνη γνώμη και προτροπή και άλλων κατοίκων της Βυτίνας επί του προκειμένου, αθέτησε και αγνόησε μέχρι σήμερα, παρόλο που συμπλήρωσε τα δύο πρώτα χρόνια της Δημαρχίας του, αν και στην αρχή έδειξε «ψήγματα» διαφοροποίησης από τους προηγούμενους!
Εξαιτίας όλων αυτών ο γράφων υποχρεώθηκε, υποκινούμενος από την προσωπική του ευαισθησία και την αγάπη του για τον τόπο, να προσφύγει σε ανώτατα όργανα, φορείς και Αρχές, για ζητήματα που έχουν να κάνουν με την ασφάλεια και υγιεινή, προτού να είναι αργά.
Συγκεκριμένα τα προβλήματα, τα οποία πρέπει άμεσα να λυθούν και γι αυτά έγινε προσφυγή στις αρμόδιες αρχές είναι: α) η μονοδρόμηση του στενότερου κεντρικού δρόμου της Βυτίνας ή η απαγόρευση κυκλοφορίας οχημάτων στο κέντρο της κωμόπολης τουλάχιστον τα Σαββατοκύριακα όπου η επισκεψιμότητα είναι πολύ μεγάλη με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ακόμα και διαπληκτισμοί μεταξύ οδηγών, οι οποίοι κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση, β) η οδική σήμανση σε επικίνδυνα σημεία της τουριστικής αυτής κωμόπολης, όπως υπέδειξε η Γενική Περιφερειακή Αστυνομική Διεύθυνση Πελοποννήσου, ύστερα από ενέργειες μου, γ) η αντικατάσταση λόγω φθοράς κάδων απορριμμάτων, και η πλήση των (ποτέ δεν έχουν απολυμανθεί!), δ) η επισκευή τμημάτων ασφάλτου σε δρόμους κεντρικούς ή εσωτερικούς, οι οποίοι είναι επικίνδυνοι για πεζούς και κυρίως για εποχούμενους.
Όλα αυτά, μαζί με άλλα εξίσου σοβαρά ζητήματα όπως η έλλειψη δημοσίων ουρητηρίων, η εξεύρεση νέων χώρων στάθμευσης και άλλα δυσφημούν τον όμορφο τόπο μας στον επισκέπτη, αλλά και δυσκολεύουν την καθημερινότητα του μόνιμου κατοίκου.
Με την ευκαιρία να κάνω γνωστό ότι για μια ακόμη φορά, η 5η αν θυμάμαι καλά!, αναβλήθηκε η δίκη για παρόμοια θέματα του άλλου υπόδικου π. Δημάρχου Γορτυνίας, λόγω παρέλευσης ώρας. Αλλά δεν πτοούμεθα...

Με εκτίμηση
Γ. Παναγιωτακόπουλος
συντ/χος αξιωματικός Π.Σ. - Λογοτέχνης

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΗΡΩΑ-ΣΑΜΠΟΤΕΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ

Ο πόλεμος του 1940 - Η απόδρασή μου στη Μ.Ανατολή

ΓΡΑΦΕΙ: Η Μάρα Κούλη Ιστορικός (εγγονή του Γ.Διαμαντόπουλου)

Ο ταξίαρχος Γ. Διαμαντόπουλος

Ο Γιώργος Διαμαντόπουλος (1906-1993), (ο παππούς μου) ήταν ένας από τους πρωταγωνιστές του πολέμου. Απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, ξένων πολεμικών σχολών και της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, έλαβε μέρος στον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο ως Διοικητής Μοίρας Βαρέως Πυροβολικού. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής πολέμησε ως Διοικητής Μοίρας Μηχανοκίνητου Πυροβολικού στη μάχη του Ελ Αλαμείν, αξιωματικός του τάγματος αφανών ηρώων, και τραυματίστηκε κατά την καταδίωξη του εχθρού. Από τον Σεπτέμβριο ως τον Δεκέμβριο του 1943 εκτέλεσε διατεταγμένες αποστολές κατασκοπείας στην Αθήνα και από το καλοκαίρι του 1944 μέχρι την Απελευθέρωση εκτέλεσε αποστολή σαμποτάζ στη Μακεδονία πέφτοντας με αλεξίπτωτο στο όρος Πάικο. Με το ψευδώνυμο ταγματάρχης Tobby, υποδύμενος τον Άγγλο αξιωματικό, διαπραγματεύτηκε την παράδοση των Γερμανικών στρατευμάτων στη Μακεδονία και ιδιαίτερα τη Θεσσαλονίκη όπου και απέτρεψε σοβαρές καταστροφές σε ιστορικά μνημεία. Για αυτή του τη δράση τιμήθηκε με είκοσι στρατιωτικά παράσημα και μετάλλια, ελληνικά και ξένα. Μεγαλύτερή του όμως προσφορά ήταν ότι μέσα από όλη αυτή τη φωτιά κατάφερε να διασώσει αυτούσια τη μνήμη της γενιάς του σε ένα πολύτομο, ανέκδοτο ακόμα, ημερολόγιο που έγραφε καθημερινά καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου. Τα γραπτά αυτά τεκμήρια, με τη μεγάλη γλαφυρότητα, αποτελούν μια ζωηρόχρωμη ψηφίδα στη γνώση του παρελθόντος. Παραθέτω απόσπασμα του ημερολογίου που αναφέρεται στα γεγονότα του Ελληνοϊταλικού πολέμου και στην απόδρασή του στη Μ. Ανατολή.

«Ο Οκτώβριος του 1940 με βρήκε στη Θεσσαλονίκη, όπου υπηρετούσα, έχοντας το βαθμό του λοχαγού πυροβολικού, στη Διοίκηση Φρουρίου Θεσσαλονίκης, μια υπηρεσία που είχε σαν αποστολή την κατασκευή της οχυρωμένης γραμμής Μεταξά επί των Ελληνοβουλγαρικών συνόρων... Στις 9 Οκτωβρίου 1940, πήρα ξαφνικά διαταγή να αναχωρήσω αμέσως για την περιοχή της Φλώρινας, όπου τοποθετήθηκα ως διοικητής της Σ1 Μοίρας Βαρέως Πυροβολικού. Έτσι βρέθηκα από την πρώτη ημέρα του πολέμου κατά των Ιταλών αρχικά, και κατά των Γερμανών αργότερα στη πρώτη γραμμή του Αλβανικού Μετώπου μέχρι την ανακωχή Τσολάκoglou στο Μέτσοβο στις 20 Απριλίου 1941. Από την πρώτη στιγμή που έγινε η συνθηκολόγηση με τους Γερμανούς, στις 20-21 Απριλίου 1941, πάνω στην Κατάρ, μου κόλλησε στο μυαλό πως έπρεπε με κάθε τρόπο να φύγω για την Κρήτη ή τη Μέση Ανατολή. Ένωθα από την πρώτη κίνηση στιγμή ότι η ζωή μου δεν θα είχε νόημα και σκοπό κάτω από τη Γερμανική κατοχή! Εξάλλου στο Μέτσοβο τις μέρες εκείνες κυκλοφορούσαν φήμες ότι τα Ελληνικά και Αγγλικά τμήματα κρατούν γερά στις Θερμοπύλες... Έτσι, στις 23 Απριλίου ξεκίνησα από το Μέτσοβο με τα πόδια για τις Θερμοπύλες με μόνα εφόδια το πιστόλι μου, τα κιάλια μου, μία οκά ψωμί στο σακίδιό μου, 500 δραχμές στην τσέπη και το παγούρι γεμάτο νερό. Με συντρόφευαν δύο-τρεις άλλοι συνάδελφοι, λοχαγοί και αυτοί... [...] Δεκατρείς μέρες πεζοπορία μέσα από βουνά και φαράγγια. 23 Απριλίου έως 5 Μαΐου. Μέσα στο διάστημα αυτό η κατάσταση είχε γίνει ανεπανόρθωτα τραγική για την Ελλάδα. Ο Βασιλέας Γεώργιος και ο νέος πρωθυπουργός Τσουδερός είχαν μεταφέρει την πρωτεύουσα του κράτους στην Κρήτη από τις 23 Απριλίου. Οι Γερμανοί είχαν ήδη από τις 27 Απριλίου καταλάβει την Αθήνα. Το ένδοξο έπος είχε καταλήξει σε τραγωδία... [...] Στις 6 Μαΐου φθάνουμε επιτέλους στη Τιβερία. Οι στρατιώτες σαν μυρμηγκία γύρω από το σταθμό. Είναι όλοι «απολιπωμένοι» από την ταλαιπωρία, από καιρό αξύριστοι, σκονισμένοι, και όλων τα πρόσωπα είχαν πάρει το ίδιο γκρίζο χρώμα. Με τις κλαίνες ανάρριχτες, με τη θλίψη στο πρόσωπο, μα το κεφάλι ψηλά. Δυο μεγάλοι συρμοί περιμένουν. Πριν δοθεί η άδεια για επιβίβαση όλοι περιμένουν με υπομονή, μα σαν δόθηκε, όλη αυτή η μυρμηγκιά ξεχύθηκε σαν θύελλα προς τους συρμούς. Λες και έκαναν έφοδο στην τελευταία μάχη. Αξιωματικοί και στρατιώτες σκαρφαλώνουν όπως και όπου μπορεί κανείς στα βαγόνια. Ο πρώτος συρμός γεμίζει στο λεπτό. Κατορθώνω μόλις να μπει στον δεύτερο. Μέσα στα βαγόνια είμαστε στοιβαγμένοι σαν σαρδέλες. Μερικοί κρένονται στις σκάλες και άλλοι αναρριχήθηκαν στη σκεπή των βαγονιών ακόμη. Ξεκινάμε για

την Αθήνα. Η σκέψη πως σε λίγες ώρες θα είμαστε στους δικούς μας, από τους οποίους έχουμε χωριστεί άλλοι έξι, άλλοι δέκα και πλέον μήνες, μας δίνει χαρά. Σε κάθε σταθμό δοκιμάζουμε και μια συγκίνηση από την υποδοχή του κόσμου. Πολλοί κλαίνε. Φθάνουμε στην Αθήνα. Εδώ μοιάζει πως έχει πάρει το ρυθμό της Κατοχής. Τα μάτια μας βουρκώνουν. Κατεβαίνουμε από το τραίνο και άλλοι με τα πόδια, άλλοι με το τραμ κατευθύνονται στα σπίτια τους. Βγήκα στην Ομόνοια. Σαν γύρισα ξανά στους δικούς μου ξέχασα για λίγο τα σχέδιά μου. Μετά από ένα μήνα όμως αρχίζω και πάλι να σκέφτομαι τη φυγή».

Και αναπολεί τις μέρες του Αλβανικού Έπους:

«28 Οκτωβρίου 1940: Το φασιστικό τελεσίγραφο για την παράδοση της Ελλάδας. Το ΟΧΙ του Ελληνικού λαού. Η αρχή της μεγάλης εποποιίας... Ημέρες θριαμβευτικές: Καλαμάς, Καλπάκι, Φράσαρη, Μόροβα, Ιβάν, Κορυτσά, Αργυρόκαστρο, Κλεισούρα, Πόγραδετς, Χειμάρρα, Κάμια, Τόμπρος, Τρεμπεσίνα, Σεντέλι, Μπούμπεσι, Γκόλικο... 16 ελληνικές μεραρχίες πετάξαν 70-80 χιλιόμετρα μακριά από τα σύνορά μας 35 ιταλικές μεραρχίες γερά εξοπλισμένες. Οι απώλειές μας ανήλθαν σε 13.000 νεκρούς και 42.000 τραυματίες. Οι απώλειες των Ιταλών τριπλάσιες.

6 Απριλίου 1941: η χιτλερική επίθεση και το δεύτερο ΟΧΙ του ελληνικού λαού. Το κορύφωμα του ηρωισμού και της θυσίας. Ο θρυλικός αγών των οχυρών μας: Μπέλες, Παλιουριώνες, Ιστίμπεη, Ρούπελ, Περιθώρι, Λίσσε [...] Πυρωμένο σίδερο καίει τη χώρα. Τα πάντα καταστρέφονται. Η ψυχή της Ελλάδας παραμένει αλύγιστη, πιστή στην τρισεχιλόχρονη παράδοση και ιστορία.

20 με 30 Μαΐου: η μάχη της Κρήτης. Το κορύφωμα του ηρωισμού, η αποθέωση της Ελλάδας... Γερμανοί, Ιταλοί, Βούλγαροι αρχίζουν τον θάνατο και την καταστροφή, σκορπίζουν τη δυστυχία. Βορά θεριών ανήμερων το σώμα της Ελλάδας...»

Στη συνέχεια ξετυλίγει τα γεγονότα, που θα τον οδηγήσουν μακριά από την Ελλάδα. Γράφει:

«Βρέθηκα μετά μερικές μέρες σε δύσκολη ψυχολογική κατάσταση, όταν έλαβα διαταγή τοποθέτησής μου στην υπηρεσία καυσίμων του Υπουργείου συγκοινωνιών στην οδό Κοραή με άμεσο προϊστάμενο Γερμανό. Δεν κώνεψα ποτέ αυτή την τοποθέτηση και μετά την πάροδο μερικών εβδομάδων προσποιήθηκα τον άρρωστο και πέτυχα να εισαχθώ στο νοσοκομείο, από το οποίο κατόρθωσα να επιτύχω αναρρωτική άδεια σάραντα ημερών, την οποία χρησιμοποίησα για την προπαρασκευή της απόδρασής μου προς τη Μέση Ανατολή μέσω Τουρκίας.

Πήρα την άδειά μου κατά τις 20 Σεπτεμβρίου. Άρχισα πιά να ασχολούμαι όλη τη μέρα πως θα βρω μέσον να περάσω το Αιγαίο. Ρωτούσα παντού. Καθόμουν στα καφενεία στην πλατεία της Ομόνοιας και έβαζα αυτί στις διάφορες παρέες. Μια μέρα ακούω σε ένα καφενείο που συχνάζουν Γορτύνιοι να λένε πως ο συμπατριώτης μου, ταγματάρχης τότε του Μηχανικού Όμηρος Παβρούρης, έφυγε προς Μέση Ανατολή με καϊκι. [...] Επειτα από πολλά κατόρθωσα να μάθω ότι έφυγε με τον καπετάν-Σταμάτη. [...] Με όλες τις επιβαλλόμενες προφυλάξεις και την απόλυτη μυστικότητα κατόρθωσα στις 5 Οκτωβρίου να βρω τον Σταμάτη. Αφού επείσθη ότι είμαι αξιωματικός, μου είπε ότι αναλαμβάνει να μας μεταφέρει με 400.000 δραχμές. Το ποσόν αυτό ήταν για τότε αρκετά σημαντικό, δηλαδή 40 με 50 χρυσές λίρες. [...] Βολιδοσκοπήσα με τρόπο πολλούς συναδέλφους. Τελικά στις 15 Οκτωβρίου είχα σύγυρους 9 αξιωματικούς. Η ομάδα αποτελέσθη από τους 9 αυτούς έναν γιατρό και τον ιδιώτη Σταύρο, κατ' απαίτηση του Καπετάν Σταμάτη. Αφού συγκεντρώσαμε τα χρήματα, ορίσαμε αναχώρηση στις 22 Οκτωβρίου το βράδι από το Πόρτο Ράφτη, όπου θα μας περίμενε με το καϊκι. Μου έμεινε ακόμη ν' ανακοινώσω την απόφαση στη γυναίκα μου...»

Η Λευκή Διαμαντοπούλου μόλις άκουσε την απόφασή του συζύγου της να φύγει ξανά, δήλωσε χωρίς καθόλου να σκεφτεί, ότι θα τον ακολουθούσε, μαζί με την τετράχρονη κόρη τους Χάρι, σε αυτή την επικίνδυνη περιπέτεια. Το βασικό στοιχείο, εκτός βέβαια από την επιμονή της, που τον έπεισε να ενδώσει στην απόφασή της αυτή ήταν το γεγονός ότι οι γονείς της ήταν μόνιμοι κάτοικοι Καΐρου. Και συνεχίζει στο ημερολόγιο.

«22 Οκτωβρίου 1941. Είναι μια μέρα θαύμα! Κι' αναρωτιέμαι: θα γυρίσω ξανά; Δοκιμάζω μια μελαγχολία. Μου έρχονται στο μυαλό χίλιες δυο άσχημες σκέψεις. Νιώθω κάτι σα να μετάνιωσα. Όμως η τύχη είναι με τους τολμηρούς. Εμπρός για το άγνωστο. Φορτώθηκα το σάκο-γυλιό με λίγη γαλέτα, λίγα εσώρουχα, μια κουβέρτα και ένα θερμός με νερό. Μια ακόμη ισχυρή συγκίνηση ο αποχαρτισμός με την αδελφή. Φεύγω μόνος από το σπίτι με τα πόδια προς την πλατεία Βάθης. Από χτες συμφωνήσαμε να χωριστούμε σε δύο ομάδες. Η γυναίκα μου με τους τέσσερις αξιωματικούς θα έφευγαν με αυτοκίνητο του Ερυθρού Σταυρού για το Πόρτο Ράφτη. Η άλλη ομάδα 4 αξιωματικοί, ο γιατρός και εγώ θα φεύγαμε με τα λεωφορεία συγκοινωνίας. Συγκεντρωθήκαμε όλοι στις 7.30 στην Πλατεία Βάθης, χωρίς ν

ανταλλάξουμε κουβέντα ο ένας με τον άλλο. Μπήκαμε ο ένας μακριά από τον άλλο. Στην τσέπη μου έχω ένα αιγυπτιακό διαβατήριό της γυναίκας μου, μια έκθεση του κ. Ταμπακόπουλου προς την Ελληνική Κυβέρνηση Καΐρου για την κατάσταση στην Ελλάδα, μια ταυτότητα με πραγματικό όνομα, αλλά το επάγγελμα μηχανικός και ακόμη τη στρατιωτική μου ταυτότητα με 5-6 φωτογραφίες από το αλβανικό μέτωπο. Σαν φθάσαμε έξω από την Αγία Παρασκευή βλέπουμε πως οι Ιταλοί έχουν κάνει μπλόκο. Σταματούν το αυτοκίνητο, μας κατεβάζουν έναν- έναν κάτω και κάνουν σωματική έρευνα. Κράτησα όσο μπορούσα την ψυχραιμία μου, μα η καρδιά μου χτυπούσε δυνατά! Βρίσκουν στη δεξιά μου τσέπη το διαβατήριό της γυναίκας μου. Μου ήρθε σαν λιποθυμία. Ο Θεός όμως είναι μεγάλος. Ο Καραμπινιέρος δεν έδωσε σημασία. Το πέρασε για διαβατήριό μου και το έβαλε στην τσέπη μου χωρίς καν να το ανοίξει. Συνήλθα! Μετά τον σωματικό έλεγχο μας βάζουν έναν-έναν σε στρατιωτικό ιταλικό αυτοκίνητο. Έχει 2-3 πάγκους για καθίσματα. Δίπλα κάθεται ένας καραμπινιέρος. Μένουμε εκεί κάπου 4 ώρες. Η αγωνία μας έχει κορυφωθεί... Πρέπει να πετάξω την έκθεση Ταμπακόπουλου, που έχω στην τσέπη, αλλά πώς; Με τρόπο και δυνατό καρδιοχτύπι την περνάω από την τσέπη του παντελονιού τρυπώντας την με το νύχι, στην κάλτσα μου και στη συνέχεια στο παπούτσι μου. Μία ώρα κράτησε αυτή η προσπάθεια. Έτσι σούχασα αρκετά. Οι Ιταλοί έπειτα από 4 ώρες έρευνας έπιασαν 4 άτομα- κανένα από την ομάδα μας- και μας άφησαν ελεύθερους να συνεχίσουμε το δρόμο μας προς το Πόρτο Ράφτη.

Φθάνουμε στις 2 η ώρα το απόγευμα στο Πόρτο Ράφτη. Τρέχω προς το σπίτι του Κουτσοκώστα, που έχουμε ορίσει ως σημείο ραντεβού με την άλλη ομάδα που είναι η γυναίκα μου. Εκεί δοκιμάζω άλλη λαχτάρα. Δεν έχει φανεί κανείς. [...] Ξαφνικά ενώ κοιτάζω επίμονα προς το δρόμο βλέπω να έρχεται το αυτοκίνητο του Ερυθρού Σταυρού. Η καρδιά μου φτερουγίζει από χαρά. Σε λίγο έρχεται η γυναίκα μου με την κόρη μου και τους άλλους. Την μικρή την κρατάει στα χέρια ο Σάβρος και σαν μας βλέπει λέει: Να η Μασκότη μας! Αυτή μας έσωσε από τους Γερμανούς. Και να τί είχε συμβεί: είχαν πέσει σε μπλόκο Γερμανών. Σταμάτησαν το αυτοκίνητο, άνοιξαν την πόρτα και μόλις είδαν μικρό παιδί με μια κυρία τους άφησαν ελεύθερους να συνεχίσουν το δρόμο τους χωρίς κανέναν έλεγχο. Σαν ξεκίνησε το αυτοκίνητο όλοι ξέσπασαν σε χαρούμενες φωνές: Να μας ζήσεις χρυσό μου! Να μας ζήσει η Μασκότη!

Μαζευτήκαμε όλοι στο σπίτι του Κουτσοκώστα και μείναμε όλη μέρα κλεισμένοι περιμένοντας τον καπετάν-Σταμάτη. Αυτός φτάνει κατά τις 9.30 τη νύχτα. Το καϊκι, μας λέει, το έχω δεμένο στο λιμάνι κοντά στη γερμανική φρουρά. Έχω βάλει έναν άνθρωπο να τα πει με τους Γερμανούς σκοπούς! Δεν μπορούμε να φύγουμε προ των 5 πρωί...»

Τελικά λόγω απροόπτων εξελίξεων η ομάδα επιβιβάζεται την άλλη μέρα τα μεσάνυχτα και αναχωρεί στις 5.30 το πρωί της 24ης Οκτωβρίου 1941...

«Το πρωί της 25ης Οκτωβρίου, έχουμε αφήσει πολύ πίσω την Τήνο και την Άνδρο. Το μεσημέρι πλησιάζουμε προς την Ικαρία. Ελαττώνουμε ξανά ταχύτητα [...] Σε λίγο αρχίζουμε να διακρίνουμε καθαρά τ' απέναντι βουνά της Μικράς Ασίας. [...] Βραδιάζει και ο καπετάνιος αυξάνει την ταχύτητα του καϊκιού. Σε λίγο το μοτέρ σβήνει και το καϊκι με την πρύμνη του πλησιάζει προς ένα απότομο μαύρο βράχο τον Κόρακα. Σκοτάδι πίσσα. Η θάλασσα ήσυχη, η ερμητική όμως ακτή της αποβίβάσεως είναι τόσο άγρια που μας αγγίζει όλους. [...] Σχεδόν δύο μερόνυχτα περπάτησε στα δύσβατα μονοπάτια η ομάδα. Το βράδυ της δεύτερης μέρας χωρίς φαγητό και νερό αποκάμαμε... Προχωρούμε πλάι σε ένα νεροφάγωμα. Ο δρόμος αρχίζει να γίνεται πολύ δύσκολος, οι άλλοι που είναι μπροστά δεν ακούγονται πουθενά. Ανεβαίνω σ' ένα βράχο κι αρχίζω να φωνάζω για τους άλλους. Η κόρη μου με τις φωνές και τον αντίλαλο στη νύχτα φαίνεται φοβισμένη, κρατάει σφιχτά τη μάνα της και έχει κρύψει τα μάτια της μέσα στην αγκαλιά της. Δέκα λεπτά φωνάζω χωρίς να παίρνω απάντηση. Αμίλητος πάω κοντά στη γυναίκα μου και ξαπλώνω στη γη σαν απελπισμένους. Δεν θα είχαν περάσει όμως πέντε λεπτά και ακούω κάποιον να φωνάζει από κάπου μακριά. [...] Διακρίνω μια φωνή να μου λέει: Βρήκαμε νερόοο, βρήκαμε νερόοο! Σας στέλνομεν οδηγό και νερόοο!

Η γυναίκα μου μόλις άκουσε ότι έρχεται νερό πήδηξε από χαρά. Η κόρη όμως ανυπομονεί για το νερό, «πάμε να το πάρουμε», μου λέει. Την παίρνω αγκαλιά και κάνω ότι προχωρώ στη σκοτεινιά. Ξαφνικά ακούω μια φωνή από τη δεξιά μου μεριά, «εντώ μπρε!» Ήταν ένας Τούρκος τσοπάνος που μας είχε στείλει η παρέα μου με δύο παγούρια νερό. Τρέχω κοντά του. Απ' τη χαρά μου τον αγκαλιάζω και τον φιλώ. Τασεκίρ εντέριμι, τασεκίρ εντέριμι! Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ! [...] Η πορεία είναι ανώμαλη. Ο Τούρκος με τα γουρουνοτσάρουκα πηδά σαν πέρ-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

COP26 ΚΑΙ Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΛΑΣΚΩΒΗΣ

Όλες οι συμμετέχουσες χώρες (197) στη Σύνοδο COP26 υπέγραψαν τη Συμφωνία

ΓΡΑΦΕΙ: Ο Στάθης Λιδωρίκης χημικός – μηχανικός

«Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι, αν και οι μη δεσμευτικές υποσχέσεις φαίνονται εντυπωσιακές, οι νομικά δεσμευτικές συμφωνίες δεν είναι αρκετές. Και αυτή η αίσθηση είναι αποδεκτή από όλους όσους συμμετείχαν στη σημαντική αυτή παγκόσμια συνδιάσκεψη του ΟΗΕ».

Το Σύμφωνο της Γλασκώβης για το κλίμα δεν είναι τέλει, αλλά εξακολουθεί να ενισχύει τη συμφωνία του Παρισιού με διάφορους τρόπους. Αναγνωρίζοντας ότι δεν υπάρχει ασφαλές όριο για την υπερθέρμανση του πλανήτη, το σύμφωνο αποφασίζει να περιορίσει την υπερθέρμανση του πλανήτη στους 1,5°C, αντί για το κείμενο του Παρισιού «πολύ κάτω από τους 2°C», όπως αναφέρεται στη συμφωνία του Παρισιού το 2015. Επίσης παρέχει ένα ισχυρό πλαίσιο για την παρακολούθηση των δεσμεύσεων σε σχέση με την πραγματική πρόοδο σε παγκόσμιο επίπεδο. Η σύνοδος κορυφής COP26 παρουσιάστηκε ως η τελευταία ευκαιρία για τη διατήρηση «ζωντανού του στόχου 1,5°C» – διατηρώντας τις θερμοκρασίες κάτω από 1,5°C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδά τους. Το 2020 υποτίθεται επίσης ότι ήταν το έτος κατά το οποίο οι ανεπτυγμένες χώρες θα παρείχαν οικονομική βοήθεια τουλάχιστον 100 δισ. \$ ετησίως, για να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να προσαρμοστούν στις αυξανόμενες καταγίδες και ξηρασίες – μια υπόσχεση που δεν έχει ακόμη εκπληρωθεί – και υποτίθεται ότι η μετάβαση σε καθαρή ενέργεια έχει αρχίσει να προωθείται.

Αν και πρόκειται για ειλικρινείς προσπάθειες δράσης για το κλίμα, η επιτυχία εξαρτάται από το εάν αυτές οι εξελίξεις μπορούν να μετατραπούν γρήγορα σε αυξημένες εθνικές δεσμεύσεις εντός του επόμενου έτους. Το σύμφωνο της Συνόδου COP26 ζητά ρητά από τα μέρη να επανεξετάσουν και να ενισχύσουν τους στόχους τους για το 2030, που σημαίνει ότι ο στόχος των 1,5°C είναι εκτός προδιαγραφών αλλά όχι μη επιτεύξιμος. Πριν από την Συνδιάσκεψη COP26, η παγκόσμια κοινότητα βρισκόταν σε πορεία για υπερθέρμανση 2,7°C, με βάση τις δεσμεύσεις των χωρών και τις προσδοκίες για τις αλλαγές στην τεχνολογία. Οι ανακοινώσεις στη Συνδιάσκεψη COP26, συμπεριλαμβανομένων των νέων δεσμεύσεων για μείωση των εκπομπών αυτή τη δεκαετία, από ορισμένες βασικές χώρες, μείωσαν την τιμή αυτή στην καλύτερη εκτίμηση των 2,4°C για το 2030. Η υπερθέρμανση του πλανήτη κατά 2,4°C εξακολουθεί να είναι σαφώς πολύ μακριά από το στόχο των 1,5°C. Τα πιο σημαντικά αποτελέσματα από τη συνδιάσκεψη COP26 σχετίζονται άμεσα με δύο λέξεις: χρηματοδότηση και ορυκτά καύσιμα. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις δεσμεύσεις για νέα χρηματοδότηση για μετριασμό, προσαρμογή και απώλεια και ζημία. Παράλληλα, όμως, θα πρέπει να μην ξεχαστεί η άλλη πλευρά της εξίσωσης που είναι η επείγουσα ανάγκη διακοπής της χρηματοδότησης για έργα ορυκτών καυσίμων. Όπως έχει καταστήσει σαφές ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας δεν υπάρχει χώρος στον στόχο των 1,5 °C για νέες επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα.

Η δέσμευση από 39 χώρες να διακόψουν τη νέα διεθνή χρηματοδότηση για έργα ορυκτών καυσίμων έως το τέλος του 2022 είναι μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες που έχουν προκύψει από τη Γλασκώβη. Αυτό θα μπορούσε να μετατοπίσει πάνω από \$24 δισ. ετησίως από δημόσιους πόρους από ορυκτά

καύσιμα σε καθαρή ενέργεια. Το φυσικό περιβάλλον αποτέλεσε ένα μεγάλο θέμα στη Σύνοδο COP26 και η σημασία των δικαιωμάτων των αυτόχθονων πληθυσμών και η αντιμετώπιση των αλυσίδων εφοδιασμού βασικών προϊόντων, που οδηγούν στην αποψίλωση των δασών αναγνωρίστηκαν ευρέως σε όλη τη διάσκεψη. Πάνω από 135 χώρες υπέγραψαν μια δήλωση συμφωνώντας να σταματήσουν και να αντιστρέψουν την απώλεια δασών και την υποβάθμιση της γης έως το 2030, παρόλο που η Ινδονησία στη συνέχεια αποχώρησε από τη δέσμευση, υπογραμμίζοντας τη σημασία των δεσμευτικών αποφάσεων και όχι των εθελοντικών δηλώσεων για σημαντικά αποτελέσματα. Είκοσι οκτώ από τις μεγαλύτερες χώρες κατανάλωσης και παραγωγής βοείου κρέατος, σόγιας, κακάο και φοινικέλαιου (palm oil) συζήτησαν έναν οδικό χάρτη που προσδιορίζει τομείς εργασίας για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης των δασών στις αλυσίδες εφοδιασμού εμπορευμάτων.

Ωστόσο, οι δηλώσεις μπορούν να αποσπάσουν την προσοχή από τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων της διαδικασίας του ΟΗΕ. Για το φυσικό περιβάλλον, ένα σημαντικό αποτέλεσμα που περιλαμβάνεται στο τελικό Σύμφωνο της Γλασκώβης για το κλίμα είναι ότι «τονίζει τη σημασία της προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης της φύσης και των οικοσυστημάτων για την επίτευξη του στόχου της θερμοκρασίας της Συμφωνίας του Παρισιού, όπως μέσω των δασών και άλλων χερσαίων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων». Αυτή η αναγνώριση του ρόλου της φύσης είναι κρίσιμη για την ενίσχυση της συμπερίληψης της αποκατάστασης των οικοσυστημάτων στις δεσμεύσεις των χωρών για το κλίμα. Ωστόσο, η φύση από μόνη της δεν μπορεί να επιτύχει τον στόχο του 1,5°C χωρίς άλλες προσπάθειες, όπως η σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων άνθρακα και ορυκτών καυσίμων, η παροχή επαρκούς χρηματοδότησης στις αναπτυσσόμενες χώρες και η προστασία των ανθρωπίνων.

Η Σύνοδος COP26 έδωσε περισσότερη προσοχή από ποτέ στις μεταφορές, με ανάμεικτα αποτελέσματα χάρις στις παγκόσμιες φιλοδοξίες και των εθνικών πολιτικών. Οι μεταφορές είναι ο τομέας με τις μεγαλύτερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε πολλές χώρες και, μετά την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, η δεύτερη πιο σημαντική στρατηγική για την επίτευξη καθαρών μηδενικών εκπομπών. Πάνω από 30 χώρες και έξι αυτοκινητοβιομηχανίες δεσμεύτηκαν να τερματίσουν τις πωλήσεις οχημάτων με μηχανές εσωτερικής καύσης έως το 2040. Η λίστα είχε μερικές αξιοσημείωτες απουσίες – όπως των ΗΠΑ, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας και της Κίνας και των δύο μεγαλύτερων εταιρειών αυτοκινήτων, Volkswagen και Toyota – αλλά ήταν ακόμα εντυπωσιακό. Η στροφή στα ηλεκτρικά οχήματα ήταν ήδη ξεκάθαρη. Κατά τους τελευταίους μήνες, τα ηλεκτρικά οχήματα (EV) έφτασαν το 20% των πωλήσεων στην Ευρώπη και την Κίνα, και οι δύο αυτές περιοχές κινούνται προς πλήρη ηλεκτροκίνηση των νέων αυτοκινήτων μέχρι το 2035 περίπου.

Η μετάβαση σε ηλεκτρικά και φορτηγά υδρογόνου πρόκειται να ακολουθήσει παρόμοια πορεία. Δεκαπέντε χώρες συμφώνησαν να εργαστούν για τη μετάβαση όλων των νέων φορτηγών και λεωφορείων σε μηδενικές εκπομπές έως το 2040. Η Κα-

λιφόρνια απαιτεί ήδη το 70% των πωλήσεων στις περισσότερες κατηγορίες φορτηγών να είναι μηδενικές εκπομπές έως το 2035. Η Κίνα βρίσκεται σε παρόμοια τροχιά. Πρόκειται για μη δεσμευτικές συμφωνίες, αλλά γίνονται ευκολότερες λόγω της μείωσης κατά 50% περίπου στο κόστος των μπαταριών από το 2015 (μετά τη συμφωνία του Παρισιού). Ο τομέας αεροπορίας (Aviation) αποτελεί μια πιο δύσκολη περίπτωση, επειδή η ηλεκτροκίνηση είναι επί του παρόντος δυνατή μόνο για μικρές πτήσεις και μικρότερα αεροπλάνα. ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο και άλλες χώρες συμφώνησαν να προωθήσουν βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα. Είναι μια αρχή.

Τουλάχιστον η σύνοδος COP26 έθεσε το δομημένο περιβάλλον πιο σταθερά στην ημερήσια διάταξη με μια ολοκληρωμένη αφιερωμένη σε αυτό – σε αντίθεση με τη Σύνοδο COP21 στο Παρίσι που αφιερώθηκε μόνο μισή μέρα το 2015, ενώ μέχρι τότε είχε ελάχιστη επίσημη αναγνώριση. Δεδομένου ότι τα κτίρια ευθύνονται για το 40% περίπου των παγκόσμιων εκπομπών άνθρακα (10 γιγατόνους το 2019) πολλοί ισχυρίζονται ότι πρέπει να τύχουν ακόμη μεγαλύτερης προσοχής, με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Πράσινων Κτιρίων να αναφέρει ότι πρέπει να «αντιμετωπιστεί ως μια κρίσιμη λύση για το κλίμα». Σήμερα υπάρχουν 136 χώρες, οι οποίες έχουν συμπεριλάβει τα κτίρια ως μέρος των σχεδίων τους δράσης για το κλίμα, γνωστά ως Εθνικά Προσδιορισμένες Συνεισφορές (National Determined Contributions, NDC), αυξημένες από 88 στην τελευταία μεγάλη Σύνοδο COP. Καθώς τα Εθνικά Σχέδια Δράσης (NDC) είναι ο νομικός μηχανισμός στον οποίο βασίζεται η Σύνοδος COP, αυτό έχει σημασία.

Γενικά, οι τοπικές κυβερνήσεις ασχολούνται περισσότερο με το δομημένο περιβάλλον απ' ό,τι οι εθνικές κυβερνήσεις. Στο επίπεδο αυτό είναι που εγκρίνονται ο σχεδιασμός και οι κανονισμοί κτιρίων και διαμορφώνονται αναπτυξιακές στρατηγικές, οι οποίες υπαγορεύουν τον τρόπο κατασκευής των σπιτιών, των γραφείων και των κοινοτικών εγκαταστάσεων. Το γεγονός ότι οι πόλεις δημιουργούν πάνω από το 70% των εκπομπών που σχετίζονται με την ενέργεια ενισχύει τη σημασία τους. Αναμένεται λοιπόν οι τοπικές αρχές να αναλάβουν πιο ενεργό ρόλο στο μέλλον. Μακριά από την επίσημη ατζέντα, η μεγαλύτερη ένταση ήταν η συζήτηση σχετικά με τεχνολογία και κατανάλωση. Πολλοί βιομηχανικοί όμιλοι στη Σύνοδο COP26 μιλούσαν για την απεξάρτηση από τον άνθρακα της παραγωγής χάλυβα και σκυροδέματος με νέες, και μέχρι σήμερα αναπόδεικτες, τεχνολογίες. Τέτοιες συζητήσεις είναι χρήσιμες, αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι η παγκόσμια κοινότητα θα πρέπει να αλλάξει τον τρόπο σχεδιασμού των κτιρίων, ώστε να χρησιμοποιούνται υλικά που είναι εγγενώς χαμηλού άνθρακα, όπως η ξυλεία, και γενικότερα να καταναλώνονται λιγότεροι πόροι.

Αλλά χωρίς αμφιβολία, η μεγαλύτερη νίκη είναι η συγκεκριμένη αναφορά στην ενεργειακή απόδοση στο εγκριθέν κείμενο του Συμφώνου της Γλασκώβης για το κλίμα (δηλαδή τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στην οικονομία). Αυτή είναι η πρώτη φορά που η ενεργειακή απόδοση αναφέρεται ρητά στη Σύνοδο COP26 και η ενεργειακή απόδοση είναι η βασική δράση όπου τα κτίρια έχουν δυσανάλογο ρόλο στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

armacon
INSPIRATION CONSTRUCTION

Παναγιώτης Κοραντώνης
Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, MSc

25ης Μαρτίου 38 Χαλάνδρι / 152 32 Αθήνα
Τ 210 7751 304 F 210 7751305
armacon@armacon.com.gr / www.armacon.com.gr

ECO-CHECK
IKTEO ECO-CHECK I.K.E.

ΠΕΙΡΑΙΩΣ 38, ΜΟΣΧΑΤΟ, Τ.Κ. 18346
ΤΗΛ.: 11 180
210 48 34 333 • fax: 210 48 34 888
e-mail: info@ecocheck.gr • www.ecocheck.gr
www.facebook.com/ecocheck.gr

ΝΤΑΒΟΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΨΥΞΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ντάβος Ν. Ευάγγελος
ΕΜΠΟΡΙΟ | ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ | ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τηλέφωνο 62 6 Δεσφύου Τρίπολη τηλ. 6978.215493
e-mail: davos@yahoo.gr

ΦΑΝΟΠΟΙΕΙΟ
ΒΑΦΕΙΟ
ΤΟΠΙΚΕΣ ΒΑΦΕΣ
ΓΥΑΛΙΣΜΑΤΑ
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τ: 2108842609
Κ: 6977265991
Δ: ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ 7, ΠΟΛΥΓΩΝΟ, 11363

Παραδοσιακό ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΑΦΟΙ ΣΩΤ. ΜΑΥΡΑΕΙΔΗ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΝΤΟΠΙΑ ΚΡΕΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ
BYTINA ΑΡΚΑΔΙΑΣ | 27950 22122,
ΣΤΡΑΤΟΣ 6945 360869, ΚΩΣΤΑΣ 6947 994018

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ & ΣΥΜΑΡΚΩΝ

Μαεστρο
ΚΟΥΡΕΜΕΝΟΣ

Γιώργος Κουρεμένος - Σταυρούλα Παπαδοπούλου
Butina Αρκαδίας
Τ 27950 - 22981, 22881, 6947 772 745
e-mail: maestro10@hotmail.gr
Ιστότοπος: www.glykavitina.4ty.gr
Like us on Facebook: www.facebook.com/maestrovitina

τ' α λ έ τ ρ ι

Παραδοσιακά προϊόντα Butinas

Τηλ: 2795022157

ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ
παραδοσιακά τυριά Butinas
από το 1958

ΝΙΚ. ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΣ & ΥΙΟΙ ΟΕ
Butina Αρκαδίας | Τ. 27950 22561 | F. 27950 22756
Κ. 693 7657601 | E. nikos.tsatsoulis@gmail.com

ConsulTax

ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ
ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σακελλαρίου Ι. Λεωνίδα
Οικονομολόγος
Πτυχιούχος Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Ασκληπιού 7, Τ.Κ. 106 79 Αθήνα
Τηλ.: 210 3604 424, Φαξ: 210 3604 116 - Κιν.: 6977987186
e-mail: logistiko.sakellariou@gmail.com

Λίνα Σαλίχου γ. Ανδριανοπούλου
αρχιτέκτων μηχανικός ΕΜΠ

μελέτη - κατασκευή
ανακαίνιση - διακόσμηση
αποκατάσταση παραδοσιακών κτιρίων
νομιμοποίηση ημιυπαίθριων χώρων

Λακωνίας 8, Χαλάνδρι 152 34
Τηλ.: 210 6840183 Κιν.: 6974 453072 • e-mail:
lina.salichou@gmail.com

ΑΦΟΙ ΡΟΥΣΣΟΥ Ο.Ε Butina Αρκαδίας

Εργαστήριο επεξεργασίας Πέτρας - Μαρμάρων
Πέτρες παντός είδους (χτισίματος & πλακοστρώσεων)
Μάρμαρα διαφόρων τύπων, Δομικά υλικά, Αγκυρώσεις, Τζάκια - Επενδύσεις
κιν.: 6944.537570, 6972.093760, Τηλ.-Fax: 27950.29021
rousosbabis@yahoo.gr

Ενεργειακά Τζάκια - Αερόθερμα - Καλοριφέρ

50
ΕΔΙΛΚΑΜΙΝ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΕΤΑΣ

ΔΟΜΙΚΑ
ΥΛΙΚΑ
THERMOSEAL
GROUP

ΚΑΛΩΔΗ ΝΙΚΗ
(ΛΙΔΟΠΟΥΛΟΣ)

ΚΑΥΣΩΝΕΣ
ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ - ΧΩΡΩΝ
ΧΩΡΑΤΟΜΗΤΡΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ
ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ

BYTINA ΑΡΚΑΔΙΑΣ

6973300499 - 6979535454

ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΜΑΣ

ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΡΙΩΝ

•Την 8η έκθεση «Τέχνης και Δημιουργίας» οργάνωσε ο όμιλος στην αίθουσα τελετών της Τριανταφυλλιδείου σχολής από 23 Δεκεμβρίου μέχρι 3 Ιανουαρίου. Τα εγκαίνια της έκθεσης πραγματοποιήθηκαν την Πέμπτη 23 Δεκεμβρίου και η έκθεση λειτούργησε όλο το διάστημα των εορτών και ώρες από 11.30 μέχρι 15.30 οπότε και δόθηκε η ευκαιρία όχι μόνο στους ντόπιους αλλά και στους επισκέπτες, που τις μέρες αυτές ήταν πολλοί, να την επισκεφθούν. Όπως και τις προηγούμενες χρονιές έτσι και φέτος η έκθεση έχει στόχο να προβάλλει τις δημιουργίες των ντόπιων καλλιτεχνών της ευρύτερης περιοχής είτε αυτές είναι έργα ζωγραφικής είτε οποιασδήποτε άλλης καλλιτεχνικής χειροτεχνίας.

•Χριστουγεννιάτικο στολισμό, όπως χρόνια τώρα, πραγματοποιήσει ο όμιλος στην πλατεία Οικονομίδα, η οποία βρίσκεται στην είσοδο της κωμόπολης, για να καλωσορίζει εορταστικά τον επισκέπτη και να θυμίζει σε όλους το πνεύμα των ημερών.

ΠΑΓΓΟΡΤΥΝΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

•Η Ένωση «αποχαιρέτησε» με ανάρτησή της στην ιστοσελίδα της τον ποιμενάρχη μακαριστό Ιερεμία. Στην εξόδιο ακολουθία που πραγματοποιήθηκε στη Μεγαλό-πολη αντιπροσωπεύτηκε από τον πρόεδρό της κ. Παναγιώτη Πλέσσα, ο οποίος και εκφώνησε επικήδειο λόγο εκ μέρους της ένωσης.

•Επίσης με ανάρτησή της «αποχαιρέτησε» τον μεγάλο ευεργέτη της αείμνηστο Σταύρο Παπαγεωργίου ιδιοκτήτη της SANYO, ο οποίος απεβίωσε στην Αθήνα πλήρης ημερών και ετάφη στα Τρόπαια. Μεταξύ των άλλων στην ανάρτηση τονίζει: «Ο εκλιπών υπήρξε ένα από τα πολλά παραδείγματα των δραστήριων Γορτυνίων που φεύγοντας από την πατρίδα για μια καλύτερη τύχη, πέτυχε να γίνει ένας μεγάλος επιχειρηματίας, ιδρύοντας τη SANYO Hellas και μεγαλούργησε για δεκαετίες. Στήριξε καθοριστικά την Παγγορτυνιακή Ένωση καθώς προσέφερε ένα πολύ μεγάλο ποσό για την απόκτηση της αίθουσας της «Στέγης Γορτυνίων» στην οδό Πειραιώς»

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

•Η επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου τιμήθηκε από τους εκπαιδευτικούς και μαθητές με κατάλληλη σχολική γιορτή την Τετάρτη 17 Νοέμβρη. Η εκδήλωση οργανώθηκε με τη χρήση ψηφιακών μέσων και προετοιμάστηκε από τους μαθητές /-τριες της Ε΄ τάξης με την καθοδήγηση της Εκπαιδευτικού Ντινέρη Ανδριανής.

Η εορτή περιλάμβανε την καταγραφική και παρουσίαση των ιστορικών γεγονότων του Πολυτεχνείου και την ανάδειξη του αγώνα των φοιτητών για την αποκατάσταση της Δημοκρατίας. Επί πλέον έγινε παρουσίαση εικαστικών δημιουργιών σχετικές με το ιστορικό γεγονός των μαθητών της Γ΄ και Δ΄ τάξης.

•Η παγκόσμια ημέρα ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) τιμήθηκε με μια εκδήλωση που είχε στόχο την ευαισθητοποίηση των μαθητών απέναντι στα άτομα αυτά. Η σχετική ανακοίνωση του σχολείου στην ιστοσελίδα του τονίζει τα εξής: **«Στην ευαισθητοποίηση της μαθητικής κοινότητας, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ) – 3η Δεκεμβρίου, συνέβαλλε με την επίσκεψή της σήμερα στο σχολείο η «Τζαζ», μια πολύ όμορφη αλλά, κυρίως, εξαιρετικά έξυπνη και άριστα εκπαιδευμένη σκυλίτσα-οδηγός τυφλών, μαζί με τον συνοδό της κ. Γιώργο Μαρσέλο και εκπροσώπους της Ελληνικής Σχολής Σκύλων-Οδηγών Τυφλών «ΛΑΡΑ», κ. Χρήστο Γεωργιόπουλο (Αντιπρόεδρο) και κα. Χαρά Μπουργάνη (Υπ. Επικοινωνίας). Μέσα από μια βιωματική ενημερωτική δράση και χάρη στις εξαιρετικές επικοινωνιακές ικανότητες της ομάδας εισηγητών, οι μαθητές/-τριες είχαν την ευκαιρία να αντιληφθούν τη σημαντική συμβολή ενός σκύλου οδηγού στην αντιμετώπιση των δυσκολιών της καθημερινότητας τις οποίες αντιμετωπίζουν άνθρωποι με προβλήματα όρασης, αλλά επίσης να κατανοήσουν τη σχέση εμπιστοσύνης και αλληλεπίδρασης ανάμεσα στον σκύλο οδηγό και τον χειριστή του».**

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

•Την Πέμπτη 23-12 μετά από μια επίκαιρη Χριστουγεννιάτικη γιορτή άρχισαν οι εορταστικές 15νθήμερες διακοπές των μαθημάτων και οι μαθητές του σχολείου θα επανέλθουν στα μαθήματα στις 8 Ιανουαρίου, εκτός εάν δημιουργήσουν άλλες συνθήκες τα δεδομένα της πανδημίας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Παραμονή Χριστούγεννα

Του Φώτη Κόντογλου

Κρύο τάντανο έκανε, παραμονή Χριστούγεννα. Ο αγέρας σα να 'τανε κρύα φωτιά κι έκαιγε. Μα ο κόσμος ήτανε χαρούμενος, γεμάτος κέφι. Είχε βραδιάσει κι ανάψανε τα φανάρια με το πετρόλαδο. Τα μαγαζιά στο τσαρσί φεγγοβολούσανε, γεμάτα απ' όλα τα καλά. Ο κόσμος μπαινόβγαине και ψώνιζε: από το 'να το μαγαζί έβγαине, στ' άλλο έμπαινε. Κι όλοι χαιρετιόντανε και κουβεντιάζανε με γέλια, με χαρές. Οι μεγάλοι καφενέδες ήτανε γεμάτοι καπνό από τον κόσμο που φουμάριζε. Ο καφενές τ' Ασημένιου είχε μεγάλη φασαρία, χαρούμενη φασαρία. Είχε μέσα δύο σόμπες και τα τζάμια ήτανε θαμπά, απ' όξω έβλεπες σαν ήσκιους τους ανθρώπους. Οι μουστερήδες είχανε βγαλμένες τις γούνες από τη ζέστη, κόσμος καλός, καλοπερασμένοι νοικοκυραίοι. Κάθε τόσο άνοιγε η πόρτα και μπαίνανε τα παιδιά που λέγανε τα κάλαντα. Άλλα μπαίνανε, άλλα βγαίνανε. Και δεν τα λέγανε μισά και μισοκούτελα, μα τα λέγανε από την αρχή ίσαμε το τέλος, με φωνές ψαλτάδικες, όχι σαν και τώρα, που λένε μοναχά πέντε λόγια μπρούμυτα κι ανάσκελα, και κείνα παράφωνα.

Αντίκρου στον μεγάλο καφενέ τ' Ασημένιου ήτανε κάτι φτωχομάγαζα, τσαρουχάδικα, ψαθάδικα και τέτοια. Ίσια-ίσια αντίκρου στη μεγάλη πόρτα του καφενέ ήτανε ένα μικρό καφενεδάκι, το πιο φτωχικό σ' όλη την πολιτεία, μία ποντικότρυπα. Ενώ ο μεγάλος ο καφενές φεγγολογούσε και τα τζάμια ήτανε θολά από τη ζέστη, η ποντικότρυπα ήτανε σκοτεινή, γιατί η λάμπα, μία λάμπα τοιμηλιασμένη, μία άναβε, μία έσβηνε, όπως έμπαινε ο χιονιάς από τα σπασμένα τζάμια της πόρτας. Η φιτιλήθρα ήτανε στραβοβιδωμένη και τσαλαπατημένη σαν το μούτρο του καφετζή, του μπαρμπα-Γιαννακού του Χατζή, το φιτίλι στραβοκομμένο, το γυαλί σπασμένο από το 'να μάγουλο και στην τρύπα είχανε κολλημένο ένα κομμάτι ταρμαδόχαρτο. Βάλε με το νου σου τι φως έδινε μια τέτοια λάμπα! Κάτω τα σανίδια ήτανε σάπια και τρίζανε. Στον τοίκο ήτανε κρεμασμένα δύο-τρία παμπά-λαια κάντρα, καπνισμένα σαν αρχαία εικονίσματα: το 'να παρίστανε τον Μέγα Πέτρο μέσα σε μία βάρκα που την έδερε η φουρτούνα, τ' άλλο τον μάντη Τειρεσία, που μιλούσε με τον Αγαμέμνονα, τ' άλλο τον Παναγή τον Κουταλιανό που πάλευε με την τίγρη.

Η πελατεία ήτανε συνέχεια με το καφενείο. Όλοι-όλοι ήτανε πέντ' - έξι γέροι σκεβρωμένοι, σαράβαλα, με κάτι τρύπιες γούνες που δεν τις έπιανε αγκίστρι. Δύο-τρεις ήτανε γυαλικάρηδες, δηλαδή είχανε καμιά σάπια βάρκα και βγάζανε θαλασσινά για μεζέδες, που τα λέγανε γυαλικά, γιατί βρίσκονται στο γυαλό, δηλαδή στα ρηκά νερά. Οι άλλοι ήτανε φρουκαλάδες, δηλαδή κάνανε φρουκαλιές. Ήτανε και κανένας νεροκουβαλητής και κανένας καρβουνιάρης. Να, αυτή ήτανε η πελατεία. Ο βοριάς έμπαινε μέσα με την τρούμπα και στριφογύριζε τη λάμπα που κρεμότανε από το μαυρισμένο ταβάνι κι αναβόσβηνε. Από το κρύο τρέμανε οι γέροι και κουκουλίζανε τα χέρια τους, τα βάζανε κι από πάνω από το τσιγάρο, τάχα για να ζεσταθούνε.

Ο φουκαράς ο καφετζής, για να μην παγώσει, έκανε σουλάτσο, πηγαινοερχότανε από το τεζάκι ίσαμε την πόρτα, με την παλιογούνα ριγμένη από πάνω του, και για να δώσει κουράγιο στην πελατεία, εκεί που σουλατσάριζε, τον έπιανε το σύγκρου και χτυπούσανε τα κατωσάγονά του, κι έσφιγγε απάνω του την παλιοπατατούκα του κι έλεγε:

- Εεέχ! Μωρέ, ζεστό που είναι το καφενεδάκι μας!...

Ύστερα γύριζε κι έδειχνε τον μεγάλο καφενέ, που καπνίζανε κάργα οι σόμπες, κι έλεγε:

- Αντίκρου, σκυλί ψοφά από το κρύο..., σκυλί ψοφά!

Ο καημένος ο μπαρμπα-Χατζής!

Απ' όξω περνούσε κόσμος βιαστικός, με γέλια και με χαρές. Από 'δω κι από 'κει ακουγόντανε τα παιδιά που λέγανε τα κάλαντα στα μαγαζιά. Η ώρα περνούσε κι ανάρεινε σιγά-σιγά ο κόσμος. Τα μαγαζιά σφαλούσαν ένα-ένα. Μοναχά μέσα στα μπαρμπεριά ξουρίζοντανε ακόμα κάτι λίγοι. Στο τσαρσί λιγότευε η φασαρία, μα στους μαχαλάδες γυρίζανε τα παιδιά με τα φανάρια και λέγανε τα κάλαντα στα σπίτια. Οι πόρτες ήτανε ανοιχτές, οι νοικοκυραίοι, οι νοικοκυράδες και τα παιδιά τους, όλοι ήτανε χαρούμενοι, κι υποδεχόντανε τους ψαλτάδες και κείνοι αρχίζανε καλόφωνοι σαν χοτζάδες:

Καλήν εσπέραν, Άρχοντες, αν είναι ορισμός σας...

Κι αφού ξιστορούσανε όσα λέγει το Ευαγγέλιο, τον Ιωσήφ, τους αγγέλους, τους τσομπάνηδες, τους Μάγους, τον Ηρώδη, το σφάξιμο των νηπίων και τη Ραχήλ που έκλαιγε τα τέκνα της, ύστερα τελείωνανε με τούτα τα λόγια:

Και τον σταυρόν σας κάμετε, γευθείτε, ευφρανθείτε, δότε και κανενός πτωχού, όστις να υστερείται.

Δότε κι εμάς τον κόπον μας, ό,τ' είναι ορισμός σας και ο Χριστός μας πάντοτε να είναι βοηθός σας. Και εις έτη πολλά.

«Η Γέννηση» έργο Κόντογλου

Μπαίνανε στο σπίτι με χαρά, βγαίνανε με πιο μεγάλη χαρά. Παίρνανε αρχοντικά φιλοδωρήματα από τον κουβαρντά τον νοικοκύρη κι από τη νοικοκυρά λογιών-λογιών γλυκά, που δεν τα τρώγανε, γιατί ακόμα δεν είχε γίνει η λειτουργία, αλλά τα μαζεύανε μέσα σε μία καλάθιέρα. Αβραμιαία πράγματα! Τώρα στεγνώσανε οι άνθρωποι και γινήκανε σαν ξερίκια από τον πολιτισμό! Πάνε τα καλά χρόνια! Όλα γίνονται όπως τα 'λεγε το τραγούδι: Πέφτανε στα ζεστά τους και παίρνανε έναν ύπνο, ώσπου αρχίζανε και χτυπούσανε οι καμπάνες από τις δώδεκα εκκλησιές της χώρας. Τι γλυκόφωνες καμπάνες! Όχι σαν τις κρύες τις ευρωπαϊκές, που θαρρείς πως είναι ντενεκεδένιες! Στοιλίζοντανε όλοι, βάζανε τα καλά τους και πηγαίνανε στην εκκλησιά. Σαν τελείωνε η λειτουργία, γυρίζανε στα σπίτια τους. Οι δρόμοι αντιλαλούσανε από χαρούμενες φωνές. Οι πόρτες των σπιτιών ήτανε ανοιχτές και φεγγοβολούσανε. Τα τραπέζια περιμένανε στρωμένα μ' άσπρα τραπεζομάντηλα κι είχανε πάνω ό,τι βάλε ο νους σου. Φτωχοί και πλούσιοι τρώγανε πλουσιοπάροχα, γιατί οι αρχόντοι στέλνανε απ' όλα στους φτωχούς. Κι αντίς να τραγουδούνε στα τραπέζια, ψέλνανε το «Χριστός γεννάται, δοξάσατε», «Η Παρθένος σήμερα τον υπερούσιον τίκτηι», «Μυστήριον ξένον ορώ και παράδοξον». Αφού ευφραινότανε απ' όλα, πλαγιάζανε ξέγνοιαστοι, σαν τ' αρνιά που κοιμόντανε κοντά στο παχνί, τότες που γεννήθηκε ο Χριστός, εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας.

Τώρα ας πάμε την ίδια βραδιά στην αντικρινή στεριά, που τρεμοσβήνουνε ένα-δύο μικρά φωτάκια, πέρα από το πέλαγο, που βογγά από τον άγριο τον χιονιά. Είναι ένα μαντρί πίσω από μία ραχούλα, κοντά στη θάλασσα, φυτρωμένη από πουρνάρια. Αυτό το μαντρί είναι του Γιάννη του Βλογημένου. Τα πρόβατα είναι σταλασμένα κάτω από τη σαγιά και ακούγονται τα κουδούνια, τιν-τιν, όπως αναχαράζουνε. Επειδή γεννάνε, οι τσομπαναράιοι παραφυλάγουνε και, μόλις γεννηθεί κανένα αρνί, τ' αρπάνε και το μπάζουνε στο καλύβι και το ζεσταίνουνε στη φωτιά να μην παγώσει. Απ' όξω φωνάζουνε οι μαννάδες. Η φωτιά ξελοχίζει και το καλύβι είναι σαν χαμάμι. Εκεί μέσα βρίσκονται εξ'-εφτά νοματέοι, καθισμένοι γύρω από τον σοφρά. Πρώτος είναι ο αρχιστέλιγκας Γιάννης ο Βλογημένος, που, άμα τον δεις, θαρρείς πως βρίσκεσαι αληθινά στο μαντρί που γεννήθηκε ο Χριστός. Είναι αρχαίος άνθρωπος, αθώς, με γένια μαύρα, σαν άγιος. Τα ρούχα που φορά είναι βρακιά ανατολίτικα, στα ποδάρια του έχει τυλιγμένα πετσιά δεμένα με λαγάρες, στο σελάχι του έχει ήσκα και τσακμάκι. Κι οι άλλοι τσομπάνηδες είναι σαν τον Γιάννη, μονάχα που ο Γιάννης κρατάει με το πουκάμισο, ενώ οι άλλοι, επειδή βγαίνουνε όξω για να κοιτάζουνε τα νιογέννητα, φοράνε προβιές προβατίσιες, με το μαλλί γυρισμένο από μέσα.

Αυτοί που κάθονται στον σοφρά είναι μουσαφίραιοι. Ο ένας είναι ο Παναγής ο Στριγκάρος, κοντραμπατζής ξακουσμένος για την παλικάριά του. Είχε πάγει για κυνήγι και νυχτώθηκε στο μαντρί. Με τον Γιάννη γνωρίζοντανε από χρόνια κι είχε κοιμηθεί πολλές φορές στη στάνη. Οι άλλοι τρεις ήτανε καρβουνιάρηδες, που κάνανε κάρβουνα εκεί κοντά. Οι άλλοι δύο ήτανε ψαράδες, ο γερο-Ψύλλος με το γιο του, τον Κωσταντή. Καθόντανε λοιπόν γύρω στο σοφρά και τρώγανε. Απάνω στο τραπέζι ήτανε κρέατα, μυτζήθρες ανάλατες, μανούρια, αγίτζα, ψάρια, μπεκάτσες ψπτές, τσίχλες, κι άλλα πουλιά του κυνηγιού. Ο ένας ο καρβουνιάρης ήτανε από τα μπουγάζα της Πόλης, από τη Μάδυτο, κι ήξερε κι έψελνε καλά, είχε και φωνή γλυκιά και βαριά, τζουράδικη. Έψαλε το «Μεγάλυνον, ψυχή μου», με τέτοιο μεράκι, που κλάψανε οι άλλοι που τον ακούγανε, κι ο Γιάννης ο Βλογημένος. Το καλύβι γίνηκε σαν εκκλησιά, έλεγες πως εκεί μέσα γεννήθηκε ο Χριστός.

Οι ελληνικοί θησαυροί του μουσείου του Ερμιτάζ

ΓΡΑΦΕΙ: Ο Αρχαιολάτρης

Η «BYTINA» προ ετών είχε αρχίσει μια προσπάθεια να παρουσιάσει στους αναγνώστες της τους Ελληνικούς αρχαιολογικούς θησαυρούς όλων των περιόδων ακμής (αρχαιοελληνικής, βυζαντινής και νεότερης) που βρίσκονται στα μεγάλα μουσεία του κόσμου, ώστε να γίνει αντιληπτή η μεγάλη προσφορά της χώρας μας στον παγκόσμιο πολιτισμό και η ανεξάντλητη καλλιτεχνική της δημιουργία. Τα περισσότερα από τα εκθέματα έχουν περιέλθει στην κατοχή των μουσείων κατά παράνομο τρόπο και για το λόγο αυτό δεν σταματά η προσπάθεια της Ελλάδας για την επιστροφή τους με πρώτα τα ονομαζόμενα «Ελγίνια» του μουσείου του Λονδίνου.

Έτσι μετά την παρουσίαση των «Ελληνικών θησαυρών» των Μουσείων Λούβρου, Περγάμου (Βερολίνου), Λονδίνου και Νέας Υόρκης στο πόνημα αυτό θα παρουσιάσουμε τους Ελληνικούς θησαυρούς του μουσείου του Ερμιτάζ, ενός από τα μεγαλύτερα του κόσμου, το οποίο βρίσκεται στην πόλη της Αγίας Πετρούπολης της Ρωσίας.

Το Ερμιτάζ ιδρύθηκε ουσιαστικά από την Μεγάλη Αικατερίνη στα 1764, πάνω στα σχέδια του Γάλλου αρχιτέκτονα Βαλλέν ντε λα Μοντ, όταν απέκτησε μαζικά 200 έργα ζωγραφικής. Ρώσοι πρέσβεις έλαβαν στη συνέχεια εντολή να αγοράσουν τις σημαντικότερες συλλογές έργων τέχνης που προσφέρονταν προς πώληση. Το Ερμιτάζ αποτελείται από ένα συγκρότημα έξι κτιρίων στις όχθες του ποταμού Νέβα. Ανάμεσα στα σημαντικά εκθέματα του μουσείου, περιλαμβάνεται η συλλογή έργων δυτικοευρωπαϊκής τέχνης με έργα των Λεονάρντο ντα Βίντσι, Ογκύστ Ροντέν, Πάμπλο Πικάσο, Ανρί Ματίς, Πωλ Γκογκέν, Πωλ Σεζάν, Κλωντ Μονέ, Ρέμπραντ και άλλων. Φιλοξενούνται ακόμα εκθέματα από την αρχαία Ελλάδα, την Αίγυπτο και τη Ρώμη, καθώς και μεγάλες συλλογές ειδών κοσμηματοποιίας.

Ο συνολικός αριθμός των έργων που ανήκουν στις συλλογές του Ερμιτάζ ξεπερνούν τα 3.000.000. Οι διάδοχοι της Μεγάλης Αικατερίνης και του Μεγάλου Πέτρου έστρεψαν το ενδιαφέρον τους στο Ερμιτάζ και τα επόμενα χρόνια, επί αυτοκρατορίας του Αλεξάνδρου Α' και του Νικολάου Α' η συλλογή έργων του εμπλουτίστηκε σημαντικά με νέα έργα τέχνης, καλύπτοντας περισσότερες περιόδους της αρχαιότητας. Τα τελευταία χρόνια, από το 1990, το Ερμιτάζ απέκτησε την παλιά του αίγλη ακολουθώντας μια μνημοπολιτική πολιτιστική ανά-

πτυξη και υιοθετώντας σειρά από πρωτοβουλίες συνεργασιών και φιλόδοξων πολιτιστικών προγραμμάτων.

Στις αχανείς αίθουσες του μουσείου φιλοξενούνται ελληνικοί θησαυροί της ώριμης κλασικής περιόδου, ρωμαϊκά αριστουργηματικά με ελληνικές επιρροές από τις περιοχές του Ευξείνου Πόντου, Βυζαντινές αρχαιότητες κ.α. Παρουσιάζονται τέσσερις καθοριστικές ενότητες των ελληνικών θησαυρών, που φυλάσσονται στο Κρατικό Μουσείο Ερμιτάζ, λαμπρά παραδείγματα της καρποφόρας συνάντησης και αμοιβαίας επίδρασης πολιτισμών, που άνθησαν στις πόλεις του Βοσπόρου, αλλά και του Ευξείνου Πόντου, ευρύτερα. Στις μεγάλες αίθουσες, οι οποίες είναι αφιερωμένες στην Ελληνική πολιτιστική δημιουργία και συγκεκριμένα στη γλυπτική, τη ζωγραφική, την αιογραφία συναντά ο επισκέπτης Ελληνικά αγγεία με γραπτή διακόσμηση, πήλινα ειδώλια, Ελληνική χαλκογλυπτική, σφραγιδολίθους και αρχαιοελληνικά νομίσματα.

Σημαντικά εκθέματα είναι αυτά που προέρχονται από τις παρειαίνιες Ελληνικές πόλεις όπως γλυπτά, κοσμήματα, νομίσματα βυζαντινά και λοιπά καλλιτεχνήματα της περιοχής της μεσαιωνικής Χερσονήσου. Μεγάλος αριθμός εκθεμάτων προέρχονται από την Κύπρο τόσο σε νομίσματα όσο και σε αγγεία αρχαία και βυζαντινά. Ο επισκέπτης εντυπωσιάζεται από τα πολλά εκθέματα της βυζαντινής αιογραφίας, τα οποία προέρχονται από Ελληνικά μοναστήρια και αντιπροσωπεύουν τόσο την πρώιμη όσο και την ώριμη αλλά και την μεταβυζαντινή περίοδο. Τα εκθέματα αντιπροσωπεύουν όλες τις σχολές της Βυζαντινής αιογραφίας και τα περισσότερα ανήκουν στην Κρητική σχολή με έργα του Θεοφάνη του Κρητός και του Μιχαήλ του Δαμασκηνού.

Το πιο εντυπωσιακό αρχαιοελληνικό έκθεμα του μουσείου είναι Αφροδίτη της Ταυρίδας. Το άγαλμα αυτό κατασκευάστηκε τον 3ο ή 2ο π.Χ. αιώνα και είναι αντίγραφο ενός από τα πιο περίφημα έργα του 4ου π.Χ. αιώνα του Πραξιτέλη, της Κνιδίας Αφροδίτης. Κατά τους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους, αντιγράφηκε περισσότερο από κάθε άλλο γλυπτό. Η Αφροδίτη του Ερμιτάζ είναι το πρώτο έργο αρχαίας τέχνης, που έφτασε στην Αγία Πετρούπολη. Ο Μέγας Πέτρος την απέκτησε ύστερα από μακρές διαπραγματεύσεις με τον πάπα. Αρχικά, τοποθετήθηκε στους θερινούς κήπους του τσάρου, ενώ υπήρχε ένας φύλακας συνεχώς στο πλάι της, για να την προστατεύει από

τις επιθέσεις όσων έκριναν τη γύμνια της απρεπή.

Και λίγα λόγια για την Αφροδίτη της Κνίδου, το πιο διάσημο άγαλμα που δημιούργησε ο Πραξιτέλης γύρω στο 350 π.Χ. από Παριανό μάρμαρο. Σύμφωνα με πηγές από την ελληνική και λατινική γραμματεία, ήταν το ωραιότερο και πιο διάσημο άγαλμα της θεάς και βρισκόταν στον κυκλικό ναό της Αφροδίτης στην Κνίδα, αρχαία ελληνική πόλη της Μικράς Ασίας. Ο Πραξιτέλης είχε χρησιμοποιήσει ως μοντέλα δύο εταίρες, οι οποίες ήταν και ερωμένες του, τη Φρύνη για το σώμα και την Κρατίνη για την κεφαλή. Το άγαλμα παρίστανε την Αφροδίτη γυμνή λίγο μετά το λουτρό της. Λέγεται ότι καταστράφηκε σε μία μεγάλη πυρκαγιά το 475 μ.Χ. τοποθετημένο μέσα στο Παλάτι του Λαύσου, μαζί με το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός από την Ολυμπία και άλλα σπουδαία έργα τέχνης. Η καταστροφή του αγάλματος στο «Λαυσεϊόν» αναφέρεται από τους Βυζαντινούς ιστορικούς Κεδρηνό και Ζωναρά.

Το μουσείο Ερμιτάζ σε συνεργασία με άλλα μουσεία πραγματοποιεί συχνά εκθέσεις για την προβολή ιδιαίτερα των βυζαντινών αρχαιοτήτων. Προ πενταετίας και συγκεκριμένα το 2016 σε μια τέτοια έκθεση με τίτλο «το Βυζάντιο στο πέρασμα των αιώνων» είχε συμμετάσχει και το Ελληνικό Υπουργείο πολιτισμού με 120 Βυζαντινές αρχαιότητες από εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα, έργα γλυπτικής και μικρογλυπτικής, τμήματα ψηφιδωτών και τοικογραφιών.

Στο μουσείο λοιπόν του Ερμιτάζ εκτίθενται πάνω από χίλια Ελληνικά εκθέματα της κλασικής και της βυζαντινής περιόδου αποδεικνύοντας ότι η Ελληνική τέχνη οποιασδήποτε περιόδου είναι παγκοσμίως κορυφαία και ανεξάντλητη και θα δημιουργεί πάντα τον παγκόσμιο θαυμασμό και αναγνώριση.

Η Αφροδίτη της Ταυρίδας

ΒΥΤΙΝΙΩΤΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ 2021

Ευλαβικά, παραδοσιακά και κοσμοπολίτικα

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Αλλά και τα τοπικά εστιατόρια προσπάθησαν να προσφέρουν παραδοσιακά Βυτινιώτικα εδέσματα συνδυασμένα με την ημέρα. Τα εστιατόρια και οι ταβέρνες άδειαζαν και γέμιζαν διαρκώς προσπαθώντας να εξυπηρετήσουν κατά τον καλύτερο τρόπο την πελατεία τους. Το φιλόδοξο διήρκεσε όλη την ημέρα δημιουργώντας δυσκολίες στην κίνηση, ενώ τα τζάκια στις ρεσεψιόν των ξενοδοχείων και των καφετεριών δημιουργούσαν ζεστή ατμόσφαιρα και ανάλογη θαλπωρή!

Την Κυριακή, δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων επικράτησαν

ιδανικές καιρικές συνθήκες διευκολύνοντας τους επισκέπτες στην κίνηση. Όπως θα δει και ο αναγνώστης από το φωτογραφικό υλικό που μας προσέφερε ευγενώς ο πρόεδρος της τοπικής κοινότητας κ. Κατσούλιας το μεσημέρι στην πλατεία και στους δρόμους επικράτησε το αδιαχώρητο. Τα σταθμευμένα αυτοκίνητα έφθαναν μέχρι τις κατασκηνώσεις και οι επιβάτες έφθαναν στο κέντρο περπατώντας. Ατραξιόν της πλατείας η άμαξα με το άλογο που περιέφερε όσους επιθυμούσαν γύρω από το χωριό. Η κίνηση έκανε εντύπωση και στα μέσα ενημέρωσης, τα οποία μετέφεραν χριστουγεννιάτικες εικόνες της Βυτίνας. Το τηλεοπτικό κανάλι ΕΡΤ3 έκανε ιδιαίτερο ρεπορτάζ για την επισκεψιμότητα της κωμόπολης την Κυριακή και ώρα 19.30, ενώ οι τοπικές ιστοσελίδες και οι τηλεοπτικοί σταθμοί αναφέρθηκαν και αυτοί στο χωριό μας και τη Χριστουγεννιάτικη κίνηση. Αρκετοί επισκέπτες επισκέφτηκαν το λαογραφικό μουσείο όπως επίσης και την 8η έκθεση «δημιουργίας και τέχνης», που λειτουργούσε στην αίθουσα τελετών της Τριανταφυλλίδου σχολή. Πολλοί κατευθύνθηκαν και στο χιονοδρομικό του Μαινάλου, του οποίου λειτουργούσε το «σαλέ», αλλά δεν ήταν δυνατόν το σκι λόγω μικρής χιονοκάλυψης. Δεν πρέπει δε να

παραλείψουμε από την περιγραφή των ημερών και αρκετούς απόδημους Βυτινίους, οι οποίοι έφτασαν στο χωριό τους, «άνοιξαν» τα σπίτια τους και γιόρτασαν παραδοσιακά με Βυτινιώτικο χρώμα τα Χριστούγεννα.

Τα φετινά Χριστούγεννα λοιπόν, παρόλους τους περιορισμούς της πανδημίας οδήγησαν μέχρις εδώ πλήθος επισκεπτών, για να γιορτάσουν παραδοσιακά τη μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Η ίδια μεγάλη επισκεψιμότητα αναμένεται και την πρωτοχρονιά και το τετράημερο των «Φώτων». Η Βυτίνα αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί κορυφαίο χειμερινό προορισμό της Αρκαδίας. Η επισκεψιμότητα των εορτών ήταν μια «τονωτική ένεση» της τοπικής οικονομίας και ο επαγγελματικός κόσμος ανακουφίστηκε από τις δυσκολίες του κορωνοϊού. Ήταν ακόμα μια διαφορετική νότα για τους ντόπιους κατοίκους, οι οποίοι διασκέδασαν και διαφοροποίησαν την καθημερινότητά τους με μια κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα.

Ελπίζουμε να συνεχιστεί η κίνηση αυτή όλη τη χειμερινή περίοδο, εφόσον δεν υπάρξουν αυστηρές απαγορεύσεις και περιορισμοί της κίνησης λόγω της πανδημίας.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΗΡΩΑ-ΣΑΜΠΟΤΕΡ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ

Συνέχεια από τη σελίδα 9

δικα από λιθάρι σε λιθάρι. Η γυναίκα μου προχωρεί δύσκολα. Κάθε λίγο και λιγάκι φωνάζει, «μπουρντά εφέντη» και απλώνει το χέρι στον Τούρκο τσοπάνο, ο οποίος τη βοηθάει να ανέβει στα διάφορα μέρη που είναι σαν ψηλές σκαλωσιές. [...] Κατά τις δέκα τη νύχτα φτάσαμε επιτέλους κοντά σε ένα πηγάδι που είναι και οι υπόλοιποι της παρέας. Μας φέρνουν ένα κουβά νερό και πίνουμε και οι τρεις άπληστα. Ύστερα μας δίνουν τσάι σε ένα κουτί του γάλακτος. Η Μασκότε αφού ήπие νερό ζητάει ψωμί. Και τρώει λαίμαργα ψωμί και τυρί και πίνει προσεκτικά το τσάι. Σαν έφαγε την ετοιμιάσαμε να κοιμηθεί. [...] Εξήλωσε κάτω, της έβαλα μια εφημερίδα για προσκέφαλο και κοιμήθηκε έτσι χωρίς σκέψη. [...] Στο προσωπάκι του φαινόταν όλη η ταλαιπωρία... Μετά από πάνω από δύο μήνες αδιάκοπου ταξιδιού και ταλαιπωρίας από το Ουζούν Κουγιού στον Τσεσμέ, από τη Σμύρνη στη Συρία, στη Δαμασκό και από εκεί στη Βηρυτό, και πάλι από τη Δαμασκό στη Χαίφα, η ομάδα φτάνει στον προορισμό της

και η οικογένεια, που εντωμεταξύ είχε περιπετειωδώς χωριστεί, ξανανταμώνει στις 28 Δεκεμβρίου 1941 στο Κάιρο.»

Σημείωση BYTINAΣ: Ο Γ. Διαμαντόπουλος Βυτινίος την καταγωγή γεννήθηκε στα Βυτινίαικα του Πύργου. Κάθε καλοκαίρι επισκεπτόταν τη Βυτίνα όπου έκτισε εξοχική κατοικία στη γειτονιά του «Αγιο Λια». Την κατοικία αυτή επισκέπτεται σήμερα η εγγονή του και συγγραφέας του άρθρου αυτού φιλόλογος Μάρα Κούλη, εξαίρετη φιλοβυτινιώτισσα. Η «BYTINA» είχε γράψει τιμητικό άρθρο για τον ταξίαρχο στο φύλλο 53 του Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1983 με την ευκαιρία της παρασημοφόρησης του από τον τότε Δήμαρχο Αθήνας αείμνηστο Μιλτιάδη Έβερτ. Επίσης στο φύλλο 83 του Μαΐου-Ιουνίου 1993 ο τότε πρόεδρος του συλλόγου των Απανταχού Βυτινίων στρατηγός Ηλίας Τριανταφύλλης έγραψε τη νεκρολογία του ταξίαρχου λόγω του επισυμβάντος θανάτου του.

Συνέχεια από τη σελίδα 1

κέντρου στο χώρο του ΞΕΝΙΑ και η αξιοποίηση του χώρου του σανατορίου. Να σημειώσουμε ότι οι δύο αυτοί χώροι έχουν παραχωρηθεί στην περιφέρεια Πελοποννήσου. Ακόμα υπόσχεση δόθηκε για τη συντήρηση του δρόμου του χιονοδρομικού. Τέλος ανεκπλήρωτες μένουν οι υποσχέσεις της δημοτικής αρχής περί συντήρησης του εσωτερικού οδικού δικτύου, συντήρησης του δρόμου της δενδροστοιχίας («δρόμος της αγάπης»), επισκευής του κτιρίου της παλιάς σχολής και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, επισκευής ή αντικατάστασης του φθαρμένου δικτύου ύδρευσης, ίδρυσης παιδικού σταθμού, μονοδρόμησης του κέντρου και πολλά άλλα, τα οποία ελπίζουμε ότι θα πραγματοποιηθούν το 2022.

Ευχόμαστε σε όλους ευτυχισμένο το 2022 απαλλαγμένο από τη μάστιγα του κορωνοϊού με υγεία, προσωπική και οικογενειακή πρόοδο και επιτυχία στους τομείς ενασχόλησης του καθενός.

2022 έτος φόβου και περιορισμών ή ελπίδας και προσδοκιών;